

เย็นศิระเพราะพระบริบาล

๑๑๕๓

อันดับที่ ๑๖๐

จากหนังสือพิมพ์
รวมเรื่องจากหนังสือ

ISSN 0857-7587

ธรรมะกำมือเดียว

พ่อแห่งแผ่นดิน

คำพ่อสอน... “ช่วยกันสร้าง ช่วยกันรักษา”

“...เราจะสามารถสร้างสมให้ประเทศไทยคงมีอนาคตที่ยั่งยืนชั่วลูกชั่วหลาน
ชั่วเหลน เราอาจไม่ได้เห็น แต่ก็ เป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เราจะสบายใจ
ถ้าสามารถที่จะคิดภาพออก...ในเรื่องการสร้างบารมีของบรรพบุรุษของเรา
แต่โบราณกาล ที่ได้สร้างบ้านเมืองขึ้นมาจนถึงเราแล้ว...
ในสมัยนี้ที่เรากำลังเสียขวัญ กลัว...จะได้ไม่ต้องกลัว
ไม่ต้องกลัวเพราะว่าเรามีทุนอยู่
แต่ทุนนั้นจะหายหมดไปเร็ว ถ้าเราไม่รักษาไว้...”

(พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๘)

มนุษย์ทวีความรุนแรงต่อกันเพิ่มขึ้นทุกขณะ
ทั้งๆ ที่มีภัยอยู่รอบตัว แค่งกัต์ก็ตายได้
แทนที่จะพัฒนาสรรพวิทยาการเพื่อรักษาชีวิต
ก็กลับพัฒนาอาวุธมาประหัตประหารกัน
ยุยงให้เกิดความแตกแยก แทรกแซงให้หวาดระแวงแคลงใจกัน
หายนะปรากฏทุกหย่อมหญ้า
ผู้คนเดือดร้อน เป็นทุกข์ อพยพหนีตาย
แต่จะหนีไปไหนจึงจะพ้น
เราจะอยู่อย่างไรในสถานการณ์เยี่ยงนี้
ทั้งภัยจากน้ำมือคน ลัทธิ และธรรมชาติ
เกิดมาต้องตายนั่นแน่นอน
แต่ก่อนตาย เราสั่งสมอะไรลงในจิตวิญญาณบ้าง
ยอมรับความจริง เตรียมพร้อม!
อาจฟังดูสิ้นหวัง
แต่เชื่อเถอะ หายนะใกล้เข้ามาทุกขณะแล้วจริงๆ
ขอให้โชคดี มีศีลคุ้มครอง

ขออภัย : บก.แกลงเล่มก่อน บรรทัดสุดท้ายที่ถูกต้องคือ ๒๕ ก.ย.๕๘

สารบัญ

คอลัมน์ประจำ

บทความพิเศษ/องค์คุณแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า- พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ.....๓	
อิทธิบาท ๔	๑๐
สมุดบันทึก/พุทธประวัติ ตอน ๒	๓๗
บทวิจารณ์/ใบไม้กำมือเดียว	๔๓
รอบบ้านรอบตัว/ธรรมะกำมือเดียว	๕๓
คุณค่าสาระ/กุญแจฯ	๓๐
หน้าต่างความคิด	๖๐
นำรู้จัก/จิตอาสาจากชิคาโก.....	๖๔
ถ้อยคำสิริมงคล/คนไม่ทำอะไร.....	๗๖
วิสาสา ปรมา ญาติ	๕๔
ชาดก/ไม้ทอดถอย	๙๐

รับเชิญ

ลัม	๔๗
-----------	----

ดอเคพี

ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑๖๐

กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๘

เจ้าของ : สมาคมผู้ปฏิบัติธรรม

๖๗/๓๐ ถนนนวมินทร์

คลองกุ่ม บึงกุ่ม กทม.๑๐๒๔๐

โทร. ๐-๒๓๗๔-๕๖๓๑

www.asoke.info

E-mail: dokya@hotmail.co.uk

บรรณาธิการ : รินธรรม อโคตระกุล

กองบรรณาธิการ : น้อมคำ สมพงษ์ สุนัย

วิสูตร ปานปั้น ภูดาว รัศมี

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มูลนิธิธรรมสันติ

๖๗/๑ ถนนนวมินทร์ คลองกุ่ม บึงกุ่ม กทม.๑๐๒๔๐

E-mail : thatfah2520@yahoo.com

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : เรือตรีแซมดิน เลิศบุศย์

จำนวนพิมพ์ ๒๔,๐๐๐ เล่ม

ไม้ทอดถอย

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ “ดอกหญ้า”

*เพื่อความ เป็นภราดรภาพ

และสามัคคีธรรมให้เกิดในหมู่สมาชิก

*เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและให้ตระหนักถึง

คุณค่าสาระของหลักธรรมในศาสนา

ในส่วนที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตและสังคม

องค์คุณแห่ง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา- ภูมิพลอดุลยเดช

ในทัศนะของสมณะโพธิรักษ์

● *ตรงคม คงธรรม*

ผู้รู้หลายท่านทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศได้กล่าวถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (หรือที่พสกนิกรกล่าวเรียกพระองค์ว่า “ในหลวงฯ”) ไว้มากมาย บทความนี้เป็นการประมวลทัศนะของสมณะโพธิรักษ์ หรือ “พ่อครู” แห่งชาวอโศก ในการแสดงธรรมหลายครั้ง ท่านได้กล่าวเตือนทูลองค์คุณของพระองค์ด้วยมุมมองที่ละเอียด ลุ่มลึก และกรุณาให้สัมภาษณ์แก่ผู้เขียน เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘ ณ พุทธสถานราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี ดังประเด็นต่อไปนี้

ในหลวงฯ คือพระโพธิสัตว์

“อาตมาเข้าใจด้วยภูมิปัญญาของอาตมาในประเด็นที่ว่าในหลวงฯ ทรงเป็น **พระโพธิสัตว์**ซึ่งมีคุณลักษณะ คือ เป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถในตัวเอง ช่วยเหลือตนได้แล้วจึงช่วยผู้อื่น โพธิสัตว์คือผู้ทำงานรับใช้สังคม พระองค์ทรงงาน เพื่อผลกนิกรด้วยพระองค์เอง ทรงมีพระบรมราชาบายในเรื่องความเป็นองค์รวม ของสังคมถูกต้องกับสัจจะของพุทธ ทรงมีพระราชดำรัสชัดเจนว่า การบริหาร บ้านเมืองจะต้องบริหารด้วยลักษณะที่ทุกคนต้องมาลดละของตนเอง วลีและ ประโยคสำคัญที่พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสและทรงพาทำคือ **เศรษฐกิจพอเพียง** **บริหารประเทศแบบคนจน** **ขาดทุนคือกำไร** นี่คือนิยามสัจจะที่ชัดเจน เป็น ธรรมะระดับโลกุตระธรรมที่แท้จริง

เศรษฐกิจพอเพียง คือ ให้อัศจรรย์การพอ ไม่เพิ่มความโลภ ฟุ้งตนรอด ไม่มี หนี้ ทำให้เกิน แล้วเอาส่วนเกินไปเกื้อกูลผู้อื่น

การบริหารประเทศแบบคนจน รัฐมนตรีประเทศเกาหลีใต้กราบบังคมทูล ถวายถึงแนวทางการบริหารประเทศชาติ พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสตอบว่า **ต้อง** **บริหารแบบคนจน** ศาสนาพุทธคือศาสนาคนจน ซึ่งมีหมู่กลุ่มที่แข็งแรงอันเป็นไป เพื่อความสันโดษ ไม่กอบโกย ไม่เอาเปรียบใคร ไม่สะสมทรัพย์ศฤงคาร ตรงข้าม กับทุนนิยมที่ได้ทรัพย์สินมาแล้ว เอาเงินไปครอบงำทางความคิด สร้างระบบเพื่อ ให้อำนาจของตนไปอาละวาดทำลายสังคม ทว่าวิธีการแบบคนจนมิใช่อยู่คนเดียว จะต้องมีมวลมหาศาลไปตามเหตุปัจจัย ใช้ชีวิตอยู่ด้วยความมกน้อยแต่สร้างสรรค์ แจกจ่ายเจือจานแก่ผู้ด้อยสมรรถภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ไม่มีความเท่าเทียมคนอื่น คนจน แปลว่า คนไม่มีสมบัติส่วนตัว แต่มีสมบัติส่วนรวมกระจายไปได้ตามความ เหมาะสม สังคมก็จะอยู่อย่างสงบ นี่เป็นประเด็นที่แม่นยำ ถูกต้อง ชัดเจนใน ทิศทางตามหลักการของพระพุทธเจ้า ขอให้ศึกษาพระจริยวัตรของพระองค์ให้ดีฯ

ต่อไปเมืองไทยจะเป็นมหาอำนาจของคนจนซึ่งจะมีพืชพันธุ์ธัญญาหารพอบริโภค และเหลือจุนเจือเพื่อแผ่แก่อุกลชาวโลกที่ขาดแคลน แต่ไม่มีทรัพย์สินคฤหาสมากมาย เพราะไม่หาทรัพย์สินมาบำเรอตน

พระราชดำรัส “บริหารประเทศแบบคนจน ทำให้สังคมเป็นคนจน” เป็นพระราชดำรัสโลกุตระ ทรงมีพระปัญญาธิคุณแบบอาริยะ ประเทศไทยจะเป็นต้นธารของธรรมะที่เป็นอาริยะโดยมีในหลวงฯ ทรงเป็นแกน”

ขาดทุนคือกำไร การขาดทุนหรือการเสีย คือการได้ หมายถึง ได้คุณค่า ด้วยคุณความดีของความเป็นมนุษย์ที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น นี่เป็นลัทธิธรรมตรงๆ เลย

พระบรมราชาบายดังกล่าว และพระราชกรณียกิจเพื่อความผาสุกของราษฎร เป็นหลักฐานยืนยันในความเป็นพระโพธิสัตว์ของพระองค์ ไม่ใช่เพื่อเจ้า ไม่ใช่คิดฝันไป ไม่ได้แก่งแย่งยกยอปอขึ้น เป็นลัทธิจะเป็นเรื่องจริง”

ในหลวงฯ กับประชาธิปไตย

คำประกาศกระแสพระบรมราชาโองการพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๗๕

“จึงมีพระบรมราชาโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม สั่งให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ประสิทธิประสาทประกาศพระราชทานแก่ประชากรของพระองค์ให้ดำรงอิสสรธิปไตยโดยบริบูรณ์ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป..”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกฯ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมองทะลุถึงรากเหง้าของปัญหาในการบริหารประเทศและแนวทางการแก้ไข คือแก้ปัญหาที่จิตวิญญาณ หากเข้าใจในผลของการกระทำหรือกรรม และมีอิสระจากความลุ่มหลงในลาภ ทรัพย์สิน เกียรติยศ ทั้งผู้นำและพลเมืองจะมีอิสระใน

การสร้างความสุข ล้นดิธรรมแก่ตน ครอบครัว หมู่คณะ และประเทศชาติ จึงได้รับอิสรภาพที่แท้จริง นั่นคือ **อิสราธิปไตย**

“พ่อครู” กล่าวว่า “ถูกต้องเลยตามพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่เจ็ดและในหลวงฯ รัชกาลที่เก้าได้สนองพระบรมราชโองการของรัชกาลที่เจ็ดอย่างเต็มที่เลยโดยไม่ทรงขอร้องหรือบังคับใคร ท่านทรงงานเองเพื่อประชาชน เสด็จด้วยสองพระบาทพร้อมกับสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเจ้าฟ้าฯ มีหลักฐานยืนยัน ไม่ได้พูดปากเปล่า พระองค์ไม่ได้ทรงทวงบุญคุณใคร ทรงงานหนักเป็นที่ชัดแจ้ง ยืนยัน ไม่ใช่เรื่องโมเม ลอยลม **ในหลวงฯ ของประเทศไทยทรงเป็นนักประชาธิปไตยซึ่งทรงงานด้วยทศพิธราชธรรมที่สวยงามที่สุด**”

มีคำถามว่า ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบการเลือกตั้ง มองว่าการที่ประเทศไทยอยู่ภายใต้การปกครองของทหารนั้นเป็นระบอบเผด็จการ

“พ่อครู” อธิบายว่า “คำว่าประชาธิปไตยไม่ได้มีหลักเกณฑ์ที่การเลือกตั้ง ประชาธิปไตย คือ การใช้อำนาจเพื่อประชาชน เป็นพฤติกรรมเพื่อประชาชนจริงๆ จึงไม่ได้หมายความว่าต้องให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียง และมีกลเม็ดเด็ดพราย มีเทคนิควิธีต่างๆ เพื่อให้ได้รับแต่งตั้งมาแอบแฝง แสวงประโยชน์ตนและพวกพ้อง นั่นไม่ใช่ประชาธิปไตยเลย มันเป็นเรื่องของความลวง ผู้ใดใช้อำนาจ แม้จะเป็นกลุ่มเล็กหรือคนคนเดียว ถ้าทำเพื่อประชาชนอย่างซื่อสัตย์สุจริตจริง ผู้นั้นเป็นผู้ทำงานประชาธิปไตยจริง แม้จะเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก็ตาม แต่หากพระองค์ทรงงานเพื่อประชาชนแท้จริงอย่างเต็มกำลัง อย่างเต็มความสามารถก็ถือว่าเป็นประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นความหมายเล็กน้อย ความจริงอยู่ที่ทำงานเพื่อประชาชนจริงหรือไม่ ถ้าทำเพื่อประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุขด้วยความสุจริต เพื่อแผ่กันให้พอเหมาะสมควรถูกต้อง คนไหนแข็งแรงก็ทำเพื่อเกื้อกูลผู้อื่น ต้องทำให้เฉลี่ยกันทั่วถึง นั่นคือประชาธิปไตย”

อหิงสธรรมบนเส้นด้าย

ในการแสดงธรรมที่พุทธสถานปฐมอโคก จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๕๕๘ และที่อวาสสถาน โครงการกสิกรรมไร้สารพิษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ “พ่อครู” กล่าวว่า “ในหลวงฯคือพระโพธิสัตว์ซึ่งมาบำเพ็ญบารมีสองปาง คือ พระเตมีย์ใบ้และพระมหาชนก” มีผู้ตั้งข้อสงสัยคิดว่า พระองค์ทรงนั่งเสียบดุษพระเตมีย์ใบ้ ขณะที่ผู้มีอำนาจทางการเมืองทำลายประเทศด้วยความคดโกง

ส่วนสมณะโพธิรักษ์นำนักบวชชายหญิงและมวลงนชาวอโคกปักหลักพักค้างกลางถนนในกรุงเทพมหานคร ร่วมกับมวลงมหาประชาชน ต่อต้านอำนาจอธรรม โดยใช้หลักการสันติ-อหิงสา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ สมณะโพธิรักษ์ถูกวิพากษ์ว่ากระทำการไม่เหมาะสมแก่สมณสาธูป

“พ่อครู” อธิบายว่า “ในหลวงฯ ทรงประมาณด้วยสัจปุริสธรรมที่จะแสดงออกทางกายกรรม วชิกรรม พระองค์ทรงให้เกียรติกับทุกคนว่าเขามีปัญญาที่จะเข้าใจสิ่งที่จริง ที่ถูกต้อง ทรงยกยอสรรเสริญภาพให้แก่ทุกคน พระองค์ไม่ทรงกดดันใคร ทรงให้เกียรติผู้บริหารบ้านเมือง ให้เขารู้ด้วยตนเอง แต่ก็พบว่าพระองค์ได้กล่าวเตือนสติพวกเขาบ้างหลายครั้ง ทว่าไม่ทรงไปละลาบละล้วง ให้เขาใช้ปัญญาอย่างแท้จริง ทรงยอมให้พระองค์เองหนักเหนื่อยเพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้สำนึกได้ปัญญา ให้อิสระ ใครเห็นด้วยก็ทำตามเอา เป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ที่สุด สุภาพเรียบร้อย ดงงามที่สุด เป็นความประเสริฐสุดของผู้มีความเป็นใหญ่ที่จะแสดงได้ การที่พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสน้อยคำ ไม่ทรงใช้พลังทางวชิกรรมให้มาก ไม่ละเมิดปัญญาผู้อื่นในฐานะประมุขของประเทศ และอาตมายกพระองค์เป็นสมณะคือ ผู้สงบจากกิเลสแล้ว พระองค์ทรงรักษาสมณสาธูปได้อย่างเหมาะสมที่สุด

สำหรับอาตมามีความจริงใจในการรับใช้เสริมหนุณ ส่วนที่คนเห็นว่าขาดพระองค์โดย
ใช้มัดตักตตามกฏมปิฎญาของอาตมา ใครจะวิพากษ์แม้จะเกลียดชังอย่างไร อาตมา
ไม่มีปัญหา อาตมาไม่มีอะไรจะเสีย”

King of Kings

“มิใช่แต่เพียงทรงเป็นพระราชธาแห่งประเทศไทยเท่านั้น แม้ประมุขของค
ปัจจุบันของประเทศไทยที่มีความสำคัญในระดับโลก คือ สมเด็จพระราชาธิแห่ง
สห-ราชอาณาจักรอังกฤษยังทรงกล่าวยกย่องพระองค์ว่า ในหลวงฯ ทรงเป็น King
of Kings คือ ทรงเป็นกษัตริย์แห่งกษัตริย์ พระราชหฤทัย พระวรกาย แม้
พระราชทรัพย์ ทรงทุ่มเทเพื่อความผาสุกของพลนิกรและมนุษยชาติ”

“พ่อครู” ได้อธิบายในประเด็นที่มีผู้กล่าวว่า พระองค์ทรงมีพระราชทรัพย์
มากกว่า “ผู้ร่ำรวยโดยสุจริตเป็นบารมีโลกุตรธรรมที่ซบซ้อน หากรวยแล้วไม่บำเรอ
ตน นำทรัพย์สมบัติมาเจือจานสังคมก็น่ายกย่อง มีหลักฐานยืนยันว่าในหลวงฯ
ทรงประหยัด มัธยัสถ์ ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทำโครงการเพื่อประโยชน์
ของประชาชนหลายโครงการ ซึ่งมีใช้จำกัดขอบเขตเพียงในประเทศไทยเท่านั้น
พระองค์ทรงเป็นจอมจักรพรรดิของโลก ความเป็นจักรพรรดิโดยนัยนี้มีความ
ลึกซึ้งมาก คือมิได้ทรงใช้พระราชอำนาจในทางทำลายล้าง ฆ่าแกงใคร ทรงใช้
พระราชอำนาจทางธรรมที่สวยงามที่สุด พระปัญญาธิคุณ พระมหากรุณาธิคุณและ
พระบริสุทธิ์คุณได้ร่ำลือไปแล้วในระดับโลก นี่คือนอมจักรพรรดิแบบสากล”

สมณะโพธิรักษ์อธิบายองค์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยศีล ด้วย
หลักฐานรูปธรรมที่ปรากฏชัดแจ้ง และมุ่งมั่นพาชาวอโศกสนองพระราชดำริอย่าง
ไม่ย่อท้อ

ชุมชนบุญนิยมหรือชุมชน “คนจนมหัศจรรย์” เริ่มที่**ปฐมอโศก**ตั้งแต่ พ.ศ.

๒๕๒๗ มีวิถีชีวิตอยู่ตามหลักการสาธารณโภคี สภาพของสาธารณโภคีที่จะเกิดเป็นบุญนิยม ต้องเป็นคนที่มีความลักษณะ ฟุ้งตนเองได้ สร้างสรร ขยัน อดทนไม่เอาเปรียบใคร ตั้งใจเสียสละ (สรรค่าสร้างคน หน้า ๓๖) เศรษฐศาสตร์บุญนิยมเป็นนโยบายที่ “พ่อครู” พาชชาวอโศกดำเนินชีวิตนั้นตรงตามพระบรมราชาบายเศรษฐกิจพอเพียง อนึ่ง ชาวอโศกได้เปิด “ตลาดอารียะ” มาเกือบ ๔๐ ปี อุดมการณ์ตลาดอารียะ คือ กำไรของชีวิต คือการ “ให้” การ “เสียสละ” สินค้าที่ขายต้องต่ำกว่าทุน (ยอมขาดทุนนั่นคือเสียสละ) เจตนาให้ผู้ซื้อสินค้าได้แสดงน้ำใจเปิดโอกาสให้ผู้อื่น (สรรค่าสร้างคน หน้า๑๓) การนี้สอดคล้องกับพระราชดำรัส”ขาดทุน คือ กำไร”

นั่นคือหลักการที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศไว้ พุทธนะหิตายะ เพื่อประโยชน์ของพองชน พุทธนะสุขายะ เพื่อความสุขของพองชน โลกานุกัมปายะ เพื่อรับใช้โลก

<i>สมณะกล่าวด้วย</i>	<i>ความเรียงร้อยจากดวงใจ</i>
<i>ด้วยศีลแฉลงไข</i>	<i>ในองค์คุณจอมราชา</i>
<i>สมณะกล่าวด้วย</i>	<i>พรรณนา</i>
<i>คุณแห่งองค์ราชา</i>	<i>ยิ่งแท้</i>
<i>ภษัตริย์เลื่องธรรมา</i>	<i>ลือลั่น โลกเฮย</i>
<i>มารพ่ายทูลรชนแน่</i>	<i>ถ้าวัดันโดยธรรม</i>

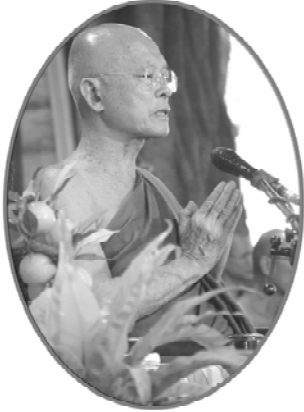
๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

กราบขอบพระคุณ พ่อครูสมณะโพธิรักษ์, สมณะดินไท ธาณियो, สมณะแสนดิน ภูมิพุทธโธ

ขอบพระคุณ มิสเตอร์ เราน์ โลทาไลเนน (Mr.Rauno Laitalainen), อาจารย์ณัฐพงษ์ หารักษาพิทักษ์, คุณสมผล สมสนิท และคุณคำฟ้า ธรรมชัย

อิทธิบาท ๔

● พ่อท่านสมณะโพธิรักษ์

วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๐

ณ พุทธสถานปฐมอโคก

เจริญธรรม ท่านผู้ที่ยังเฝ่พุทธธรรมที่แท้จริงอยู่ทั้งหลาย

วันนี้จะเทศน์เรื่องอิทธิบาท ๔ จะขยายความอิทธิบาท ๔ ให้ฟัง เป็นมรรคที่ดี เป็นผลที่ดี เป็นองค์ธรรมที่สำคัญของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า สมณะที่มีอายุหะ สมณะที่เป็นอายุหะ จะต้องมียิทธิบาท ๔ ผู้เป็นสมณะที่ยังมีอายุ คือ ยังไม่ตาย จะต้องมียิทธิบาท ๔ เป็นเครื่องแสดงสภาพแท้

ถ้าเห็นอิทธิบาท ๔ ในพฤติกรรมของผู้ใด ผู้นั้นชื่อว่าสมณะ สมณะ ๔ เหล่า สมณะที่ ๑ โสดาบัน สมณะที่ ๒ สกิทาคามี สมณะที่ ๓ อนาคามี สมณะที่ ๔ อรหันต์ ก็ยังเป็นสมณะที่แท้จริง เป็นอรหันต์นี้ ยิ่งแน่นอนว่าจะต้องมีหลักตามที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสนี้แน่ๆ ผู้ชื่อว่าสมณะต้องมีอิทธิบาท ๔ เป็นเครื่องแสดงความเป็นจริงอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ

อิทธิบาท ๔ มีอะไรบ้าง

อิทธิบาท ๔ มีอะไรบ้าง ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา มี ๔ อย่างนี้อยู่จริงๆ มีเป็นอัตโนมัติ ยิ่งเป็นพระอรหันต์แล้ว ยิ่งจะต้องมีเป็นอัตโนมัติเลย มีฉันทะ มีความยินดี ไม่ใช่มีความหมองหม่น ไม่ใช่ผลัดไถ่ ไม่ใช่เฉื่อยๆ เฉยๆ และๆ ไม่มีความไม่ชอบใจ มีแต่ความยินดีนะ มีแต่วิริยะ มีความเพียร ชยัน มุ่งมาด อุตสาหะอยู่จริงๆ เอาใจใส่ ใจจดจ่ออยู่กับงาน มีจิตตะ มีจิตมีใจ มีน้ำใจ เอาใจใส่อยู่กับสิ่งนั้นเรื่องนั้นจริงๆ ไม่ใช่เอาใจไปทิ้ง เอาใจไปหมกไปหมัก เหมือนคนไม่มีหัวใจ มีจิตตะก็หมายความว่ามีความตั้งใจ ไม่ใช่เป็นคนไม่มีใจ ใจลอยๆ เหมือนคนไม่มีจิตไม่มีใจ ไม่ใช่ชนะ

ฉันทะ เป็นความพอใจ ยินดี ท่านแปลสูงขึ้นไปมีเงื่อนไขด้วยว่ายินดีในการงาน อิทธิบาท ๔ นี้เป็นคนเจริญ เป็นคนสร้างสรรค์ ยินดีในการงาน พากเพียรในการทำงาน **วิริยะ จิตตะ** ก็พากเพียรเอาใจใส่ในการทำงาน **วิมังสา** ก็พิจารณา ไตร่ตรอง ในการทำงาน ท่านอธิบายให้ลึกซึ้งเข้าไปถึงขนาดนั้นด้วยซ้ำ ก็จริงที่สุด ถูกที่สุด จะเห็นว่าลักษณะเป็นคนชยัน เอาการเอางาน ฉันทะที่เป็นมรรคนี้ก็คือ เรารู้ว่าฉันทะ คือความยินดี เราทำงานบางทีมันไม่ยินดี ฟันฝืน ฟัดฝืด มันแสดงว่าเรายังไม่ได้เป็นสมณะหรือใจยังมีอาการฝืนอยู่ ยังไม่ได้เป็นสมณะ มันฝืด มันไม่ยินดี รู้ว่าดีนะ เราก็พยายามเข็น แต่จริงแล้วยังไม่เข้าใจยินดี

เข็นก็คือวิริยะ ดันให้มันชยัน ดันให้มันเพียร มันจะไม่เพียรอยู่นั้น มันจะถอย ใจมันไม่ค่อยพอใจ ไม่ค่อยยินดี ไม่ชอบใจ มันฝืด แล้วที่มันจะไม่มีแรงไปทำนั่นคือความไม่เพียร ก็ดันมันดันให้มันมีความพยายาม ให้เพียรอยู่ คุณคิดดูซิว่า คนอย่างนั้นใช้แรงงานช้อนอยู่เท่าไร ยินดีก็ไม่ยินดี เพียรก็ไม่เพียร แต่ว่าเราดันตัวเราให้เป็นอย่างนั้น ก็ต้องใช้แรงอันหนึ่งละ พลังอันหนึ่งดันอยู่ มันก็เสียพลังดันอยู่แล้วนะ เห็นไหมว่ามันช้อน คนเราไม่ได้เจริญอย่างนั้นได้เอง แต่คนใดที่เพียร เป็นตัวธรรมดาธรรมชาติแล้ว เพียรเป็นปรมาตถ์ เพียรเป็นผล คือเข้าใจว่าเพียรเป็นอย่างนี้ แล้วเราก็ทำจนแคล้วคล่อง เพียรง่าย แล้วยิ่งเรายินดี

ด้วย มีจิตยินดีจริงๆ เป็นผลงานนี้หรือ ใจ ยินดี ไม่ต้องดันเพียร ทำเลย แล้ว
เอาใจใส่ มีจิตที่เอาใจใส่

อาตมาเคยแปล จิตตะ ว่ามีจิตเท่าไหนโรดมเข้าไป โดยมรรคเรายังไม่เป็น เรา
ก็เพียรทำใช้ใหม่ เราเข้าใจว่าเอาจิตเอาใจใส่ขนาดไหน เราก็พยายามเอาใจใส่
อย่าให้ใจมันวอกแวก อย่าให้ใจมันฟุ้งซ่าน อย่าให้ใจมันออกจากอันนี้ เอาใจใส่
มีสมาธิกับอันนี้ มีความสนใจในเรื่องนี้ให้เต็ม เต็มใจ อย่าไปวุ่นวาย อย่าไปคิด
โน่น ฟุ้งซ่านไปโน่นมานี่ หรือลลอกๆ แลกกๆ ให้ตั้งใจจดจ่อ เรียกว่า
เอาใจใส่

ตอนพากเพียรอยู่ พยายามพิจารณา พยายามไตร่ตรอง พยายามเลือกเฟ้น
อันใดที่บกพร่องเล็กๆ น้อยๆ อยู่ ก็ปรับอยู่เรื่อย ปรับอยู่เรื่อย มันก็เจริญอยู่เรื่อยๆ
เจริญจริงๆ ตอนกระทำอย่างนั้นก็เรียกว่า ฝึกปรือ อบรม เรียกว่ามรรค

ฝึกปรือเป็นแล้ว จนกระทั่งเป็นผล เอาใจใส่จริงๆ มันเป็นน้ำใจ เป็นใจที่อยู่
กับอันนั้นเลย ไม่เหลาะๆ แหละๆ ไม่กะเด็งออก มันก็เป็นอยู่เต็มๆ แล้วก็พิจารณา
ไตร่ตรอง ตรวจสอบ วินิจฉัยจนเป็นผล มันก็ทำงานเป็นอัตโนมัติ พิจารณา
ไตร่ตรอง ตรวจสอบอยู่อย่างเรียบง่าย งานมันไม่เสียหรือก มีการพิจารณา
ไตร่ตรอง ตรวจสอบอยู่ดีจริงๆ เลย มันเป็นเรื่องหาสาระนะ อัตโนมัติ นั้นเป็น
ผล

เพราะฉะนั้น ผู้ใดมีธาตุจันทะ มีธาตุวิริยะ มีธาตุจิตตะ มีธาตุวิมังสาแล้ว
คนนั้นมีฤทธิ์ อิทธิฤทธิ์ อิทธิคือความมีอำนาจในความสำเร็จ ในความเป็นผลที่
เก่งกาจ เก่งสำคัญ บาทนั้นก็คือตัวฐาน ตัวพื้น เป็นรากฐานที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

พระอาริยะทำการงานนี้ ทำอย่างเป็นสุข ยากก็รู้ว่ายาก เหนื่อยก็รู้ว่าเหนื่อย
ร้อนก็รู้ว่าร้อน เย็นก็รู้ว่าเย็น หยาบก็รู้ว่าหยาบหนักก็รู้ว่าหนัก ร้อนะ แต่ก็พยายาม
ทำ ไตร่ตรองจะให้มันดี ทำอย่างไรจะเบาละ มันร้อน ทำอย่างไรจะเย็น
มันหยาบ ทำอย่างไรจะละเอียด มันยาก ทำอย่างไรจะง่าย พิจารณา ไตร่ตรอง

แก้ไขให้ได้จุดที่สะดวกดี เจริญดี มันเป็นสามัญสำนึกของคนว่า อย่างนี้ไม่ควร เป็นอย่างนี้ อย่างใดควรเป็นก็ทำให้เป็นอย่างที่ควร เป็นตามสัมมาทิฏฐิ ตาม ความรู้ความเห็นของเขา ของพระอาริยะแต่ละผู้แต่ละท่าน ก็จะทำอย่างนั้นจริงๆ

โดยสรุปแล้ว อธิบาบท ๔ ของผู้ที่เป็นสมณะ ผู้ที่มีจริงแล้ว มันจะเป็นรังสี เป็นฤทธิ์เป็นเดชอยู่ในตัวเลย ดูสัมผัสก็มีราศีของฉันทะ เป็นคนเบิกบานแจ่มใส ยินดีพอใจอยู่ ใ่อ้นนใ่อ้นนี้มากกระทบสัมผัส ถ้าเป็นสิ่งที่ เป็นอกุศลกรรมมากกระทบ สัมผัส ท่านก็มีความไม่ยินดี แสดงลักษณะไม่ยินดีก็ได้ แต่ก็ไม่ถึงกับหน้าบูด หน้าบึ้ง ไม่ถึงกับขนาดว่าจะเครียดหrok ก็มีลักษณะโหวงระลือไม่ชอบขังอะไร แล้วแต่จริตนะ จริตบางคนอาจจะแข็งกระด้าง หรือจะหวิวหวนน้อย บอกเลย ว่าไม่ชอบ แต่ใจจริงๆ ลักษณะนี้เป็นกาปฏิเสศ แสดงกิริยาสักแต่ว่ากิริยา นี้เป็น ภาษาอภิธรรม แสดงกิริยาสักแต่ว่ากิริยา แสดงการผลักใส หรือว่าไม่ยินดีให้รู้ให้ เห็น เป็นสัญญาฎน เป็นรูปแบบอะไรบ้างเหมือนกัน แต่ใจของท่านไม่ได้ทุกข์ ไม่ได้บิคับัน ไม่ได้ชิงชัง ถ้าไม่ยินดีแล้วมันเข้ามาจะต้องอึดอัด ทุกข์ร้อน จะต้องทุบ จะต้องตี จะต้องต้อย ไม่หrok ก็ธรรมดา บอกว่าไม่ควรทำอย่างนี้ ไม่ยินดี มัน เป็นอกุศล เป็นบาป เป็นสิ่งไม่ดี จะร้องเร็วๆ ดังๆ ว่าหยุดก็ได้ เป็นปฏิกิริยา หรือ ว่ามีกิริยาต้านให้เห็น แสดงการผลักให้รู้เท่าทันนั่นเอง

ส่วนใจนั้น ไม่ได้ทุกข์หrok ใจในใจที่จะเกลียดชัง ทุกข์ร้อน หรือว่าเป็น โทสมูลหยาบกลางละเอียดขนาดไหนๆ นั้น ถ้าผู้ที่ไม่ม่ลักษณะของกิเลสโทสมูล แล้ว แม้แต่อย่างละเอียดก็ไม่มีแล้ว ผู้้นท่านก็ไม่มีจริงๆ นะ อันนี้เป็นนัยลึก ซึ้งนะ แต่จริงแล้ว ท่านจะแสดงให้ถูกต้องตามลักษณะจริงว่า เป็นคนมีความ ยินดีอยู่เสมอ สิ่งที่เป็นอกุศลไม่ยินดีก็ตาม ก็จะแสดงจนกระทั่งชำนาญว่า ปฏิเสศสิ่งที่เป็นอกุศลนี้ อย่างพอเหมาะ เรียกว่าสัมมา

ถ้าต่อหน้าหรือต่อหมู่ชนที่สนิทสนม ต่อบุคคลที่ควรจะแสดงการผลักใสให้ เห็นชัดๆ เพราะเป็นสิ่งที่ควรจะต้องยืนยันว่ามันหยาบคาย เป็นอกุศล มันไม่ดี ไม่งามนี้ จะต้องแสดงลีลาผลักใสให้ชัดๆ ก็จะแสดงให้ดูรุนแรงเพื่อที่จะสื่อให้

รู้ชัดๆ ว่าผลักจริงๆ ถ้าทำเหยาะเหยะๆ คนฟังก็บอกว่า โอ๊ย ท่านไม่ได้เกลียด
จริงๆ หรอกนะ ท่านไม่ได้ผลักจริงหรือ ไม่ได้ซังจริง เขาก็ไม่รู้สิก เขาก็ไม่เข้าใจ
เพราะฉะนั้นต้องแสดงกิริยาหยาบแรงๆ เขาถึงจะเข้าใจ ไม่ต้องใครที่ไหนหรือ
พวกคุณนี่แหละ ถ้าแสดงเรียบๆ ร้อยๆ มันก็ไม่กระเทาะไม่หลุด มันไม่แรงพอ
อย่างนี้เป็นต้น ต้องรู้ขนาด รู้ประมาณว่าเราจะแสดงกรรมกิริยา จะแสดงลีลา
อะไร ขนาดไหนจึงจะมีผล ต้องทำให้ได้ผลนะ ถ้าไม่ได้ผลก็ทำเสียเวลาเปล่า
ไม่ได้เรื่อง แต่ต่อหมูชนที่ไม่สนทกก็ต้องแสดงกิริยาอีกอย่าง จะไม่เหมือนกัน

สิ่งนี้เป็นสิ่งลึกซึ้งของแต่ละบุคคลจะต้องรู้ อาตมารู้อย่างนี้ อาตมาทำอยู่
อย่างนี้ อาตมาบอกพวกเราหลายทีแล้วว่า ที่จริงอาตมานี้สายหวาน สายประ-
เล้าประโลม สายกามนะ หากพูดกันเป็น ๒ สาย สายกามกับสายพยาบาทนี้
อาตมาอยู่ในสายกาม อาตมาไม่ได้อยู่ในสายโทสะ หรือสายพยาบาทรุนแรง
ไม่ใช่หนักๆ เอ้อ ใช้ภาษาญีกับบุนตีกว่า อาตมานี้สายบุนไม่ใช่สายญี รุนแรง มิง-
มาพาโวย กูมิง ชกต้อย นักเลงไม่เป็นเลยในชีวิต ไม่เป็นเลย แล้วก็ทีแสดงธรรม
ทุกวันนี่ สมัยเป็นฆราวาสไม่เคยเป็นอย่างนี้นะ กระแทกแตกดิน ไม่หรือหวาน
จ้อยเย็นเจี๊ยบ อาตมาสายบุนมาแต่ไหนแต่ไหน แต่มาแสดงธรรมนี้ ใครเห็นแล้ว
พวกคุณนี่เห็น โอ๊ย ทำไมพูดแรงแรง กระแทกเสียง ดูซินั่นคอเสีย คอเจ็บแล้ว
ทำไม่ไม่พูดเบาๆ

อาตมาแสดงธรรม ไม่ได้ใช้ลีลาเดิมเลย ถ้าใครเคยรู้จักอาตมาตั้งแต่เป็น
ฆราวาส ออกวิฑู มันก็เป็นอย่างนั้นแหละ อาตมาก็หวานจ้อยอยู่อย่างนั้นแหละ
ออกที่วิฑูหวานจ้อย ก็พูดสนุก พวกที่อยู่ในที่วิฑูยังบอกว่ามันออกที่วิฑูยังไจวะ พูด
ไปหัวเราะไป ทำไม่ไม่หัวเราะบ้างไม่ได้หรือ เขาว่าอาตมาอย่างนี้ด้วยซ้ำไป เอา
แต่รำเริงอยู่ตลอดเวลา เขาก็ว่าหัวเราะมากไป

แต่มาทำธรรมะนี้มันต้องปรุงให้ได้ขนาดนี้ กระแทกอย่างนี้ ดูซินี้ยังล่อน
ไม่เท่าไหนเลย ยังออกมาไม่ได้เท่าไหนเลย ยังได้แค่นี้ แค่นี้ละ พวกคุณทนะ
ทนถูกโขกถูกสับ ถูกชูดถูกขัด แต่หลายคนก็เลี้ยงเก่งจังเลย เอ้า โขกสับบับ หลบ

เอาไว้ให้ถูกเรา มันก็เลยไม่ล่อนอยู่นั้นแหละ เลี้ยงๆ อยู่นั้นแหละ ดีไม่ดี ร้อน ออกไปข้างนอกโน้น ไม่ใช่ล่อน ไม่ใช่ล่อนออกกะ ร้อนเร่ไปโน้น ไม่ใช่ล่อนหลุด มันยาก ธรรมชาติมันยากนะ เพราะฉะนั้นผู้ที่จะเข้าใจแม้แต่คำว่ายินดีพอใจนี้ก็ ยังเข้าใจยาก

ฉันทะ : ยินดีในกุศล

อย่างอาตมาแสดงธรรมนี้ยินดี ทำงานนี้ยินดีทำ แล้วเรารู้ตัวเองเลยว่า ยินดี ไม่ยินดี เราฝันหรือไม่ฝัน ที่อาตมาพูดอยู่นี้ มันแทงใจดำบ้างไหมเล่า แง่ใจดำ นี่เป็นคำประชดนะ ที่จริงใจมันแดงๆ แต่พูดแทงใจดำนี้ แสดงว่าใจมันแยะเต็ม ที่ คนใจดำมันก็แยะ เขาก็พูดประชด แง่ใจดำบ้างไหม คือใจมันไม่ดีเท่าไรหรือออก ถ้ำแทงใจแดงนะ คนใจดี นี่แทงใจดำคือแทงใจเรา ที่ใจเรามันโง่ นั้นแหละ คำว่าคำนี้มันหมายความว่าโง่ เราฟังแล้วก็เข้าใจว่า มันแทงใจดำ

มันผิด มันไม่ฉันทะ แต่เราเข้าใจด้วยเหตุผล เข้าใจด้วยภาษาโวหาร ด้วย ความรู้ว่ามันดี ฉันทะในกุศลนี้มันดี พยายามพากเพียร วิริยะในกุศลนะมันดี เอา ใจใส่ มีจิตตะในกุศลนะมันดีคุณเข้าใจก็ฝึกอบรม เรียกว่ามรรค เดินมรรคถูกทาง แล้วละ งานนี้มันเป็นงานกุศลหรืออกุศล งานนี้เป็นกุศลแน่ เป็นงานสุจริตแน่ ควรทำ ควรขยัน ควรพากเพียร สร้าง ทำ คุณรู้ด้วยเหตุผล แล้วคุณก็พยายาม ทำ ฝึกปรือไป มันไม่ยินดี คุณจะทำใจในใจอย่างไรให้ยินดี มันดีตรงไหนก็ พยายามดู

ตีสามสิบห้าก็มานั่งฟังธรรม มันดีตรงไหน แหม บางทีมันไม่อยากลุกจาก หมอนเลย อ้าว ไม่มีหมอน ไม่อยากลุกจากที่ มันก็ เอ๊ะไม่อยากลุกมาก็พยายาม มา มันดีตรงไหน มานั่งฟังธรรม คุณจะต้องเห็นดี เห็นสิ่งที่เป็นความประเสริฐ เป็นสิ่งที่น่าจะต้องดูตึง พอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เข้าใจว่าเป็นของดีแท้ๆ จน กว่าญาณคุณจะได้เห็นว่ามันดี เพราะฉะนั้น ญาณของคุณก็ค่อยๆ ลึกซึ้งขึ้น ลึก ซึ้งขึ้นว่า มันดีจริงๆ นะ คุณก็จะได้ลึกซึ้งตรงที่ว่าเข้าใจ แล้วก็มาได้ดีจริงๆ มัน

ก็เกิดญาณที่เป็นยถาภูตญาณ ญาณที่เห็นของจริงตามความเป็นจริง เราได้ดี ได้
เจริญมาจากสิ่งนี้จริงๆ มันก็ยินดีเพิ่มขึ้น ยินดีคือฉันทะ จิตนี้มันก็เต็มธาตุยินดี
เต็มธาตุฉันทะ ธาตุที่เป็นสภาวะธรรมจริงๆ เต็มเข้าไปในใจจริงๆ เลย เป็นฉันทะ
ธาตุ เป็นธาตุของอิทธิบาทลงไปจริงๆ เลย

ทำอะไรอื่นก็เหมือนกัน คุณก็จะรู้ของตัวเอง มานั่งขุดดินพันหญ้า มานั่ง
ปลูกผักแล้วไม่ได้เงินได้ทองแลกเปลี่ยนมาเลยนี้ มันดีอย่างไร ต้องมาฉันทะ
อย่างไร มันไม่ยินดี แต่ก่อนเราทำนี่ต้องได้ค่าตัว ได้ค่าแรงงาน ได้เงินได้ทอง อย่าง
น้อยก็ได้รับค่าชมเชย นี่ทำไปทำไม ไม่ค่อยได้รับค่าชมเชยเลย ทำไปมากมาย มีคิด
มีพลาด โดนว่าโดนด่าอีก แล้วมันดีอย่างไร คุณก็จะต้องรู้ พิจารณานะ มีวิมังสา
ไตร่ตรองไปเรื่อย ไตร่ตรองทั้งผล ไตร่ตรองทั้งงาน พิจารณาการงานให้มันเจริญ
ให้มันพัฒนา ปรับปรุงมันอยู่เรื่อยๆ แล้วก็ไตร่ตรองทางธรรมด้วยว่า จิตใจเรา
เป็นกุศลหรือเปล่า

วิริยะ : มีใจเท่าไรถมให้เต็ม

ถ้าเราขยันตั้งใจตรวจ ตั้งใจสอบ มีวิจัย มีมุกฎเต จิตแว่วไว จิตละเอียด
ที่จะชอกแซก ท่านเรียก ตีรณจิต จิตมันพิจารณาตัวมันเอง อ่านวิจัยเจาะไซ่ อ่าน
อยู่เรื่อยๆ ก็จะเห็นความจริงว่า เออ ผลมันดีอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็ได้ดี เราก็
ได้เจริญ มันก็เกิดฉันทะจริง เกิดความยินดีว่า เออ อย่างนี้เรายินดี เราพอใจจะ
ทำ มันพอใจจริงๆ เองนะ ตอนแรกก็ยังเข้าใจด้วยความหมายเท่านั้น พอทำไป
แล้วมันก็มีของจริง มันก็พอใจยินดีเข้าไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ มันก็เป็นตัวจริงขึ้นไป
คนนั้น คนนั้นก็จะมีธาตุฉันทะ ธาตุยินดี เข้าไปเรื่อยๆ คุณพากเพียร หัดขยัน หัด
วิริยะ พากเพียร มันก็จะสั่งสมธาตุเพียรนี้ จนกลายเป็นตัวเพียรจริงๆ เองเลย โดย
ไม่ต้องใช้แรงดันเลยว่าต้องเพียร มันเป็น มันไม่ต้องไปดันเดินอะไร มันง่ายๆ เห็น
งานเมื่อไรโอดใส่ทันที ทำทันที

แต่ทุกวันนี้มันดูกระฉิกกระฉัก เรียกด้วยไมโครโฟน อ้าว ขอแรงหน่อย

แบ่งเบาหน่อย เออ ซ้ำซ้ำหน่อยก็ได้ ประเดี๋ยวคนอื่นเขาไปแบ่งเบาก่อน แล้วเราค่อยไปที่หลัง เราจะได้เบาจริงๆ คนอื่นก็จะได้เบาก่อน อะไรที่มันยอหดเล็หายอด โกงก็คือกิเลสนี้แหละ ยอดเล็หายอดโกงอยู่ในใจอยู่อย่างนั้นแหละ เราก็คงรู้เท่าทันว่า ใ้แต่มากิเลสหนานี่ยอหดเล็หายอดโกง เอาฝ่ามือพลังอสรพิษใส่มันเลย ฝ่ามือออรหันต์ใส่มันเลย ใ้ตัวโกงตัวเก๊พวกนี้ละ จิตใจของเราเอง ไม่มีอื่นหรอก จิตใจเรา เอ๊ะ ทำไมเราจะต้องให้อกุศลมันมา มีฤทธิ์ในตัวเรา มาจัดการให้เราตกต่ำหรือไม่เจริญ ทำไมจะต้องให้พวกนี้มันมาลดค่าความเจริญของเรา

เราต้องรู้นะ ของใครของมัน ต้องรู้จริงๆ แล้วก็แก้ไขปรับปรุงจริงๆ เมื่อแก้ไขแล้ว ฉันทะก็จะเจริญขึ้น เมื่อได้รับรู้ดี วิริยะก็คล่องแคล่วขึ้น ไม่ใช่วิริยะฝืดๆ อึกเหมือนกัน แหม จะเพียรทีหนึ่ง ใ้ไฮ กิเลสมาสามด้าน ห้าด้าน แปดด้าน ด้านไว้ก่อน เราก็ตัน ชยัน ชยัน ชยัน กิเลสมันก็ถอยเรื่อย มันก็ไม่ชยันเท่านั้น ก็ชกกันอยู่อย่างนั้นแหละ

แต่ถ้าเชื่อว่าเราชนะกิเลส เราชยัน มันก็เป็นตัวจริง ใครก็เห็นลักษณะชยัน ลักษณะเพียรคืออะไร ก็คงเข้าใจแล้ว โตปานนี้ รูปร่างชยัน มันไม่อยู่นิ่งๆ ไม่อยู่เฉยๆ ลงมือลงไม้ แคล่วคล่องว่องไว มันง่าย จะเห็นชัดๆ เลย มันจะแสดงธาตุแท้เป็นธาตุชยันแท้ๆ ตัวเราเองง่ายที่จะชยัน ไม่ใช่ชยันที่กีดันเสียจนเหนื่อย ใ้ไฮ อึดๆ เครื่องสตาท์ไม่ติดชะที่

สมณะจะมี จะเห็นลักษณะพวกนี้ เห็นว่าเป็นอย่างนี้ ปฏิบัติปรี๊ด คล่อง-แคล่ววาวไว ไม่อืดอาด ไม่ใช่เฉื่อยเนือย ไม่เกียงไปเกียงมา เลี้ยง มันมีลักษณะลีลาเยอะที่ไม่ชยันนี่ละ เลี้ยงบ้าง เกียงบ้าง อืดอาดบ้าง ทำเป็นเล่ห์เป็นเหลี่ยม เป็นเชิงเป็นชั้นอย่างนั้นอย่างนี้บ้าง เราก็อู้ แต่ใครที่ซื่อตรง ชัดเจน จริงใจ เราก็จะเห็นว่า ใ้ เป็นอย่างนั้นๆ เราพากเพียรได้เท่าใด มันก็เป็นความสุขของเราเอง ตรงที่ว่ากิเลสไม่ต่อต้าน เพราะเราฆ่ากิเลสออก ไม่มีกิเลสมาต่อต้าน มันก็แคล่วคล่อง ก็ง่าย ไม่ทุกข์ ชยันโดยไม่ทุกข์ พอใจจริงๆ ยินดีจริงๆ แล้วก็ชยันพากเพียร ก็ได้ทันทีจริงๆ เป็นบทบาทแรงงาน คุณเป็นคนชยัน เพียรอยู่โดยไม่ทุกข์

ใจไม่ทุกขนะ เอาใจใส่ ทำแล้วก็ไม่เหลาะๆ แหละๆ ทำจับๆ จดๆ ทิ้งๆ ขว้างๆ ทำอย่างนั้นๆ แหละ เสียไม่ได้ ประเดี้ยวฟุ้งซ่านอีกแล้ว ประเดี้ยวจะเลียงอีกแล้ว จะหลบๆ เลียงๆ อีกแล้ว ไม่เลย ไม่ใช่

จิตตะ : จับใจใส่งาน

ทำอย่างตั้งใจ มีใจเห็นเลยว่า มีจิตใจทำงาน มีลักษณะ ลีลา มีพฤติกรรม ยืนยันได้ โดยตัวเองเอาใจใส่ ไม่ต้องพยายามหรือก เอาใจใส่ นะ มันเต็มใจอยู่ อย่างนั้นแหละ มีใจเท่า ไหร่ โถมมันเต็มอยู่อย่างนั้นนะ จิตตะ ใจมันไม่พร่องไป ไหน ใจมันอยู่เต็ม อยู่กับงานนั้นนะสบาย บางทีก็ทำไปเรื่อยๆ อ้าว คำแล้วหรือ ควรพักแล้วหรือ บางงานมันไม่เมื่อย มันก็ไปได้ บางงานมันเมื่อยนะ ทำไปทำ ไปมันก็เมื่อย เอ้า เมื่อยก็ต้องพักก่อน ก็พัก แต่บางงานนี้มันไม่เมื่อย ทำไปได้เรื่อยๆ อ้าว เย็นแล้วหรือ แพ้เดียว อย่างกับเวลาในสวรรค์ อ้าว หหมดวันแล้วหรือ ไหว มันไม่ทุกข แต่ถ้าทุกขๆ นี้ นาที่หนึ่งก็นาน นาน เมื่อไหร่จะหมดนาที่ชะที่ เมื่อ ไรจะหมด ๕ นาที่ชะที่ เมื่อไรจะหมด ๑๐ นาที่ชะที่ นานเหลือเกินนะ ถ้ามัน ทุกขนะ มันไม่ไหว แต่ถ้าไม่ทุกขแล้วนี่นะ ไอ้โห ชั่วโมงหนึ่งแล้วหรือนี่ ทำไมมัน เร็วจังละ เหมือนแวบเดียวนะนะ ไอ้ สองชั่วโมงแล้วหรือ มันแวบเดียวนะ ถ้า มันสุข ไม่ทุกขนะ มันไวนะ

วิมังสา : พิจารณา ไตร่ตรองให้คล่องแคล่ว

ถ้าเราฝึกเพียร แล้วก็ฝึกเพียรพิจารณา ธรรมวิชัยสัมโพชฌงค์นี้ละ วิจัย พิจารณา ไตร่ตรอง ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อยๆ ตัวนี้แหละ ถ้าเราทำจน ชิน จนชำนาญ มันก็จะเร็ว จะแคล่วคล่อง จะเป็นสมรรถภาพของเราเอง ถ้าเรายังไม่คล่อง ประเดี้ยวก็ตก ไม่พิจารณาก็ปล่อยไปทำผิดๆ ถูกๆ ด้วย อ้าว ตั้งใจใหม่ พิจารณาอีก เอาใจใส่ใหม่ พิจารณาใหม่ ก็เข็นตัวเองไป จนกระทั่ง ตัวเองเป็นสมณะ ก็จะมีสิ่งเหล่านี้จริง มีคุณสมบัติอันนี้จริงขึ้นมา เป็นธาตุ

วิมังสา วิมังสาเป็นตัวพิจารณาไตร่ตรอง แก้ไขปรับปรุงจริงๆ เลย แล้วคนอย่างนี้ไม่เจริญได้อย่างไร คนอย่างนี้ทำอะไรก็ดี ก็เจริญ มันเป็นลักษณะ คุณลักษณะของผู้หนึ่งผู้หนึ่งเป็นสมณะ

เห็นไหม สมณะของพระพุทธเจ้าไม่ใช่เฉื่อยเฉย ไม่ใช่ไม่มีความยินดี นั่งหน้าจืด โอ๊ย ท่านสงบ ท่านหน้าจืด ท่านไม่ยินดียินร้ายหรอก ยิ้มก็ไม่ได้ ประเดี้ยวกลายเป็นยินดียินร้าย หน้านี้ว้าวคิ้วขมวดก็ไม่ได้ เดี่ยวจะว่ายินร้าย ต้องหน้าจืด หน้าตรง เป็นผู้ที่ไม่ยินดียินร้าย ว่าอย่างนั้นนะ หน้าจืด จ้อย เฉย ยิ้มก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ ประเดี้ยวไม่เป็นพระอรหันต์ เพราะพระอรหันต์ต้องไม่ยินดีไม่ยินร้าย หน้าจืดๆ มันก็ตกลงตาย มันไม่ใช่ซะ

ตรวจสอบสมณะของพุทธ

สมณะของพุทธแสดงความยินดี ดูได้ อาตมาบางที่หัวเราะให้มีเสียงเบาๆ บ้าง ยังแสดงให้คุณได้ ไม่เป็นไรหรอก คุณจะรู้ว่าอาตมา โอ๊ย พระอรหันต์อะไร ยังมีความยินดี หลงยินดีอยู่เลย ยังอรัญญะนี้ หัวเราะนี้อรัญญะ ยินดีอะไรอยู่เลย จะว่าก็ว่าไปเถอะ อาตมาปรุ้ร่วมกับคุณก็ได้ แต่อาตมาจะติดหรือไม่ติด อาตมาอย่าอ้อมรู้ตัวเอง อาตมาจะปรุ้เพราะว่าอนุโมทนา อนุเคราะห์กับคุณ หรือว่าถ้าอาตมาต้องเอาอันนี้แหละ ต้องปรุ้อันนี้มาให้แก่ตนเอง ถ้าไม่ปรุ้อันนี้แล้วตัวเองขาดความสุข ขาดโลกียะที่เราจะต้องยึดต้องติดอยู่ ถ้าอาตมามีจริง อาตมายังไม่หมดก็เรื่องของอาตมา แต่ถ้าอาตมาไม่มีแล้ว อาตมาก็ไม่ได้ทำเพื่อตัวเพื่อตนอะไร อาตมาทำเพื่อสงเคราะห์ เพื่อสังฆาร เพื่อไปด้วยกัน เพื่อชี้้นำ เพื่อจูงดึง เพื่อเป็นไป มันก็ไม่ใช่อกุศลเลย

บางที่ก็พูดให้เข้าใจ ยังเป็นคนตกลงอยู่เลย ยังต้องเข้าใจต้องเขม เปลา่หรืออก อาตมาเองไม่ต้องตกลงก็ได้ อาตมาก็สบายใจของอาตมาก็เบิกบาน ปลอดภัยไปร่องอยู่แล้ว เพราะอาตมามีศิลปวิทยายุทธ มีวิธีการ มีสังฆารที่อาตมาจะต้องปรุ้เพื่อสร้างสรรค์ เพื่อการงาน

การปรุงเป็นการงานของอาตมา การสังฆารต่างๆ เป็นการงานของอาตมา สังฆารวาจาณะ มีวจี มีวาจา สังฆารออกมาเป็นกายกรรม สังฆารออกมาเป็นมโนกรรม เพื่อที่จะให้เกิดรูป เกิดกรรมกิริยา เพื่อให้พวกคุณได้รับสัมผัส แล้วก็เกิดการพัฒนาขึ้นมา หรืออาตมาทำขึ้นมาเองจริงๆ เลย มีกรรมกิริยาทางกาย สร้างมันด้วยมือ จับ หยิบ ทำเลย ทูบ ถอง อะไรก็ว่ากันไป แต่ว่าไม่ได้ไปถองใคร หรือถองนะ ก็ทำจริงๆ เลย ก็เป็นการสังฆารที่เราารู้ว่า เราสร้างสรร ไม่ใช่เพื่อลาภยศ สรรเสริญ โลกียสุข ไม่ใช่เพื่อเอามานำบำบัดบำเรอใจตัวเอง อาตมาสุจริตใจอันนี้

ใครจะว่าอาตมาอย่างโน้นอย่างนี้ ก็ช่างเถอะ ทำไม่ไม่เรียบริ้อยเลย เป็นพระพุทฺธออกไม้ออกมือ แหม ที่จริงมันก็น่าจะหล่อปูนปาสเตอร์ไว้เลยนะ มีอวางลือคไว้เลยนะ เวลาจะเทศน์ก็ ปากก็อ้ามากไม่ได้ ประเดี๋ยวจะมากไปอีกนะ ลีลาทำที่อะไรก็ออกมาไม่ได้ ไม่สงบ

ที่จริงก็จริงนะ ถ้าไม่ได้ออกลีลาทำที่เลย พวกคุณฟังเรียบๆ เทศน์ก็เรียบๆ มือไม้ก็ไม่ต้องแสดง ไม่ต้องปรุง ไม่ต้องสังฆารอะไรมาก แล้วคุณก็เข้าใจเข้าใจ พุทฺธอะไรนิดหน่อย ให้สัญญาณนิดหน่อย คุณก็เข้าใจแล้ว ดินะ ที่จริงเจริญนะ อาตมาก็เจริญงามพร้อม นิ่ง เรียบร้อย จริงเหมือนกัน คุณก็ได้จริงๆ นะ เอาใหม่ ละ หลับแน่ๆ ก็เหลือแต่เสาศาลานะสี มันไม่แรง มันไม่ถึงพอ คุณเข้าใจไม่ถึงนะ มันเรียบๆ ง่ายๆ ไม่ปรุงพร้อมทั้งลีลา วาจา สำเนียง สำนวน กายกรรม ประกอบ พุทฺธไปก็ทำเป็นรูปเป็นร่าง เป็นอะไรไปด้วย ต่างๆ มันไม่สื่อพร้อมองค์ประกอบของศิลปะ การสื่อมันน้อย คุณก็ไม่เข้าใจพอ คุณก็เข้าใจไม่ได้ นั่นด้วย ถึงไม่หลับ ก็ฟังเหมือนกันนะ ขนาดทำอย่างนี้ยังไม่ค่อยเข้าใจ ไม่ค่อยรู้อะไร ใช่ไหม มันจำเป็นนะ คนในฐานะอย่างพวกเรา

จะไปพูดทำไม สมัยพระพุทธเจ้า คนมีบารมี แสดงธรรม ๔ ประโยค บรรลุอรหัตต์แล้ว หรือว่าเทศน์ไปเรียบริ้อย ไม่ต้องหิวหาวอะไร ยกอุทาหรณ์ตัวอย่างนิดๆ หน่อยๆ บรรลุเป็นโสดาบันแล้ว

เท่าที่จะมีบารมี

ดูทาทุณย์ก็เข็นมาเถอะ จะเอาเรื่องอะไรหนอมาประกอบการบรรยาย จะหยิบเรื่องไหนมาขยายความ สิบเรื่องก็แล้ว ยี่สิบเรื่องก็แล้ว ยังไม่รู้ ยังเข้าใจไม่ถึงเลย ยังอยู่แค่นั้น อย่างนั้นแหละ มันเป็นเรื่องของเรา บารมีเท่านี้แหละ อาตมาพยายามหาคนฉลาดมาฟังธรรมให้มากที่สุดนะ เท่าที่จะมากได้ ได้ขนาดนี้ล่ะฉลาดหรือโง่ก็ตามใจเถอะ อาตมาก็ว่าพวกคุณฉลาดที่สุดแล้วล่ะ ที่มานั่งฟังธรรมอาตมาเป็นนี้ไม่ไปโกง ไปเอาเปรียบเอาวัด สร้างบาปให้แก่ตัวเองอย่างในสังคมเขา

ฉลาดเอาวัดเอาเปรียบอย่างนั้น ภาษาบาลีท่านเรียกว่าเจโกหรือเจกะฉลาดแบบปุถุชน ไม่ใช่ฉลาดที่จะมาสร้างความประเสริฐ ความเจริญอะไรที่แท้จริง เป็นอาริยะ แต่ฉลาดที่จะแสวงหาสิ่งดีๆ ให้ตัวเอง ฉลาดที่จะละกิเลสเป็นอาริยะ อย่างนี้ท่านเรียกว่า ปัญญาหรือวิชชา

ก็คิดดูซิ ขนาดว่าฉลาด ได้คัดเลือกแล้ว ยังจะต้องแสดงกันขนาดไหนนะ จะต้องพยายามขนาดไหนที่จะสื่อให้คนรู้ล่ะ นี่มันมีความจำเป็นอย่างนี้ ที่ทำอยู่นี้ ไม่ใช่ว่าอาตมาไม่เข้าใจ ไม่ใช่ว่าอาตมาไม่รู้ว่า ถ้าทำเรียบร้อยแล้วไม่ต้องหวือหวา ไม่ต้องยกมือยกไม้่นะงาม อาตมาก็เรียนรู้ สมณะต้องเรียบร้อยต้องงาม ต้องสงบสงี่ยม รู้ ทำไม่จะไม่รู้ อาตมาก็สงบได้ สงบเป็นนะ แต่ทำแล้วมันไม่เกิดผล สังฆารเท่านี้มันไม่พอ ไม่พอก็เพิ่มเรื่อย เพิ่มไปถึงสุดขีดขนาดหนึ่งล่ะ เกินนั้นแล้วอาตมาก็ไม่ไหวเหมือนกัน มันหยาบเกินไป

อาตมาก็เอาแค่นี้ ปุ่รุงขนาดนี้ คนรับได้ก็รับได้ คนที่เพ่งโทษทั้ๆ ที่ขนาดหยาบๆ อย่างนี้ ไม่ค่อยรู้เรื่อง อาตมาปุ่รุงขนาดนี้ ยังมาเพ่งโทษว่า ไม่เอาละ พระไม่เรียบร้อย ต้องไปฟังพระเรียบร้อย ทั้ๆ ที่ไปฟังพระเรียบร้อยก็ไม่รู้เรื่อง แต่ยึดติดสมมุติภาษา หรือว่าความเห็น ยึดติดความเห็นว่าพระต้องเรียบร้อย ถึงจะเป็นพระที่น่าเคารพ แล้วก็เลือกอาจารย์ดีที่เกินตัวซะด้วย ตัวเองไม่เหมาะสมภูมิไม่ถึง ก็ไม่ได้อะไรหรอก ได้แต่บัญญัติภาษา ไม่ได้เข้าใจจริงถึงจิต ไม่ได้เกิด

ปัญญา คนอย่างนี้ก็ีมีมากในโลก

เพราะฉะนั้นคนที่ไม่ศรัทธาเลื่อมใสพระสารีบุตรก็เยอะ ไปศรัทธาใครๆ
อะไรง่ายๆ พระสารีบุตรท่านไม่ค่อยสงบเสงี่ยม แต่พระสารีบุตรนั้นแสดงให้เห็น
ได้ดี เก่ง ไม่มีใครเทียม มีประโยชน์คุณค่าทางสัจจะ ทางศาสนานี้ยอดเยี่ยม แต่
คนที่ถือสาเขาก็ไม่ศรัทธา จะทำอย่างไรได้ละ เขาถือสาไม่ศรัทธาเลื่อมใสก็มี เป็น
ธรรมดาณะ

อาตมาเองไม่มีปัญหาอะไรหรอก ใครจะถือสาอะไรก็ไม่ว่า อาตมาแสดงสิ่ง
ที่เป็นสัจจะให้ดีที่สุดแล้ว มันเรียบไม่ได้หรอก มันต้องทำงาน เครื่องมันต้องติด
แรงอยู่พอสมควรนะ

พฤติกรรมแห่งอิทธิบาท

เข้าที่นี้ หันกลับมาดูรายละเอียดของอิทธิบาท ๔ อีกทีหนึ่งนะ ฉันทะ
วิริยะ จิตตะ วิมังสา มันเป็นอย่างไรร

ถ้าเผื่อว่าเราได้ประพฤติปฏิบัติ พยายามเข้าใจความหมายของฉันทะว่า เรา
ต้องยินดีในงานที่เป็นกุศล ยังกุศลให้ถึงพร้อมในงาน พฤติกรรมนั้นทำอย่างไร
ก็พยายามอบรม ฝึกฝนตน มีวิริยะ มีความเพียร มีความขยันในงานที่เป็นกุศล
นั้น ตามกาลเทศะอย่างเหมาะสมอย่างควรเลยนะ เราพยายามเพียรจริงๆ คุณก็
พยายามฝึกให้เพียรจริงๆ จากมรรค ก็สั่งสมมรรคลงไปเป็นผล ประพฤติปฏิบัติ
ถูกทาง ถูกธรรมไปเรื่อยๆ ก็สั่งสมลงไปเป็นผล

แม้จิตตะ การเอาใจใส่ ลักษณะการเอาใจใส่ทำอย่างไรละ ให้เป็นสมาธิ
อยู่กับอันนี้ๆ มีน้ำใจ ทั้งมีพฤติกรรมที่อยู่กับงานดีๆ จริงๆ เลย ไม่เหลวไหล
ไม่จับจด ไม่ฟุ้งซ่านในภายใน คุณก็ฝึกเอา ฝึกเป็นมรรค จนกระทั่งสั่งสมลงเป็น
ผล ถ้าเป็นผลเต็ม เป็นฉันทะที่มีคุณภาพสูง วิริยะก็มีคุณภาพสูง จิตตะก็มี
คุณภาพสูง วิมังสาก็มีคุณภาพสูง มันเป็นเรื่องหมดแล้วนี่ คนนั้นก็อิทธิบาท มี
ฐานะที่มีฤทธิ์ ฤทธิ์โดยที่เห็นสภาพของคุณธรรม ๔ นี้ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ

วิมังสา

ผู้เป็นสมณะ คือ ผู้มีฉันทะเป็นเครื่องแสดง มีวิริยะเป็นเครื่องแสดง มีจิตตะเป็นเครื่องแสดง มีวิมังสาเป็นเครื่องแสดง เป็นเครื่องแสดงก็เป็นเครื่องยืนยัน เป็นสิ่งที่แสดงบทบาท แสดงพฤติกรรมนั้นอยู่ให้เห็น ใครมีก็ดูออก คนมีจริงก็มี เป็นอัตโนมัติ บางที่ไม่รู้ตัว ไม่ใช่บางที่ มันเป็นธรรมดา มันก็ฉันทะอยู่อย่างนั้น หละ เห็นงานก็มีฉันทะ เห็นงานก็มีวิริยะอยู่อย่างนั้น อยู่กับงาน อยู่กับฉันทะ วิริยะ จิตตะอยู่อย่างนั้นละ วิมังสาก็ทำไป มีวิมังสา พิจารณา ไตร่ตรอง แก้ไข ปรับปรุงอยู่อย่างนั้นละ เป็นคนที่มีประสิทธิภาพอย่างนั้น คุณภาพอย่างนั้นจริงๆ อยู่เลย ใครเห็นก็รู้ว่า อ้อ ผู้นี้มีอธิบาท ๔

แม้เราจะพยายามพากเพียรให้มีบทบาทอธิบาท ๔ นี้ โดยกำลังอยู่ใน มรรคเท่านั้น ยังไม่ถึงผล มันต้องดันต้องดันอยู่มากๆ ก็ตาม เราก็เรียกเป็นสมณะ ล้าลองได้ เป็นผู้ปฏิบัติ เป็นเสขบุคคล ผู้กำลังปฏิบัติ ส่วนผู้เป็นอเสขบุคคลนี้ ผู้ปฏิบัติแล้ว มีผลแล้ว อยู่ในรูป อยู่ในตัวผู้นั้นแล้ว ไม่ยากแล้วนะ ฉันทะก็ไม่ ยาก วิริยะก็ไม่ยาก คนเป็นแล้ว แก้งไม่เป็นที่ยากนะ คนที่ยังไม่เป็นก็ต้องพยายามให้เป็น มันก็ยากเหมือนกัน พยายามให้เป็นก็ยาก พอเป็นแล้วจนเป็นเองจริงๆ จะไม่เป็นก็ยาก ชยันแล้วจะไม่ชยันนี้ยากนะ เป็นคนชยันแล้วจะไม่ชยันก็ยาก เป็นคนที่มีฉันทะ ยินดีแล้ว จะไม่ยินดีนี้ แหม มันยิ่งทุกข์ มันยิ่งยาก

อยากจะให้เอาตมาไม่ยินดีในพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ยินดีใน ศาสนา ไม่ยินดีจะให้มาทำงานอย่างนี้ ให้เอาตมาไปทำงานโลกๆ นะ ไปล่าลาภ ไปทำราชการเอาเงินเดือนสองแสนห้าแสน แหม ยากนะคุณ

ชีวิตที่มีอธิบาท

ให้เอาตมาทำงานอย่างนี้เถอะ อย่าให้ไปทำงานอย่างนั้นเลย ไปเป็นลูกจ้าง เขา ไปเป็นลิวลิวที่จะหาเงินให้เขา ถ้าเขาจะให้เงินเดือนสองแสนห้าแสนนี้ เขา คงใช้อาตมานำดูเหมือนกันนะ อาตมาคงทุกข์ตายเลยนะ ตายละหว่า ไปหา

เงินให้เขาแสนสองแสนนี้ เขาต้องใช้ให้คุ้มค่าเงินด้วยใช่ไหม แล้วไปทำงานอย่างนั้น อาตมาไม่ยินดีอะไรเลย ต้องไปเอาเปรียบเอาวัดเขามา เขาจะให้เงินเดือนอาตมาสองแสน เขาต้องให้อาตมาเอาเปรียบชาวโลกมาให้ได้คุ้มกับที่เขาจ้างใช่ไหม บริษัทไหนเขาลงทุนจ้างอาตมาตั้งเงินเดือนสองแสนห้าแสนนี้ อาตมาก็ต้องแสดงประสิทธิภาพ ต้องทำงานให้คุ้มกับที่เขาจ้างเรา ไม่อย่างนั้นเขาจะจ้างได้หรือ บริษัทไหนจ้างคนไปไม่คุ้มค่า เขาก็แย่ เราจะต้องซู้ดรีด เอาเปรียบเอาวัดทำประสิทธิภาพพออย่างไรมา ให้มันได้อย่างนั้นมานี้ หนักแน่นเลย อาตมาคงทรมานตายเลย ไม่ยินดีแน่ๆ เลย

แต่ทำอย่างนี้ อาตมายินดี ไม่ให้ยินดีก็ไม่ได้ มันยินดี มันสบายใจ มันพอใจ มันเต็มใจนะ พอใจที่จะทำเพราะไม่ต้องเอาเปรียบแบบทุนนิยม ไม่ต้องทำบาป แม้บางทีอาตมาไม่ถนัด บางอย่างมันไม่แคล่วไม่คล่อง ยาก ไปทำก็เต่อยๆ บางทีอาตมาไปทำแล้วก็เห็นว่ามันยาก มันไม่ถนัด แต่ใจยินดีอยู่นะ ทำแล้ว มันเหนื่อยง่ายเหมือนกัน ทำบางอย่างที่ออกกำลังนะ มันก็เหนื่อยง่าย บางอย่างยิ่งทำไม่เป็นนี่ จะต้องใช้พลังงานเข้าไปพยายามเยอะนะ มันก็จ่ายแคลอรีเยอะ แล้วก็ไม่ค่อยได้งานดี เสียเวลาด้วย บางทีไปขว้างมือขว้างไม้เขาด้วยซ้ำนะ มันก็ไม่ได้ทำ แต่ถ้างานอะไรคล่องๆ พยายาม แม้เหน็ดเหนื่อยก็ไม่เป็นไร เรารู้แล้วว่าเหนื่อยคือเหนื่อย ร้อนคือร้อน หนักคือหนัก เราก็เข้าใจแล้วนะ อย่างที่อาตมาอธิบายไปแล้ว

ผู้ใดที่เป็นจริงเต็มแล้ว ทั้งญาณปัญญาเข้าใจแล้ว ทั้งรู้ว่าการกรรมกิจอย่างนั้น เราทำได้แล้ว เราก็จะต้องทำ เพราะลักษณะคนของพระพุทธเจ้านี้ละ เป็นผู้มีฤทธิ์ เป็นผู้ที่มีสมบุรณ์ เป็นผู้ที่มีประสบผลสำเร็จ เป็นผู้ที่จะบิภิก เสรีจั้งการปฏิบัติประพฤติแล้วนี่ละ เป็นคนขยันหมั่นเพียร มีความยินดีในการงาน มีความเอาใจใส่ มีน้ำใจในการงาน เป็นคนพิจารณา ไตร่ตรอง ละเอียดลอลอ ลึกซึ้ง สุขุม ประณีตจรงๆ เป็นคนวิเศษจรงๆ สมณะของพระพุทธเจ้านี้ คุณคิดดู ยิ่งอธิบายไปแล้ว ถอนใจเลย เหนื่อยเลย ใ้อใ้อ อึกไกล ยิ่งอธิบายลึกซึ้งไปเรื่อย ใ้อใ้อ เมื่อไหร่เราจะสมบุรณ์ในสมณะดังกล่าวนี้

คุณว่าจริงไหม ที่อาตมาอธิบายนี้ จริงไหม ดีไหม ดีจริง ประเสริฐ พอยิ่ง มาเรียนกับอาตมา อาตมาก็บอกว่าคุณนี่เข้ามาในกระแส เข้ามาในฐานนี้ มันก็ ดีนักหนาแล้ว อาตมาไม่ได้หลอกนะ คุณว่าคุณดีกว่าคนอื่นก็เยอะแยะไหม ที่เขา ไม่ไหวเลย คุณหาหน้หาบาปอยู่ในทางโลกก็ย่นเยอะแยะใช้ไหม ก็คงเข้าใจนะ คุณ ก็ว่าคุณดีกว่าเขามาขนาดนี้แล้ว พออาตมาอธิบายลักษณะความดีที่ ดี ที่ยอด ของศาสนาพุทธขึ้นไปให้ฟังอีก ใ้อโฮ เราก็ว่าเราเข้ามาไม่ใช่เบาแล้วนี่ ยังอีกตั้ง ไกลเลย กว่าที่จะถึงนะ อย่าทำอ้อ นั่นแหละยังมีอีกมุมหนึ่งให้เห็นเลยว่า ใ้อโฮ เรา จะประมาทไม่ได้นะ ถ้าอย่างนี้ เราต้องเพียรเอาแล้วนี่ ชาตินี้ก็ต้องไม่ถอยแล้ว ต้องคิดกลับให้เห็นอย่างนี้ อย่าลืมนะว่าอิทธิบาท ๔ นี่เป็นทฤษฎีที่จะพาให้บรรลุ นิพพาน เป็นข้อที่ ๓ ของโพธิปักขิยธรรม แม้ทำงานก็จะพาบรรลุโลกุตระ แต่ จะเอาไปใช้กับงานโลกียะก็ใช้ได้ ทว่าไม่ตรงตามสาระสัจจะแท้หรืออารยสัจ เท่านั้น

สิ่งที่ดีกว่านี้ยังมีอีก

นี่แหละความลึกซึ้งที่เราจะรู้ความจริงที่ซ่อนลึกขึ้นไป ไม่ใช่พูดให้คุณ เข้าใจอย่างนี้แล้วจะต้องทำอะไรให้คุณยิ่งจะต้องมีอุตสาหกรรม วิริยะอยู่ว่าอย่าทำ เป็นเล่นไปนะ ธรรมพระพุทธานี้ คัมภีรา ทูททัสสา ไม่ใช่ง่ายนะ แต่คุณนี่แหละ ทำได้ แล้วคุณก็ได้ขนาดนี้ ถ้าคุณมีฐานจริงแล้ว ยิ่งปัญญาของคุณ ญาณ ปัญญาของคุณชัดแจ่ม ไม่วิจิกิจฉา ไม่สงสัยหรือกอย่างนี้ชัด คุณก็เต็มใจที่จะ เอาต่อไป แม้จะรู้ยิ่งขึ้น ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ปฏิภาณเราก็จะเข้าใจฐานะของเราว่า ที่จริง เราหลงตัวว่าเราจะถึงพระอรหันต์ เร็วๆ ที่แท้ยังนะ มันก็ยิ่งจะต้องอุตสาหกรรม วิริยะ เพราะเรารู้ฐานะ ความจริงตามความเป็นจริง

ไม่ใช่ยิ่งรู้ ยิ่งประชดตัวเอง ยิ่งถอย ใ้อ ผากไว้ก่อนเถอะ ผัดไว้ก่อนเถอะ ชาตินี้ไม่ไหวแล้ว ไปคลุกคลีกับสิ่งที่เป็นโลกียต่อไปก่อนเถอะ เราผากไว้ก่อนก็ ยังไปผัดไว้ก่อน เก็บวัตรก่อน ขอลापักหนึ่งก่อน ขอไปเป็อนเประละกับโลกียอีก

เถอะ มันจะใช้ได้หรืออย่างนั้นนะ มันก็ยิ่งตายนะสิ ใช่ไหม เพราะฉะนั้นคิดผิด เป็นมิจฉาทิฏฐิ มันก็จะคิดในแง่เชิงอย่างนั้นนะ นั่นคือความประมาท คือความ ใจ คืออวิชชาแน่นอน ก็ยิ่งจะยังไม่ถึงและจะห่างไกลนิพพานออกไปอีกอย่าง ชับซ้อน

แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิก็จะเข้าใจเลย อ้อ เราจะต้องพากเพียร จะต้อง อุตสาหะวิริยะอีกจริงๆ นะ ต้องยิ่งอุตสาหะ พยายามกระเถิบเข้าไป พากเพียร เข้าไปให้มีของจริงเข้าไปซิ อย่าทำเป็นเล่นไปนะ

ที่นี้ลักษณะของอารมณ์ล่ะ อารมณ์ของอิทธิบาทมันเป็นอย่างไร ฟังให้ ลึกซึ่งเข้าไปอีก อาตมาพูดนี้เอาของจริงของตัวเองมาอธิบายให้คุณฟัง เป็น เปลละ เป็นชั้นไปเรื่อยๆ อารมณ์ของอิทธิบาทนี่ แหม คำว่ายินดี มันก็เป็นคำสบาย แล้ว เป็นความสุขแล้ว ถ้ามีตัวนี้จริง จิตของเราเป็นจิตยินดีจริงๆ เหมือนกับ คุณชอบงานนี้นะ ชอบหรือพอใจ ยินดีในงานนี้ คุณทำ คุณก็สบายใจ ที่นี้ธาตุ จิตของคุณมันฉันทะในกุศล ไม่เลิอกงานล่ะ งานใดเป็นคุณด้วยเหตุผลที่ปัญญา เรารู้ว่า งานนี้เป็นกุศล งานนี้ไม่ใช่อกุศล งานนี้อกุศล เราก็ยอมจะเลือกทำงาน ที่ก่อกุศลแน่ มันก็ยินดีไปทั้งหมด มันก็สุขไปทั้งหมด เอ้า มาช่วยเกี่ยวข้าวหน่อย แต่เกี่ยวข้าวนี้ลงไปโน้ชี่โคลนนะ คุณก็รู้ว่างานดี คุณไม่เกีย่งว่าชี่โคลน ไม่ได้ ปฏิเสธ ไม่ได้ท้อแท้กับชี่โคลน รู้ว่างานดี คุณก็ฉันทะ ฉันทะคุณก็สบายแล้ว เอ้า มาช่วยแบกหน่อยนะ ต้องมาแบกกัน แบกหนักแล้วมันดีใหม่เล่า งานที่จะต้อง แบกนี้ มันดีใหม่ เป็นกุศลใหม่ ควรทำใหม่ ดี คุณก็สบาย ยินดี เป็นสุข ทำงานก็ เป็นสุข แม้จะแบกหนัก ก็รู้ว่ามันหนัก บอกแล้วว่าหนักก็หนัก มันร้อนก็ร้อน แต่ ดีใหม่ล่ะ งานนี้ร้อนนะ ตากแดดทำนะ ร้อน ดีใหม่เล่า ดี มันก็เป็นสุข ถ้ามีธาตุ ดีตัวนั้นจริงแล้ว

อาตมาขยายความให้ละเอียดลงไปหน่อย นี่เป็นอารมณ์ของตัวแท้ อารมณ์ ของจิตที่มีธาตุฉันทะ

วิริยะเป็นอย่างไร ถ้ามีธาตุวิริยะ มันโดดใส่เลย ไม่ต้องรอรอก มันไม่มี

กิเลสตันแล้วนี่ มันเพียร มันเป็นตัวธาตุเพียรที่ต้องขยันเข้าไปแล้ว ขยันเป็นธาตุ
อย่างไรละ คุณก็เข้าใจอยู่แล้ว มันไม่มีอะไรเหลาะแหละ กระโดดใส่ปึ้งเลย ไม่
ต้องทุกข์ ไม่ต้องว่า เฮ้ย ขยันนะ ก็มันดี ขยันนะ ถ้าต้องดันอยู่นั้นแล้ว มันก็ทุกข์
นะซี ถ้าตัวซีก็เกียมมันตันไว้ ใ้ตัวขยันบอก เฮ้ย อย่าซีก็เกียม ตันไว้ มันทุกข์นะสิ
มันชกกันอยู่อย่างนั้น ไม่ทุกข์ได้อย่างไร

อาตมาอธิบายให้เป็นลักษณะวัตถุธรรม รูปธรรมหยาบๆ นี้คุณก็คงเข้าใจ
ลักษณะจริงเป็นอย่างไร ละเอียดเป็นอย่างไร เหมือนเขาแสดงหนังกำพุนี้ เป็น
รูปสี้อออกไป แต่นามธรรมละเอียด หมายความว่าซับซ้อนลึกซึ้งอย่างไร คุณต้อง
เข้าใจ ให้เข้าใจถึงตัวหมายที่ลึกซึ้งนั้นให้ได้เหมือนกันนะ แสดงออกในหนังกำล้ง
ภายในนี้ที่ไม่เป็นหนังเกินจริงนะ มันจะต้องเข้าใจว่า ทำไมต้องลักษณะนั้น เช่น
วรรณกรรมรามเกียรติ์ เขาแต่งเรื่องราวของพระราม ซึ่งเป็นตัวธรรมะ ทศกัณฐ์
เป็นพวกอธรรม ยักษ์มีสิบหัว ยี่สิบมือ มันก็ไม่มีหрок ของจริงมันอยู่ที่ไหนละ
เสร็จแล้วก็ให้ลิงนี่แหละไปรบกับยักษ์ ลิงก็ตัวน้อย ยักษ์ก็ตัวใหญ่ เอ้อ ให้ลิงต้อง
ชนะให้ได้ เขาทำไม่ถึงเอาลิง ก็ลิงตัวนิดเดียว มันมีลักษณะคล้ายคนนะลิง ให้
ไปสู้กับยักษ์ ไอ้โย จะให้ตัวมันไล่เลยกันหน้อยก็ไม่ได้ ทำไมไปสมมุติให้ลิง ก็เขา
มีความหมาย ต้องสมมุติให้ลิงเป็นทหารพระราม ทศกัณฐ์ก็มียักษ์เท่านั้นละเป็น
เหล่าพลยักษ์ ยักษ์น้อยเท่าไหนมันก็บอกว่าขนาดใหญ่ ยักษ์เล็ก ยักษ์น้อย ยักษ์
ใหญ่ เป็นพลทัพไปรบกันนะ แล้วลิงมีลักษณะหลายอย่างนะ คุณลักษณะของ
ลิงต้องแคล่วคล่อง ว่องไว ปราดเปรียว เฉลียวฉลาด ยักษ์นะมีแต่มะลือที่
ไม่รู้พอ จะโง่ๆ ทุ้มๆ นั่นแหละยักษ์ เป็นอย่างนั้นละ จะกัดทำเดี๋ยว แยกเขี้ยว
ยักษ์นี่แยกเขี้ยวไม่หุบนะ เขี้ยวออก เขาก็แสดงสี้อออกมาเป็นลักษณะ และเป็น
อย่างนั้นแหละ

แต่ลิงนี่หลอกล่อ เจียกๆ เราก็ต้องรู้ว่า เขาสื่อความหมายอย่างนี้เป็นสิ่งแทน
ให้เข้าใจนามธรรมนะ รู้ไหมว่าอาตมานี้ลูกลิง ถ้าไม่ลูกลิงอย่างนี้ ไม่ทันพวกคุณ
มันต้องคล่องแคล่ว ต้องเร็ว คำว่าลิงคือความคล่องแคล่ว ไว อยู่หนึ่งไม่ได้ มัน

เร็วเป็นจักรผันอยู่อย่างนั้นแหละ ต้องยุกยิกแสดงเป็นธรรมชาติไว้ หนุมาน องคต
ยุกยิกตลอดเวลา ไม่นิ่ง

เพราะฉะนั้น ความสงบมันไม่เป็นความสงบอย่างที่เรามาหมายหรือก เป็น
ลูกสิงณะ เพื่อที่จะเอาชนะสิ่งอย่างนี้ให้ได้ ถ้าไม่แคล้วคล่อง ไม่ว่องไว ไม่
ปราดเปรียว จะเอาชนะอย่างไรได้ ลูกสิงหมายถึงความแคล้วคล่อง เฉลียวฉลาด
นะ ต่างๆ นานาสารพัด นี่เป็นสื่อที่ยกตัวอย่างให้ฟังง่ายๆ แล้วเราก้เข้าใจสิ่งเหล่านี้
นี้ให้พอเพียง

สร้างอิทธิบาท สร้างคุณค่า

เราจะฉันทะจริง มีธาตุอารมณ์ฉันทะนี้ มันสุข มันสบาย มีธาตุวิริยะที่ไม่
มีกิเลสแล้ว เป็นวิริยะแท้ เป็นตัวขยันแท้ สบาย เราต้องสร้างมัน ถ้าไม่สร้างเอา
เอง จะให้คนอื่นมายัดให้ ไม่ได้ ถ้าเอาตมาจับยึดวิริยะธาตุ อัดเข้าไปเหมือนกับ
อัดจระบีนี้ได้ เอาตมาก็จับยึดให้วันหนึ่งคนละ ๒๐ ชั่วโมงเลย อัดธาตุวิริยะเข้า
ไป ประเดี๋ยวมันก็เป็นตัวขยัน ไปไหนๆ ก็ขยันแหลกไปหมดเลย ทำได้อย่างนั้นก็
ง่ายนะสิ

มันไม่ง่ายหรอก ต้องเพียรเอาเอง ธาตุตัวนี้ก็ต้องสร้างเอาเอง ความเอา
ใจใส่ก็เหมือนกัน จิตตะ ความมีน้ำใจ ความมีจิตใจ ไม่ใช่เป็นคนเหมือนไม่มีจิต
ไม่มีใจ เป็นความเฉย วางเฉย ไม่ยินดียินร้าย ไม่ได้เรื่องอะไรละ คนเราต้องมี
น้ำจิตน้ำใจ มีกะจิตกะใจ เป็นคนเอาใจใส่ ขมิขมัน ละเอียดลออ ประณีต มีธาตุ
วิมังสา ถ้ามีแล้วจริง คนนั้นก็จะเป็นธาตุเจริญไปทั้งหมด แล้วสบาย เป็นสุขนะ
เป็นธาตุสบาย เป็นธาตุสุข ได้กระทำอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นคุณค่า เป็นกุศลอยู่
แล้ว

เมื่อคนสร้างให้เกิดอิทธิบาทอย่างนี้ได้มากๆ มันก็เป็นพลังงานที่ดี เป็น
คุณค่า คุณประโยชน์ มนุษย์มีประโยชน์นี้อาตมาว่าพูดมาถึงตรงนี้แล้ว ถึงแม้
ว่าพวกคุณยังไม่ถึงขั้นเป็นผล เป็นความสุขสบาย มีธาตุอิทธิบาท มีธาตุฉันทะ

วิริยะ จิตตะ วิมังสา กันเป็นแห่งก่อนที่ได้คุณภาพมากพอสมควร ยังไม่ได้มากพอสมควร ขนาดนี้ยังเห็นรูปร่างแล้วเลย

ใครมองออกบ้าง นี่ก็ออกบ้างใหม่ แม้เราจะน้อยหน่อย ดูรวมๆ แล้วมันก็มีรูปร่าง แม้จะฉันทะ จะยินดี เหมือนพอใจบ้าง ดูเหมือนไม่ค่อยพอใจบ้าง รวมๆ กันแล้ว มันก็มีธาตุพอใจ เพราะไม่ได้ทำด้วยโลกธรรม คุณมาทำงานอย่างนี้ ยินดี เพราะคุณจะได้ค่าแรงเป็นลาภ จะได้ติดบั้ง ติดยศ ทำแล้วจะได้รับการชมเชย ชูเชิด สรรเสริญเยินยอ หรือคุณหลงว่าทำงานอย่างนี้มันดี งานนี้ทำแล้วมันอร่อยดี เป็นโลกีย์สุข อาตมาว่าคงไม่กันละนะ

ทำงานมันก็เหนื่อยเท่านั้นเอง แต่มันเป็นงานที่เราเข้าใจแล้วละว่า เกิดมาเป็นคน จะไม่ทำงานได้อย่างไร ก็พูดกันแล้วกันเล่าละ เพราะฉะนั้นขนาดเท่านี้แบบนี้แหละ ยังไม่เต็มเหนี่ยวเต็มหน่วยอะไรหรอก ใช่ไหม พวกเราก็กังเขินๆ ตัวเองอยู่ เขินมากเขินน้อยก็แล้วแต่ ใครจะมีธาตุด้านมากน้อยก็แล้วแต่ ถ้ามีธาตุด้าน ความไม่ยินดีในงานมาก มีความขี้เกียจมาก หรือขยันน้อยๆ ความเพียรน้อยๆ นี่ก็แล้วแต่ ความเอาใจใส่ก็น้อย เหลาะๆ เหลาะๆ ยิ่งพิจารณาไตร่ตรองอะไรก็ยิ่งน้อย อยู่ที่นี่ไม่ได้หรอก มีปฏิภาณแว่วไว ไหวพริบดี รู้เร็วโน่นนี่ ประสานสร้างสรรอะไรไป มันจะปรับปรุงตนเองขึ้นมาเป็นคนเจริญอย่างนี้นะ

ลักษณะอิทธิบาททั้ง ๔ ที่อาตมาแจกแจงเป็นภาษาง่ายๆ จากธาตุสำคัญ จึงเรียกว่า ฤทธิ์ อิทธิเป็นภาษาบาลี ถ้าเป็นภาษาสันสกฤต ท่านเรียกว่าฤทธิ์ ตัวเดียวกัน เราใช้สันสกฤตกันซะเคย ฤทธิ์บาทหรืออิทธิบาทนี้อันเดียวกัน พื้นฐานเป็นตัวเรา เป็นฐานแท้ของเรา เป็นฐานะที่ตั้งมั่นอยู่ ฐานะคือความตั้งมั่นอยู่ในตัว ความที่ตั้งมั่นอยู่ในตัวเรา สิ่งที่ตั้งอยู่ในตัวเรานั้นเป็นฤทธิ์

ฤทธิ์ของพระพุทธเจ้า

ฤทธิ์ของพระพุทธเจ้าคือ อิทธิบาท ๔ ฤทธิ์ของสมณะ ๔ เหล่าของพระพุทธเจ้านี้คืออิทธิบาท

ไม่ใช่ฤทธิ์ไปเหาะเหินเดินน้ำ ดำดิน ฤทธิ์ที่ไปแสดงไม่เข้าเรื่องเข้าราว ฤทธิ์ของพระพุทธเจ้ามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อสังคม ต่อมนุษยชาติมาก แล้วคนที่มีฤทธิ์นั้นก็มีความสุข ยินดีในงาน มีความเพียรในงาน มีความเอาใจใส่ในงาน มีความไต่ตรง พิจารณา ปรับปรุงในงาน คนที่ทำก็เป็นสุข พร้อมกับการงานก็ได้ลด ละล้างกิเลสไปด้วยตลอดเวลา ความมีตัวตนก็ลดลงๆ ความเห็นแก่ตัวจึงลดลงจริง เพราะฉะนั้นคนที่มีฤทธิ์ของพระพุทธเจ้า จึงเป็นคนที่สร้างสรรพสังคม ทำงานให้แก่สังคม อนุเคราะห์สังคม (อนุภัมปา) ที่จริงแน่นอน

สมณะของพระพุทธเจ้าเป็นผู้สร้างสังคม แม้เป็นผู้มีอิทธิบาทในระดับเป็นสมณะเหล่าที่หนึ่ง โสดาบัน ในนี้ที่เอาตมาเชื่อว่าหลายคนคงไม่เชื่อว่า เราเป็นสกิทาคามีหรือยังหว่า คงไม่มีใครคิดเท่าไร แต่ที่เราคงจะเป็นโสดาบันแล้วละนะ คงมีคนเชื่อว่า ตนเองเป็นโสดาบันไม่น้อย เอาตมาไม่ถามนะ เดี่ยวจะไปอวดตัวผิดๆ ถูกๆ ไม่เข้าเรื่อง แต่คิดว่าตัวเองเป็นอนาคามี แหม เรายังคงยังแน่ๆ อนาคามีสมณะเหล่าที่สามนี่คงจะยัง เพราะยิ่งสมณะสูงเท่าไร อิทธิบาทก็ยิ่งแสดงตัวมากจริงๆ แล้วความพันทุกข์ ความสุขของเราก็ยิ่งจะมาก ความสุขไม่ใช่สุขเสพสมในโลกธรรม ไม่ใช่สุขเพราะได้ลาภ ยศ สรรเสริญ โลกียสุข บอกลแล้ว เป็นสุขที่มันวาง มันปล่อย เพราะว่าทำงานนี้ทำงานเพื่องานอย่างนั้นละ มันมีฉันทะกับงาน มีวิริยะกับงาน มีจิตตะกับงาน มีวิมังสากับงาน

ก็มีงานอย่างนั้นละ แล้วเราก็ไม่ได้แอบแฝงเอาความซอจจากนามธรรมอันนั้นไปใช้อื่นอีกด้วย เป็นสิ่งที่เป็นจริงๆ เรามาทำกันนี้มีความบริสุทธิ์มากเท่าใด ก็มีฤทธิ์มากเท่านั้น หรือมีคุณค่ามาก มีความชำนาญ มีสมรรถนะ มีความสามารถในงานนี้ ความเอาใจใส่ก็จะต้องมีด้วย วิริยะก็มีด้วย ฉันทะก็มีด้วยแล้วยังแถมสมรรถนะ สมรรถภาพ มีความสามารถมากขึ้นด้วย มันก็อุดมสมบูรณ์ มันก็สร้างสรรค์ได้มาก เจริญออกงามโดยไม่ต้องไปเอาโลกียะมายุ่งด้วย ไม่ต้องไปเอาลาภ ยศ เอาอะไรมาป้อน มาแลกเปลี่ยน มาดูนมาดันให้คุณต้องขยัน เพราะมีลาภมียศให้ทีหลัง มีเหรียญตรา มีความชมเชย ให้เหรียญให้โล ให้อะไรไม่ต้อง

มีเลย มันก็เป็นไปได้โดยธรรม นี่สมณะ หรือว่าผู้ประเสริฐ ผู้เจริญจริงๆ เป็นอย่าง
นี้ แม้ฆราวาสก็เป็นสมณะจริง เป็นผู้ประเสริฐแท้

แต่ในโลกนั้น ต้องขยันสิ เพราะได้เงินเดือนตั้งเดือนละห้าแสน ไม่ขยันได้
หรือ ไม่ขยันเขาก็ไล่ออกนะสิ ห้าแสน มาทำเป็นเช้าขามเย็นขาม เขาก็ไล่ออก
แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม ก็ยังอุตสาหะตั้งราคาให้แก่ผู้ที่ขึ้นสูงขึ้นไป โดยเฉพาะใน
ราชการ ไล่ออกไม่ได้ง่ายๆ ด้วย แหม ผูกกันเอาไว้ ขนาดผิดแล้วผิดอีกยังเอา
แขวนไว้ กินเงินเดือนฟรี งานการก็ไม่ค่อยทำ ยิ่งเป็นหนี้ใหญ่เลย หลายคนที่เขา
บอกว่า เอานี้ เขาย้ายซะแล้ว เพราะว่าทำผิดพลาด เอาไปแขวนไว้ตรงนั้น ไปอยู่
ในหน่วยตรวจราชการบ้าง เก็บในสวิงค์หรือสุสาน ข้าราชการคนนั้นถูกเก็บเข้า
สุสาน คือไม่มีงาน ไม่มีตำแหน่งหน้าที่อะไร แต่กินเงินเดือนอยู่อย่างนั้นนะ นั่น
ยิ่งเป็นหนี้แล้ว แล้วตัวเองก็ไม่ชวนชวายเป็นนะ ถึงชวนชวาก็ไปทำไม่ได้ ไป
ก้าวกายเขาไม่ได้ อย่างว่านั่นแหละ เพราะราชการต้องมีระบบ เลยยิ่งแย่ มันก็
น่าลาออก เพราะว่า เป็นหนี้ หรือไม่ก็ขอลดเงินเดือน เพราะว่าเราตายแล้วนี่ ไม่
ได้ทำงานอะไร ถูกแขวนหรือว่าถูกไล่เข้าสุสานไปแล้ว แต่เขาไม่เข้าใจหรอกนะ
โดยสัญชาตญาณเขาจะไม่เข้าใจ

แต่พวกเราที่ศึกษาให้ดีเถอะ แม้จะแลกลาภแลยศ เราก็ไม่แลกด้วยซ้ำ
เพราะฉะนั้นแม้คุณจะถูกแขวน คุณก็ไม่ได้เป็นหนี้อะไรมากมาย แต่คุณก็อาจ
จะเป็นหนี้ด้วยว่า กินข้าวเขา เอ๊ะ มันไม่คุ้มนะนี่ ข้าวเขาเราก็กิน น้ำเราก็กิน น้ำ
ไฟ เราก็กิน ใช้อยู่ มันจะไม่คุ้มนะ เราก็กินต้องชวนชวายทำให้มันคุ้ม แล้วเราก็กิน
ได้ไปแขวนอะไรกันอย่างนั้นหรือ พวกเราไม่แขวนหรือ นอกจากตัวคุณเข้า
สุสานเอง ไม่เข้าเรื่อง

ขนาดพวกคุณว่าคุณเจริญเท่านี้เอง เป็นสมณะระดับที่ ๑ เท่านั้นก็ตาม
ยังไม่ ๒ ไม่ ๓ อะไรที่สูงส่งนักหนาก็ตาม มันยังได้ขนาดนี้ ถ้าเราพากเพียรจริงๆ
มีอิทธิบาทที่จริงแล้ว เป็นสมณะชั้นสูงจริงๆ อิทธิบาทที่เป็นคุณค่าของฉันทะ
วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในงานหรือในกรรมเป็นชั้นที่ละเอียดลึกซึ้งขึ้นมา จนกระทั่ง

มาทำงานในระดับชั้นสูง ระดับของการทำงานบริหาร ในระดับของผู้ที่มีความรู้ จะ
สั่งจะสอน จะเป็นแม่พิมพ์ มีฤทธิ์เดช มีกำลังภายใน มีวรัญท์มากมายที่จะ
ทำพิมพ์ ทำแบบศิลปวิทยาที่จะทำให้คนอื่นมาเป็นอย่างไร เป็นมาได้จริงๆ
เข้าใจจริงๆ ไม่ใช่เรื่องเล่นๆ นะ เป็นเรื่องทีวี่เศษ เป็นเรื่องที่มีคุณค่าที่สุด แล้ว
มันก็จะเสริมหนุนอย่างนี้ ชับซ้อนเลื้อนไหลเข้ามาเกิดจริง เป็นจริง ขณะนี้มัน
ก็ได้ขึ้นมาเรื่อยๆ

อานิสงส์ของอิทธิบาท

อารมณ์ที่ได้อิทธิบาทนี้ เป็นอารมณ์สุขนะ เป็นอารมณ์ยินดีปรีดา เป็น
อารมณ์ที่ไม่ทุกข์ มันเบิกบานว่าเริงจึงเรียกว่าพุทตะ ผู้รู้ รู้อยู่ตลอดเวลา เป็น
ผู้ตื่นอยู่จริงๆ เบิกบานว่าเริง แจ่มใสอยู่จริงๆ มีวิริยะก็ไม่ยาก มีธาตุวิริยะ ธาตุ
เพียร ธาตุขยันจริงๆ เอาใจใส่ มันก็ทำไปตามอัตโนมัตติ เอาใจใส่ ไม่ทำเหลาะ
เหละ ไม่ทำจับจด ไม่ทำเสียงๆ เล่นๆ จริงๆ นะ ใครเข้าใจคุณธรรมอย่างนี้
คุณภาพอย่างนี้ ประสิทธิภาพอย่างนี้ คุณก็ประกอบเอาสิ ประพฤติเอาสิ
ประพฤติไปจนชำนาญ จนแคล้วคล่อง จนกระทั่งเป็นมรรคผล เพราะประพฤติ
เพราะพิสุจน์ เพราะทำจริงจึงเกิดผลจริง

คุณจึงเกิดญาณหรืออริปัญญา อ่านเอาจริงตามความเป็นจริง เอ้ ผลมัน
ดีอย่างนี้ คุณค่ามันประเสริฐอย่างนี้ คุณก็จะทราบความประเสริฐนั้น อาริยธรรม
อาริยคุณ คือคุณอันประเสริฐ ทรงไว้ซึ่งอาริยคุณ ทรงไว้ซึ่งคุณอันประเสริฐนั้น
เรียกว่า อาริยธรรม ธรรมะแปลว่าการทรงไว้ มันทำเข้า มันก็ทรงไว้ ยิ่งทรงยิ่ง
ตั้งมั่น ยิ่งมาก มาก มาก มันก็เห็นผล มันก็ออกฤทธิ์ออกรูปอะไรให้คุณดู
คุณเห็นว่า อ้อ มันดีอย่างนี้จริงๆ นะ มันมีอานิสงส์อย่างนี้ มันมีประโยชน์
คุณค่าอย่างนี้ ตัวเราเป็นคนดีอย่างนี้จริงๆ

เราก็ตีใจ เราก็อใจ เราก็ยินดีที่จะเป็นอย่างนี้ ยิ่งเรามีญาณปัญญา
ชัดแจ้ง รู้ว่าโลกเขาบอกว่า คุณมีเงินร้อยล้าน คุณมีค่า แต่เรามาเป็นอย่างนี้

แค่นี้แหละ คุณจะเทียบเลยว่า ให้เราร้อยล้าน ไม่เอาละ ไม่เอา เราไม่แลก เอา
อย่างนี้ดีกว่า ให้คนที่มียร้อยล้านมาเป็นอย่างเรานี่ เป็นยาก

ให้อาตมากลับไปมีเงินร้อยล้านกับให้อาตมาเป็นพระโพธิธิราชในฐานะ
ขณะนี้ละ สองตาก็ไม่แล อาตมาเคยบอกว่า บัดโธเอี้ย อยากให้อาตมาแบกเงิน
เป็นล้าน ก็เงิน ๕ บาท อาตมาก็หนักจะตายอยู่แล้ว ยังมาให้แบกเงินเป็นล้าน
อาตมาพูดด้วยใจจริง รู้สึกอยู่อย่างนั้น เขาก็ว่าบ้าสิ ก็เงิน ๕ บาท ใครเขาจะ
เอาไปแบกร้อยล้านก็รีบแบกนะสิ เออ มันพูดกลับกัน ร้อยล้านก็ตายละหว่า ไป
ไหนเขาก็จับตัวเราเรียกค่าไถ่ ตายเท่านั้นเอง แล้วคอยระมัดระวัง จะต้องอยู่ใน
ฐานะคนมีเงินร้อยล้าน จะทำอย่างไร อยู่ตายเลยนะ

แต่เดี๋ยวนี้ถ้าเผื่อว่ามีมานี้ อาตมาแจกเลย แดกเอาไว้นี้ เอาไปมูลนิธินั้น
มูลนิธินี้ ก็หลายคนดูแลมันไม่ยุ่งหรือ อาตมาไม่ต้องแบกเลยจริงๆ นะ เสร็จ
แล้วก็แนะนำคุณนะ เออใช้สิ อย่างโน้นอย่างนี้ใช้อันโน้นอันนี้ไปแล้วก็จะ
สร้างสรรค์ไป เพราะอาตมาเองปลอดภัย อาตมาไม่ได้ใช้เอง คุณใช้มันผิดมันถูก
คุณรู้ อาตมาไม่ได้ใช้เองนี้ อาตมาไม่ได้ใช้เงิน คุณเอาไปใช้ อาตมาแนะนำ แต่
งานการอย่างโน้นอย่างนี้ มันจะต้องใช้ จะต้องซื้อ ต้องหาโน่นนี้ คุณก็ทำไป
สร้างสรรค์ไป เจริญไป คุณจะทำผิดทำถูก จะจ่ายเงินผิดเงินถูก คุณจะโกง ไม่โกง
คุณก็ทำไป อาตมาปลอดภัย

สมณะของพระพุทธเจ้ามีฤทธิ์อย่างนี้ มีคุณธรรมอย่างนี้ มีสิ่งประเสริฐ
อย่างนี้ และผู้มีจริงจะเป็นสุข จะสบาย จะเบิกบาน ร่าเริง แจ่มใส จะเป็นคนที่
ดีที่สุดแล้ว เจริญ ประโยชน์ท่านก็เป็น ประโยชน์ตนที่สุดแล้วนี่ ประโยชน์ตนก็
สุขสบาย พันทุกข์ ไม่มีปัญหาอะไรแล้ว

ทำอะไรก็ทำไป สร้างสรรค์ไป ถึงเวลาพักก็พัก ถึงเวลาเพียร ก็เพียรไป ถึง
เวลาควรนอนก็นอน ถึงเวลาควรพักผ่อนหน่อย มันไม่ถึงขั้นจะต้องหลับ แต่ว่า
ต้องพักผ่อนหน่อยเพราะว่ามันเมื่อยแล้ว มันแยะแล้วตอนนี้ หรือว่าต้องเว้นวรรคบ้าง
บางอย่างต้องเว้นวรรคนิดหน่อยก็เว้นวรรคไปเล็กๆ น้อยๆ แต่ก็ชวนชวายต่อไป

สร้างสรรค์ต่อไป บอกแล้ว บางงานมันไม่ต้องหยุด ทำไปได้เรื่อยๆ มันไม่เมื่อย จนกระทั่งตกเย็น ใจ แวบเดียว งานได้ไปหลายเลย อย่างนี้เป็นต้น

นี่เป็นธรรมชาติของโลกุตระ เป็นคุณธรรม เป็นสังขะที่พระพุทธเจ้าเอามาสอน พระพุทธเจ้าท่านมีอิทธิบาท ๔ แล้วเอามายืนยัน มาอธิบายไว้ เหมือนอย่าง อาตมาอธิบายนี่นะ ที่หยิบมาสูตรนี้ดีนะ สูตรที่บอกว่า สมณะของพระพุทธเจ้านี้มีอะไรเป็นเครื่องแสดง มีอิทธิบาท ๔ สมณะของพระพุทธเจ้ามีวรรณะ แล้ววรรณะนี่อะไรเป็นเครื่องแสดง จำได้ไหม ก็คือใจละ ถ้าจำไม่ได้ จำท่าน สิวัดโนไว้

พอเห็นว่าท่านมีศีล ใจ นี่เป็นคนมีวรรณะ วรรณะจะสูงจะต่ำอยู่ที่ศีล แล้วก็สุขะ สมณะที่มีสุขอะไรเป็นเครื่องแสดง ฉาน ถ้าจำไม่ได้ จำท่านสุขฉานใน อาตมาเอามาตั้งเป็นชื่ออยู่นี้ สุขฉาน ฉานเป็นเครื่องแสดงถึงความสุขของ สมณะ มีฉาน คือไม่มีนิวรรณ์ ไม่มีกาม ไม่ใช่มีกามแล้วมีสุข มันทุกข์นะมีกามนะ มีพยาบาทก็ทุกข์ มีถิ่นมิทธะก็ทุกข์ อันนี้คงจะซึ่งกันดี ฟุ้งซ่านก็ทุกข์ วิจิกิจฉายังไม่แจ่มชัด ยังล้งเลงสงสัยก็ทุกข์ เพราะฉะนั้นมีนิวรรณ์นี้มันทุกข์ ไม่สุขหรอก ไม่มีนิวรรณ์ชั่วคราวมันยังสุขชั่วคราวเลย ขจัดมันออกดี ๆ ลืม ๆ มันยังสุขชั่วคราวเลย แต่ไม่มีนิวรรณ์ของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ขจัดหรือว่าสะกดจิตเอาไว้ให้ไม่มีนิวรรณ์ชั่วคราว ต้องให้ไม่มีนิวรรณ์อย่างแจ่มชัดเลยว่า นี่เป็นกิเลสของเรา กิเลสกามพยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจะ วิจิกิจฉา โดยเหตุปัจจัยใดๆ ก็ตาม แต่ ล้างออกหมดเลย

นิวรรณ์ ๕ เป็นอาหารของอริชชา ล้างจนกิเลสหมด นิวรรณ์หมด คุณมีสุขอย่างที่ว่านี้ สุขตลอดกาล สุขไม่พร่อง สุขไม่เว้าไม่แหว่ง สุขต่อเนื่อง เพราะฉะนั้น สมณะของพระพุทธเจ้านี้มีฉานอาศัย ทำงานก็ทำด้วยฉาน ด้วยไม่มีนิวรรณ์ ไม่ใช่ทำด้วยกาม ด้วยพยาบาท ด้วยความง่วง ๆ เหนง ๆ ประเดี๋ยวเถอะยุ่ง หรือทำงานด้วยอึดอัด ด้วยกระด้าง มันไม่ได้เรื่องทั้งนั้นแหละ ทำงานด้วยจิตฟุ้งซ่าน ก็ไม่ได้เรื่อง ทำงานด้วยความไม่มั่นใจ ไม่ชัดไม่เจน หลง สงสัย ล้งเลก็ไม่ได้ผล

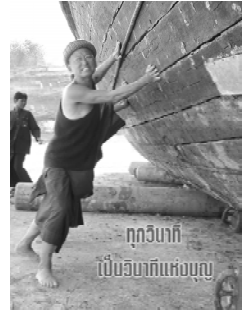
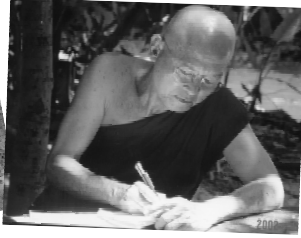
ไม่ได้ดีอะไรทั้งนั้นนะ

เพราะฉะนั้น ทำงานก็ทำด้วยความไม่มีนิรวณณ์ จะทำงานก็เป็นสุข จะไม่ทำงาน จะพักก็สุข ถ้ามีฉานอยู่ตลอดเวลา มาทำงานก็ไม่มีนิรวณณ์ได้ ทำงานด้วยฉานได้นะ ไม่ใช่ว่า พอเป็นฉานก็เลยนั่งแข็งอยู่ตรงนั้น ทำงานอะไรไม่ได้ อย่างนั้นมันฤาษี ฉานของพระพุทธเจ้าไม่ใช่อย่างนั้น เป็นสุขด้วยฉานนี้มีในชีวิตสามัญ

มีโรคหรือความรำรวยก็มีพรหมวิหารเป็นเครื่องแสดง คนรำรวยไม่ใช่ว่ามีเพชรนี้ แหม ห้อยสองหู เม็ดนี้ ๕๐ กระรัต คงหูหักเหมือนกันนะ ๕๐ กระรัตนี้ คง बैठเรือเหมือนกันนะ ไม่ใช่มีเพชรมีทอง ไม่ใช่มีสมบัติพัสถานเป็นเครื่องแสดง ว่ารำรวย ผู้รำรวยของสมณะ ของพระพุทธเจ้ามีพรหมวิหาร ๔ เป็นเครื่องแสดง โรคอัปมัถฺยญฺ อุตมาเคยตั้งชื่อพระ หนีไปแล้ว เป็นพระอยู่ไม่นาน คนแรกตั้งให้ว่าอิทธิปาทยาโก อิทธิบาทนี้แหละ อิทธิปาทะ แล้วก็อายุกะ อายุโก ผู้มีอายุ มีอิทธิบาทเป็นอายุนี้แหละ อุตมาตั้งชื่อพระพวกเรา แต่องค์นั้นตายจริงๆ ยังหนุ่มแน่นเลยนะ องค์นั้นตาย ไร่รัชขึ้นสมอง รักษาไม่ทันเลยตาย อิทธิปาทยาโกตายก่อน โรคอัปมัถฺยญฺนี้ลาออกจากเราไป เหลืออยู่ ๓ องค์ สีลวันโณ ผู้มีศีลเป็นวรรณะอยู่ สุขฉานโนก็ยังมีอยู่ ผู้มีฉานเป็นสุข แล้วก็พลวิมุตโต* สมณะมีอะไรเป็นพลัง มีวิมุตติเป็นพลัง พลวิมุตโตมีวิมุตติเป็นเครื่องแสดงกำลังนะ เป็นเครื่องแสดง สมณะที่มีพลังคือสมณะที่มีวิมุตติ ไม่ใช่มีวิมุตติ ยังไม่มีกำลังเลย ไม่มีบทบาทอะไรเลย ที่มมะลือที่อ ไม่ใช่

มีพลัง ยังมีวิมุตติ ยังมีพลังสร้างสรรค์ มีกำลังที่เป็นปราชญ์ มีกำลังที่เป็นเครื่องเจริญอย่างสมบูรณ์ มีความรำรวยด้วยพรหมวิหาร มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาจริงๆ มีลักษณะเมตตาเห็นชัดเจน มีเมตตาชัดเจน ท่านเป็นผู้ที่รำรวยนะ มีเมตตา มีแต่การให้ มีแต่การเสียสละ มีแต่การสร้างสรรค์ มีกรุณา มุทิตา

* (พ.ศ.๒๕๕๐) สมณะพลวิมุตโต ลาออกจากอโคกแล้วเช่นกัน

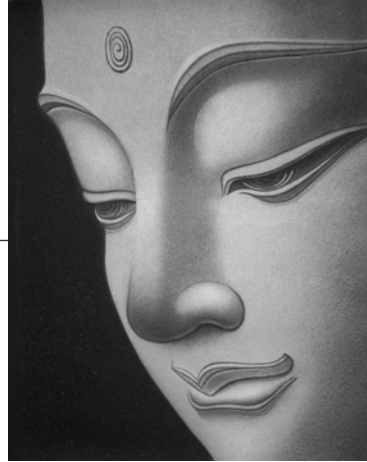
แล้วก็ไม่เอา เป็นคนวาง คนว่าง คนปล่อย เป็นคนไม่ติดไม่ยึด แต่ขยันหมั่นเพียร บริสุทธิ์สะอาดอยู่ มีมัทธกุเต มีกัมมนิเย หรือมีมัทธ กัมมัญญา มีความแหวไว แคล้วคล่อง ปราดเปรียว ขยันหมั่นเพียร กัมมัญญา ทำงานสร้างสรรค์ สละสลวย แต่หลุดพ้น ปราศจากการติดยึด ปราศจากการกอบโกย ปราศจากการสะสม มีจิตอุเบกขาแท้ อุเบกขาฐานเป็นอุเบกขาธาตุ เป็นจิตอุเบกขา เจตสิกตัวนี้จริงๆ ที่เอาตมาพยายามอธิบาย อธิบายถึงสภาวะธรรมลึกซึ้งซึ้งพวกนี้ คือมีคุณลักษณะ บริสุทธา ปริโยทาทา มุฑู กัมมัญญา ปภัสสรา

เอาละ เอาตมาได้แสดงธรรมในเรื่องของอิทธิบาท ๔ ขยายความพิสดาร ต่างๆ นานาให้รู้ทั้งหมด ทั้งผล ทั้งอารมณ์ของอิทธิบาทแล้ว ทั้งมีหลักฐาน อื่นๆ ในสูตรอื่นๆ เอามาประกอบว่า เรื่องของอิทธิบาทนี้ สมณะของพระพุทธเจ้า นั้น จะต้องมีประจำตัวจริงๆ มีอายุอยู่นะ จะต้องมีอิทธิบาทเป็นเครื่องแสดงจริงๆ สัมผัสได้ เจริญหรือเป็นสัจจะเป็นความจริง เรายังไม่มี เราก็ดำเนินการ อบรมพยายามพากเพียร มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในการงานที่เป็นกุศล เท่าที่เราจะสามารถ บางที่การงานหลายอย่างเราทำเกินตัวไม่ได้ ทำผิดฐานของเราก็ไม่ได้ ฐานของคุณไม่ถึงขนาดมานั่งธรรมาสน์ก็ตาม ก็เป็นโอกาส เป็นฐานะ เป็นกาละ อย่างนี้เป็นต้น บางที่คุณอาจจะเก่งก็ได้นะ แต่ว่ายังไม่ถึงกาละ บางทีก็ไม่ได้เกิด ไม่เป็นไร มันเป็นไปตามธรรม เจริญขึ้นตามธรรม

พุทธประวัติ

ตอนที่ ๒

ช่วงที่เขียนสมุดบันทึกตอนที่แล้ว เกิดเหตุระเบิดที่ราชประสงค์เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ คราวนี้เกิดเหตุโจมตีกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีผู้เสียชีวิตมากกว่า ๑๐๐ คน เป็นความรุนแรงที่มนุษย์สร้างขึ้นเพิ่มเติมจากความรุนแรงตามธรรมชาติ ทำร้ายมนุษย์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งที่ผู้ทำร้ายและผู้ถูกทำร้ายไม่รู้จู้จักกันเลย ความรุนแรงเหล่านี้เกิดจากความโกรธแค้นเกลียดชัง และก่อให้เกิดความโกรธแค้นเกลียดชังและทำร้ายตอบโต้กันต่อเนื่องไม่สิ้นสุด วิธีเดียวที่จะตัดวงจรหายนะนั้นได้คือ **อักษโกธนะ ชิน โภธัง พิงชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ**

หลังจากบันทึกลักษณะสูตร ในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง เล่มที่ ๑๑ ข้อ ๑๓๐-๑๓๑ ได้ทราบวิถีปฏิบัติของพระมหาบุรุษแล้ว เราในฐานะพุทธศาสนิกชนน่าจะปฏิบัติตาม ซึ่งจะให้ผลตามมาคือความสุขกายสุขใจของผู้ปฏิบัติเอง บุคคลแวดล้อมของผู้ปฏิบัติรวมถึงสังคมส่วนรวมก็จะได้รับอานิสงส์ด้วยแน่นอน

พระมหาบุรุษละปาณาติบาตแล้ว เว้นขาดจากปาณาติบาตแล้ว
วางทัณฑะ วางศาสตราแล้ว มีความละอาย มีความกรุณา หวัง
ประโยชน์แก่สัตว์ทั้งปวงอยู่...

พระมหาบุรุษเป็นผู้ไม่มีความโกรธ ไม่มีความแค้นใจ แม้ถูกคน
หม่มมากกว่าเขาก็ไม่ขัดใจ ไม่โกรธ ไม่ปองร้าย ไม่จองผลาญ ไม่ทำความ
โกรธความเคืองและความเสียใจให้ปรากฏ ...

พระมหาบุรุษผู้นำความสุขมาให้แก่ชนมาก บรรเทาภัยคือความ
หวาดกลัวและความหวาดเสียว ขวนขวายในความคุ้มครองรักษา
ป้องกัน...

นี่คือศีลข้อที่ ๑ พวกเราท่องได้ตั้งแต่ยังเป็นเด็กว่า ห้ามฆ่าสัตว์ ซึ่งเป็น
เรื่องหยาบที่สุด ละเอียดกว่านั้นก็คือไม่เบียดเบียนชีวิต ทั้งชีวิตตนเองและผู้อื่น
ละเอียดยิ่งขึ้นไปอีกคือมีความละอาย ไม่อาจทำความผิดบาปอกุศลกรรมใดๆ หาก
ปล่อยให้ความละอายต่อบาปพ่ายแพ้ต่อความโกรธ ความแค้นใจ ความปองร้าย
ความจองผลาญ ความเคือง เรื่องร้ายๆ ก็เกิดขึ้นจนได้

สามีภรรยาเมื่อปรับตัวเข้าหากันไม่ได้ หรือไม่อาจให้อภัยต่อความบกพร่อง
ผิดบาปของอีกฝ่าย ก็ทำร้ายซึ่งกันและกัน แทนที่จะแยกกันไปใช้ชีวิตของแต่ละ
คนตามชอบใจ คุณแม่ซึ่งรักและปรารถนาดีต่อลูกชายเต็มหัวใจ จ้างมาผู้หญิง
ที่ลูกชายรัก เพราะเห็นว่าผู้หญิงคนนั้นไม่คู่ควร แทนที่จะปล่อยให้ลูกชายได้เลือก
ทางชีวิตของตัวเอง ถ้ายอมรับไม่ได้ ก็ไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับเขาอีกเลยก็ได้

เพราะฉะนั้นจะต้องจัดการกับต้นตอที่จะก่อเรื่องร้ายให้ได้เด็ดขาดเสียก่อน
ใครก็ตามทำผิดต่อเรา นินทาว่าร้ายจนถึงต่ำว่าประจาน แย่งของรัก หรือ
หนักหนาถึงขั้นทำร้ายเรา ก่อนจะทำสิ่งใดลงไป คิดถึงพระมหาบุรุษที่เราเคารพ

นับถือเสียหน่อยก่อน “พระมหาบุรุษเป็นผู้ไม่มีความโกรธ ไม่มีความแค้นใจ แม้ถูกคนหมิ่นมากกว่าเขาก็ไม่ขัดใจ ไม่โกรธ ไม่ปองร้าย ไม่จองพลาญ ไม่ทำความโกรธ ความเคืองและความเสียใจให้ปรากฏ”

ทั้งไม่โกรธใครๆ ทั้งคุ้มครองเพื่อนมนุษย์ให้ปลอดภัยจากความหวาดกลัว ช่วยเหลือให้มีความสุข อีกทั้งยังทำประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยเมตตาธรรมอีกด้วย

ความเมตตากรุณาของพระพุทธองค์ผู้ทรงเป็นพระมหาบุรุษ คือ การสอนชาวโลกให้เข้าใจธรรมและปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นใคร เป็นคนดีหรือชั่วแค่ไหน ยากดีมีเงินอย่างไร มาจากวรรณะตระกูลใด มีสติปัญญา มากน้อยปานใด ทำการงานอะไรเลี้ยงชีวิต ทุกคนมีโอกาสในการศึกษาพระธรรม คำสอนและฝึกหัดปฏิบัติตนมากน้อยตามกำลังศรัทธาและปัญญาของแต่ละคน การสอนให้คนพัฒนาตนเองจนจัดการกับความทุกข์ได้ด้วยศรัทธาและปัญญา เป็นเมตตาธรรมชั้นสูงที่ช่วยคนให้ช่วยตนเองได้

ใครไม่สนใจศึกษาระบบคำสอนของพระองค์ ถือว่าอยู่คนละวงจรชีวิตและสังคม ไม่เกี่ยวข้องกัน แม้เข้ามาในวงจรชีวิตและสังคมชาวพุทธด้วยกันแล้ว ใครมีความเห็นแตกต่างกันจนไม่อาจสามัคคีกันได้ แต่ยังคงดำรงตนอยู่ในศีลในธรรม พระพุทธองค์ก็ทรงบัญญัติให้ต่างคนต่างอยู่ เป็นนานาลังวาส ชันร้ายแรงที่สุดสำหรับผู้ที่ไม่อาจอยู่ร่วมกันในสังคมชาวพุทธ พระพุทธองค์ก็เพียงแต่ประกาศให้ประชาชนรู้ว่าผู้นั้นประพฤติเปลี่ยนไปแล้ว ผู้นั้นกระทำการสิ่งใดก็เป็นเรื่องของเขา ไม่เกี่ยวกับศาสนาของพระองค์

เป็นตัวอย่างอันดียิ่งในการจัดการกับความเห็นและความประพฤติที่แตกต่างกัน ไม่ต้องทำร้ายกันแม้ด้วยกายหรือด้วยอาวุธ แม้ด้วยวาจา แม้ด้วยความคิด

ความปล่อยวางเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก หากเราไม่ฝึกหัด ต้องหัดตั้งแต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ลองสละสิ่งที่รักสิ่งที่ชอบใจ ไม่กินอาหารหรือขนมที่ชอบ กิน

อาหารที่ไม่เคยชอบเลย ไม่ซื้อเสื้อผ้าหรือของใช้ที่ชอบ เลือกลิ้งของสะสมออกมาแบ่งปันให้คนอื่น ดูรายการโทรทัศน์ที่เราไม่ชอบเอาเสียเลย ไม่ดูรายการที่เราชอบมากๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการลดความติดยึด ผีกัดปล่อยวางจากความชอบใจและความไม่ชอบใจ ผีกวันละเล็กวันละน้อย เราก็จะใจกว้างขึ้นได้ และจัดการกับความแตกต่างได้ไม่น่าเชื่อ

ความติดยึดใดๆ ด้วยความเห็นแก่ตัวจะลดลง จนไม่มีความคิดที่จะทำร้ายใครๆ ด้วยประการทั้งปวง

หากยังคิดจะทำร้ายผู้อื่น ต้องอาศัยความละเอียดเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้ง ห้ามตนจากการทำบาป

คนเราถ้าไม่รู้จักกายเสียอย่างเดียว ก็หมดโอกาสพัฒนาตนเองแล้วละ

นอกจากอายุที่จะทำสิ่งที่ไม่ควรทำแล้ว ชาวพุทธยังอายุที่จะไม่ทำดีอีกด้วย จะเห็นว่าพระมหาบุรุษ ต้นแบบของพวกเรา นอกจากเว้นขาดจากการเบียดเบียนแล้ว ยังประกอบกรรมที่เปี่ยมด้วยเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่นตลอดเวลา トラบใดที่ยังมีคนทีกระทำความโหดร้ายต่อผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นหวาดกลัว โลกก็ยังต้องการผู้คุ้มครองป้องกันผู้ถูกระทำให้บรรเทาความหวาดกลัวและความทุกข์ระทมมานานาประการ การสร้างความเกลียดชังในหัวใจของตัวเองและเพื่อนมนุษย์ไม่มีประโยชน์ใดเลย แต่กลับก่อให้เกิดความทุกข์ใหญ่หลวงอย่างที่เรเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยเมตตาธรรมก็เป็นการเยียวจิตใจชาวโลก ให้มีความหวังและศรัทธาในน้ำใจมนุษย์ เลื่อมใสมั่นคงในกุศลธรรม

ลักษณะของมหาบุรุษที่บันทึกซ้ำในที่นี้ คือ การเว้นขาดจากปาณานิปาต ไม่มีความโกรธ ไม่มีความแค้นใจ แม้ถูกคนหม่มมากกว่าเขาก็ไม่ขัดใจ ไม่โกรธ ไม่ปองร้าย ไม่จองพลาญ ไม่ทำความโกรธความเคืองและความเสียใจให้ปรากฏ นำความสุขมาให้แก่ชนมาก บรรเทาภัยคือความหวาดกลัวและความหวาดเสียว ขวนขวาย

ในความคุ้มครองรักษาป้องกัน เป็นเพียงลักษณะเดียวของพระมหาบุรุษ ที่ได้บำเพ็ญปฏิบัติต่อเนื่องหลายภพหลายชาติ เป็นการสั่งสมความดีงามจนกว่าจะเต็มสมบูรณ์ เรียกว่าบารมี

มีเรื่องเล่ามากมายเกี่ยวกับการบำเพ็ญบารมีของพระมหาบุรุษ กว่าจะได้เป็นพระพุทธเจ้า อีกเรื่องหนึ่งปรากฏในพระไตรปิฎกเล่ม ๓๒ ข้อ ๑ พระอานนทได้ทูลถามพระพุทธเจ้าที่พระวิหารเชตวันว่า พระสัพพัญญูพุทธเจ้ามีจริงหรือ เพราะเหตุไรจึงได้เป็นพระสัพพัญญูพุทธเจ้าผู้เป็นนักราชัญญ์ พระสัพพัญญูหมายถึงผู้รู้รอบหรือนักปราชญ์นั่นเอง

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า ผู้ที่เข้มแข็งและมีปัญญาแก่กล้า สร้างสมกุศลธรรมในศาสนาของพระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ ต่อเนื่องยั่งยืน จะได้บรรลุความเป็นพระสัพพัญญูด้วยอำนาจแห่งปัญญา กุศลกรรมเบื้องต้นที่สุดคือการทำทานบูชาอุปฐากพระพุทธเจ้าและพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย

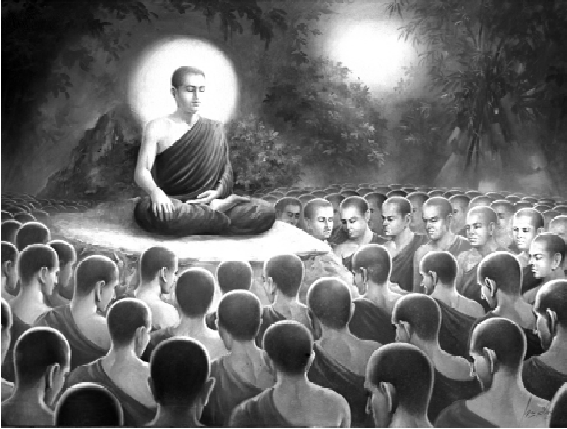
ให้ทานอันประเสริฐแก่คนไม่มีทรัพย์ คนเดินทางไกล ยาก และคนเดินทางเปลี่ยว บำเพ็ญศีลบารมี ถึงที่สุดเนกขัมมบารมี (เนกขัมมะคือการออกบวช)

เรียนถามบัณฑิตแล้ว บำเพ็ญวิริยบารมี ถึงที่สุดขันติบารมี

กระทำอธิษฐานจิตมั่นคงแล้ว บำเพ็ญสังจวบารมี ถึงที่สุดเมตตาบารมี

ผลของการบำเพ็ญบารมีถึงที่สุดคือการบรรลุสัมโพธิญาณ มีใจเสมอในอารมณ์ทั้งปวง คือ ในลาภ ความเสื่อมลาภ สุข ทุกข์ สรรเสริญ และนินทา

การบำเพ็ญบารมีเหล่านี้ กระทำต่อเนื่องมั่นคงในศาสนาของพระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ หลายพระองค์ เพื่อให้ถึงเป้าหมายสูงสุดของชีวิตคือการบรรลุสัมโพธิญาณ จะพบว่าพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ทรงสอนธรรมสอดคล้องกัน ดังเช่นธรรม

บางประการที่พระ-
พุทธเจ้าตรัสเล่าให้พระ
อานนท์ฟังดังนี้

ท่านทั้งหลายเห็น
ความเกียจคร้านโดยเป็น
ภัย และเห็นความเพียร
โดยความเกษมแล้ว จง
ปรารภความเพียร

ท่านทั้งหลายเห็นความวิเวกโดยเป็นภัย และเห็นความไม่วิเวกโดยเกษมแล้ว
จงสมัคสมานกัน กล่าววาจาอ่อนหวานแก่กัน

ท่านทั้งหลายเห็นความประมาทโดยเป็นภัย และเห็นความไม่ประมาทโดย
เกษมแล้ว จงอบรมอภิวัจฉิกมรรค

เหล่านี้เป็นอนุศาสน์ของพระพุทธเจ้า

ตอนท้ายของการตรัสเล่าถึงการบำเพ็ญบารมีเพื่อที่จะได้เป็นพระสัม-
สัมโพธิญาณพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงสอนให้กราบไหว้พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์
ทั้งหลายที่มาประชุมกัน เพราะพระพุทธเจ้าและธรรมของพระพุทธเจ้า เป็นสิ่ง
ที่ใครๆ คิดไม่ถึง เมื่อบุคคลเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าและพระธรรม อันใครๆ ไม่
อาจคิดได้ ย่อมมีผลอันใครๆ คิดไม่ถึง

ถ้าแค่คิด จะคิดไม่ถึง แต่ถ้าปฏิบัติตามที่พระพุทธเจ้าทรงสอนคือ ขยัน
สมานสามัคคี ดำเนินชีวิตตามมรรคมีองค์ ๘ จะเข้าถึงได้เอง เข้าถึงพระพุทธเจ้า
และเข้าถึงผลของการปฏิบัติด้วยความเลื่อมใสในพระองค์

ใบไม้กำมือเดียว

ในสมัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าทรงเคยหยิบใบไม้ขึ้นมาหนึ่งกำมือและเปรียบเทียบให้เห็นว่า สิ่งที่พระพุทธองค์ทรงรู้นั้นมีเทียบเท่าใบไม้ทั้งป่า แต่สิ่งที่ทรงนำมาสอนมนุษย์มีเพียงเท่าใบไม้ในกำมือเท่านั้น เพราะเป็นความรู้ที่สามารถจะนำไปสู่ความพ้นทุกข์ได้อย่างบริบูรณ์แท้จริง

ถ้ามีใครทำวิจัยโดยสอบถามผู้คนในโลกนี้ว่าอยากได้อะไรมากที่สุด ๓ เรื่อง ก็คงจะได้คำตอบมากมาย เช่น บางคนอาจจะอยากได้ทรัพย์สินเงินทอง วัตถุสิ่งของ เกียรติยศชื่อเสียง สุขภาพที่ดีขึ้น อายุที่ยืนยาวขึ้น ฯลฯ แต่ถ้าถามต่อไปถึงวัตถุประสงค์แท้จริงที่ทำให้อยากได้สิ่งต่างๆ เหล่านั้น ก็อาจสรุปรวมได้ว่าเพื่อต้องการ “ความสุข” หรือต้องการ “พ้นจากภาวะความบีบคั้นเป็นทุกข์” ที่หวังจะได้รับจากสิ่งดังกล่าว

เช่น บางคนอยากได้เงินสักร้อยล้านบาท แต่ถ้าถามต่อไปว่าหากต้องแลกชีวิตของตนเองหรือคนที่ตนรักกับเงินร้อยล้านบาทนี้จะเอาไหม ก็คงได้รับคำตอบว่าไม่เอา เพราะถึงได้เงินมากมายแต่ถ้าไม่มีโอกาสได้ใช้ หรือทำให้ต้องสูญเสียสิ่งอันเป็นที่รักไปแล้วจะหาประโยชน์สุขอะไรได้จากเงินจำนวนนั้น เป็นต้น

แก่นสาระสำคัญหรือที่ภาษาฝรั่งเรียกว่า “essence” ของสิ่งที่เราต้องการอย่างแท้จริงจึงคือ “ความสุข” หรือ “ความเป็นอิสระจากภาวะความบีบคั้นเป็นทุกข์ด้วยปัญหาต่างๆ ทั้งหลายทั้งปวง” นั่นเอง การที่ผู้คนอยากได้อำนาจทางเศรษฐกิจ (ลาภ) อำนาจทางการเมือง (ยศ) อำนาจทางสังคม (สรรเสริญ) ก็ด้วยคาดหวังว่าอำนาจในมิติต่างๆ เหล่านี้จะสามารถช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ของเราได้ เราได้ยามเมื่อประสบความเดือดร้อนเป็นทุกข์ หรือช่วยให้เข้าถึงความสุขตามที่ปรารถนา

ฉะนั้น ถ้าหากไปไม่เพียงกำมือเดียวของสิ่งที่พระพุทธองค์ทรงนำมาสอนมนุษย์สามารถช่วยให้เข้าถึงความสุขหรือความพ้นทุกข์ได้อย่างบริบูรณ์ ก็ย่อมมีคุณค่ามหาศาลเทียบเท่ากับไปไม้ทั้งป่าของสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มนุษย์ทุกคนต่างกำลังมุ่งแสวงหาอยู่นั่นเอง คำถามสำคัญก็คือ “ไปไม้ที่อยู่ในกำมือ” นั่นคืออะไร ทำไมแม้มีปริมาณเพียงน้อยนิดแต่มีคุณค่าเทียบเท่า “ไปไม้ทั้งป่า” ได้

เมื่อพระเจ้าพิมพิสารเสด็จมาเห็นพระพุทธองค์ทรงนอนอยู่ใต้โคนไม้ ทั้งๆ ที่เป็นลูกกษัตริย์ศากยวงศ์ที่จะเลือกนอนบนบรรจถรณ์อันอ่อนนุ่มในปราสาทราชวังก็ยอมได้ ทำให้เกิดความฉงนและทูลถามเหตุผลจากพระพุทธเจ้าในเรื่องนี้ พระพุทธองค์จึงทรงชี้ให้เห็นหลักการสำคัญยิ่งประการหนึ่งว่า ในเมื่อพระพุทธองค์นอนใต้โคนไม้ก็หลับสนิทเป็นสุข ถ้าให้นอนบนบรรจถรณ์ที่อ่อนนุ่มก็ยอมหลับสนิทเป็นสุขเช่นกัน ขณะที่พระเจ้าพิมพิสารต้องนอนบนบรรจถรณ์ที่อ่อนนุ่มเท่านั้นถึงจะหลับสนิทเป็นสุข ถ้าให้มานอนใต้โคนไม้อย่างเช่นพระพุทธองค์ก็คงจะทุกข์ทรมานจนนอนไม่หลับ ฉะนั้นพระพุทธองค์จึงมีความสุขส่วนเดียวโดยมิได้มีภาวะ

แฝงของความบีบคั้นเป็นทุกข์เจือปน ซึ่งเหนือกว่าความสุขในการนอนของ พระเจ้าพิมพิสาร

ในขณะที่เราหลับสนิทอยู่นั้น เราจะแยกความแตกต่างไม่ได้ว่ากำลังนอนอยู่ใต้โคนไม้หรือบนบรรจรรย์ที่อ่อนนุ่ม ในกรณีเช่นนี้สิ่งที่ทำให้พระพุทธรองค์ทรงนอนที่ไหนก็หลับสนิทเป็นสุข ซึ่งได้แก่การถอนกิเลสตัณหาอุปาทานที่ยึดติดในการนอนบนที่นอนอ่อนนุ่ม ก็จะมีคุณค่าเท่ากับทรัพยากรจำนวนมากมายที่สิ้นเปลืองไปกับการช่วยให้พระเจ้าพิมพิสารนอนหลับเป็นสุขได้ทุกคืน เช่น ต้องมีบรรจรรย์ที่สะอาด อ่อนนุ่ม อบอุ่นกลิ่นหอม มีดนตรีขับกล่อมทุกคืน ฯลฯ

ทรัพยากรจำนวนเพียงเล็กน้อย อุปมาเท่าไม้ไผ่ในกำมือที่ช่วยในการนอนหลับของพระพุทธเจ้าทุกคืนตราบนานปริณิพพาน อาทิ กุฎีหลังเล็ก ๆ หรือกองฟางใต้โคนไม้ เป็นต้น จึงมีค่าสมมูล (equivalence) เท่ากับทรัพยากรจำนวนมากมายอันอุปมาเทียบได้กับไม้ไผ่ทั้งป่าที่หมดสิ้นไปกับการช่วยให้พระเจ้าพิมพิสารสามารถนอนหลับได้ทุกคืนปีละ ๓๖๕ วันจบจบสิ้นพระชนม์ ซึ่งสิ่งนี้ก็คือคำอธิบายที่ชี้ให้เห็นความหมายของ **“ใบไม้ในกำมือ”** ได้ส่วนหนึ่ง

ทั้งนี้ **“หลักแห่งความสมมูล”** (Principle of Equivalence) อันหมายถึงภาวะความเหมือนกันจนแยกแยะความแตกต่างจากกันไม่ได้ นั่นคือรากฐานสำคัญของทฤษฎีสัมพัทธภาพทั่วไปที่ไอน์สไตน์ค้นพบ โดยมีนัยสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่าเราไม่สามารถแยกความจริงของ **“สิ่งที่ถูกรู้”** (รูป) ออกจากตัว **“ผู้รู้”** (นาม) ได้ เพราะทั้งสองสิ่งนี้มีความเป็นสัมพัทธภาพ (relativity) ซึ่งกันและกัน อาทิ ความเร็วของสิ่งต่างๆ ที่เรากำลังได้เห็นนั้น อันที่จริงเป็นสัมพัทธภาพระหว่างความเร็วของตัวเรากับความเร็วของวัตถุที่ถูกสังเกตเห็น เป็นต้น

การเข้าถึงความเป็นอิสระจากภาวะความบีบคั้นเป็นทุกข์ด้วยการแก้ปัญหาจากในมิติของ **“สิ่งที่ถูกรู้”** หรือ **“รูป”** (เช่น กรณีการได้นอนบนบรรจรรย์ที่อ่อน

นุ่มทุกๆ คินของพระเจ้าพิมพิสาร) จึงเป็นสิ่งที่มีความค่าเท่ากับการเข้าถึงความเป็นอิสระจากภาวะความบีบคั้นเป็นทุกข์ด้วยการแก้ปัญหาจากในมิติของตัว “ผู้รู้” หรือ “นาม” (เช่น การถอนกิเลสตัณหาอุปาทานในความยึดติดที่นอน จนสามารถนอนที่ไหนก็หลับได้สนิทเป็นสุขแบบพระพุทธเจ้า) เพราะเป็นสิ่งที่ “สมมูล” กันโดยเราไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างอะไรจากกันในภาวะที่นอนหลับสนิทอยู่นั้น

ความรู้เพียงเล็กน้อยเทียบเท่าไผ่ที่อยู่ที่อยู่ในกำมือซึ่งพระพุทธเจ้าทรงนำมาสอนมนุษย์ถึงวิธีแก้ปัญหาจากในมิติของตัว “ผู้รู้” ด้วยการถอนความยึดติดในกิเลสตัณหาอุปาทานต่างๆ จึงมีความค่าเทียบเท่ากับไผ่ทั้งป่าของข้อมูลความรู้ในสรรพวิชาทั้งหลายที่มีปริมาณมากมายมหาศาลในโลกทุกวันนี้ซึ่งสอนวิธีแก้ปัญหาต่างๆ จากในมิติของ “สิ่งที่ถูกรู้” เพราะเป็นสิ่งที่ “สมมูล” กันในการแก้ภาวะความบีบคั้นเป็นทุกข์จากปัญหาทั้งหลายทั้งปวงที่เผชิญในชีวิตได้ อันเป็นนัยแห่งความหมายของคำว่า “ไผ่ในกำมือ” อีกประการหนึ่ง

อานิสงส์ในการฟังธรรม ๕ ประการ

๑. ผู้ฟังย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง (อัสสุตัง สุนาติ)
๒. ย่อมเข้าใจชัดสิ่งที่ได้ฟังแล้ว (สุตัง ปரியทเปติ)
๓. ย่อมบรรเทาความสงสัยเสียได้ (กังขัง วิหนติ)
๔. ย่อมทำความเห็นให้ถูกต้อง (ทิฏฐิสัง อชฺชง กโรติ)
๕. จิตของผู้ฟังย่อมเสื่อมใส (จิตตมัสสะ ปสียติ)

จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๒ ข้อ ๒๐๒

ลัม

เมื่อกลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ฉันไปบริจาคหนังสือให้ห้องสมุดประชาชน จ.สงขลา เป็นหนังสือดีที่ฉันชอบและเก็บมานาน ห่อปกพลาสติกเรียบร้อย บางเล่มก็เป็นปกแข็งอย่างดีที่จัดพิมพ์มาเป็นคอลเล็กชั่น คนรักหนังสือหลายคนมักเป็นคล้ายๆ ฉัน คือหวงหนังสือ หากให้ใครยืมก็กลัวเขาทำหายกลัวเขาไม่รักษาหนังสืออย่างที่เรารักษา จึงมักเก็บไว้ในตู้เป็นสมบัติส่วนตัว

ก็เพราะชอบอ่านจึงมีหนังสือดีๆ มากมายหลังไหลเข้ามาเสมอ ครั้นจะเก็บไว้ทั้งหมดก็เต็มบ้าน จะบริจาคก็เสียดาย เสียดายว่าคนที่ได้ไปจะรู้ค่าไหม จะดูแลหนังสือเราไหม หากให้ไปแล้วเกิดเราอยากอ่านขึ้นมาอีก จะไปหาซื้อมาได้อีกไหม มี ๑๐๘ เหตุผลที่ทำให้เรายังคงเก็บหนังสือที่ชอบต่อไป ทั้งๆ ที่ชั้นหนังสือเต็มหมดทุกชั้นแล้ว แถมยังเลื่อยมากองอยู่ตามทางเดินบ้าง ตามที่ต่างๆ ที่ไม่ควรจะวางหนังสือ เรียกว่าอยู่ทั่วไปทุกแห่งในบ้าน

ฉันเป็นคนที่เข้านอนเร็วและตื่นเช้ามาก ฉันมีความตั้งใจทุกเช้าที่ตื่นขึ้นมาว่าจะอ่านหนังสือดีๆ ยามเช้ากับแสงเงินแสงทอง บางวันก็ได้อ่าน แต่ส่วนใหญ่จะไม่ได้อ่าน แม้จะตั้งใจไว้อย่างแน่วแน่ เพราะฉันต้องเตรียมอาหารเช้า หุงข้าว ต้มถั่ว เด็ดผัก ล้างผัก สารพัด พอเริ่มเข้าครัวแล้วก็แทบไม่ได้หลุดออกมาอ่านหนังสืออีกเลย... กระนั้นฉันก็ยังฝันทุกวันว่า ตื่นเช้ามาฉันมีเวลามากมายจะได้อ่านหนังสือ แล้วหนังสือก็ช่างมากมายแทบล้นบ้าน อ่านไม่ทัน

ครั้งหนึ่งฉันได้ยิน คุณพิภพ ธงไชย พูดว่า “เป็นเรื่องแปลกที่คนเราชอบ
บริจาคหนังสือที่ตนเองไม่ชอบและไม่อ่านแล้วไปให้คนอื่น ทำไม่ถึงไม่คิดจะ
บริจาคหนังสือที่เราชอบ หนังสือที่อ่านสนุกให้คนอื่นได้อ่านและสนุกอย่างที่เรารู้สึก
บ้าง ฉันจึงตั้งใจว่าจะบริจาคหนังสือดีๆ ที่เราชอบอย่างที่คุณพิภพว่า

ฉันเริ่มลงมือปฏิบัติการเลือก...โอ้โฮ... ตัดใจยากจริงๆ บางเล่มเอาออกมา
แล้ว..อูย..ไม่ได้ เล่มนี้ให้ไม่ได้...มีความผูกพัน เคยอ่านตอนเป็นเด็ก ชอบบบ เล่ม
นี้ตอนเป็นนิสิต...ถูกใจ... ถ้าให้ไปแล้วไม่รู้จะไปหาใหม่จากที่ไหนได้อีก ไหวเท่าความ
คิด มือก็หยิบหนังสือกลับเข้าตู้ทันที แล้วเปลี่ยนเล่มใหม่ออกมา...มายย..คะ เล่ม
นี้ก็ไม่ได้ มีเรื่องสอนใจ แง่คิดดีๆ ...เล่มนั้นก็เพื่อนสนิทให้ไว้ เล่มโน้นก็เตือนใจ
อะไรบางอย่าง...เป็นอย่างนี้แทบทุกเล่ม

ไม่น่าเชื่อว่า ฉันได้เห็นจิตใจของตัวเองว่าละไม่ได้ ตัดใจไม่ได้ เสียตายทั้งๆ
ที่ก็ไม่ได้เอากลับมาอ่านใหม่ เก็บอยู่อย่างนั้นเป็นเดือนเป็นปี บางเล่มก็หลายสิบ
ปี นิ่งสนิทอยู่ ณ ที่เดิมมานานแสนนาน

ไม่ได้การแน่ซนยังเป็นอยู่เช่นนี้ ฉันจึงลุกขึ้นเอาจริง ตั้งใจ ตัดใจ บอกกับ
ตัวเองว่าไม่เริ่มก็ไม่มีทางทำได้ ฉันจึงเริ่มลงมือเลือกมาได้จำนวนหนึ่ง...ห้ามมอง
อีกเป็นรอบที่สองเมื่อใส่กล่องแล้ว เพราะอาจเปลี่ยนใจได้ โอ้หนอ...เจ้าความอาลัย
กับของรักนี้...ร้ายนัก

แล้วฉันก็นำหนังสือจำนวนหนึ่งไปบริจาคห้องสมุดได้สำเร็จ ให้ไปแล้วก็รู้สึก
ดีใจว่า คนอื่นจะได้อ่านหนังสือดีๆ เหล่านั้น ดีกว่าตั้งอยู่ในตู้ที่บ้านโดยไม่มีใครอ่าน
เป็นไหนๆ

วันนั้นฝนตกหนัก น้ำเจิ่งนองไปทั่ว บันไดขึ้นห้องสมุดก็เปียกเพราะอยู่นอก
ตัวอาคาร ไม่มีชายคาคลุมทั้งเปียกและลื่น เพราะเขาใช้กระเบื้องปูผนังแผ่นใหญ่
ที่ใช้ภายในอาคารมาปูภายนอก เป็นการใช้งานผิดประเภท ได้ข่าวว่ามีคนเคยลื่น

ล้มมาแล้ว ฉันที่วูงและเกาะบันไดเดินขึ้นไปอย่างระมัดระวัง ยังคิดอยู่ในใจว่าอันตรายจริงเลยพื้นที่!

ครั้นบริจาคนเสร็จ ขากลับลงบันไดก็เกาะราวแน่นหนา ค่อยๆ ลง ไม่กล้ารีบร้อนแต่อย่างใด แต่ก็ยังไม่วายสิ้นเพราะกระเบื้องที่เอามาปูบันไดก็เป็นกระเบื้องที่ใช้ภายในเช่นกัน แล้วยังไม่ทำจุกบันไดกันลื่นหรือเป็นตัวเบรก ลื่นบันไดจึงคม ฉันใจหายวาบ เพราะเมื่อเดือนก่อนฉันก็เพิ่งตกมอเตอร์ไซค์บนดอยที่เชียงใหม่ เอวเคล็ดอยู่นาน นี่มาลื่นล้มอีกแล้ว คิดไปว่าจะซ้ำที่เดิมไหมนะ แต่ฉันแค่ลื่นล้มตรงบันไดขั้นที่สอง ตีว่าหัวไม่พาดกับลื่นบันไดขั้นสูงกว่านั้น คงจะหนักน่าดู และก้นกบก็ไม่ได้กระแทก เอวก็ไม่ได้เคล็ด แต่การลื่นไหลทำให้มือซ้ายของฉันไปทำอยู่ตรงลื่นบันได ลื่นแล้วก็ลื่นนั่งลง ไม่ได้ลื่นไหลต่อไปที่บันไดขั้นล่างๆ ขณะกำลังดูใจดูกายอยู่นั้น ข้อมือข้างซ้ายก็ปูดบวมขึ้นมาทันทีทันใด เหมือนคนแขนคดงอ เล่นเองงงไปเลย จะมีอะไรแตกหักไหมนี่ ฉันคิดในใจและเรียกคนที่ห้องสมุดให้ช่วยมาพุงไปที่รถซึ่งเพื่อนขับมาให้ (ถ้าขับรถมาเองก็คงต้องจอดไว้เพราะขับต่อไม่ได้)

ข้อมือก็ค่อยๆ บวมขึ้น เราก็เลยต้องไปโรงพยาบาลซึ่งก็อยู่ใกล้กับห้องสมุด วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ รถก็ไม่ติด คนไข้ไม่มากที่โรงพยาบาล เราไปห้องฉุกเฉินทันที โชคดีมากที่ฉันไปลื่นล้มในที่สะอาด ไม่เลอะเทอะ สกปรก (หากไปลื่นตรงตลาดสดจะเกิดอะไรขึ้น) มิเช่นนั้นคงอึดอัดมากขณะนั่งรอพบหมอ ในเวลาเดียวกันก็คุยกับเพื่อนที่เป็นหมอ แต่อยู่ที่จังหวัดอื่น เพื่อนดูจากรูปที่ส่งไปทางไลน์ก็บอกว่ากระดูกข้อมือหัก และแนะนำต้องทำอย่างไรบ้าง ต้องทนเจ็บยังไง เมื่อผลเอกซเรย์ออกมาก็เป็นดังที่เพื่อนบอก คือ กระดูกข้อมือหัก ๑ ชั้น ไม่ร้ายแรงถึงขนาดต้องผ่าตัด หมอส่งไปดึงกระดูกเข้าเฟือก ตอนดึงอาจเจ็บหน่อย พอหยุดดึงก็จะหาย ฉันก็รับปากค่ะๆ จะทนๆ เจ้าหน้าที่บอกว่าบางคนเจ็บร้องลั่นเสียงดังไปจนถึงหน้าประตูใหญ่ ฉันก็บอกกับตัวเองว่าจะดูเวทนาไป อะไรๆ ที่เคยฝึกมาก็จะต้อง

เอามาใช้ตอนนี้ ต้องพยายามทำให้สงบกับทุกอย่างที่เกิดขึ้นเพราะพ่อท่านเคยบอกว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ดีที่สุดเสมอ ฉะนั้นนั่งคิดทบทวนไปตามลำดับว่า ฉันทโชคดีแค่ไหนแล้วที่ล้มบาดเจ็บข้อมือซ้าย ในบ่ายวันอาทิตย์ รถไม่ติด คนไม่เยอะที่โรงพยาบาล สิ้นลัมในตอนฝนตกใหม่ๆ ในที่สะอาด ไม่สกปรกเหมือนติดเสื้อผ้า ซึ่งแน่นอนตอนนั้นถอดเปลี่ยนเสื้อผ้าไม่ได้แล้ว ได้พบหมอเฉพาะทาง ได้รับการบริการจากโรงพยาบาลรัฐซึ่งฉันมีสิทธิเบิกจ่ายตรง ไม่ยุ่งยากเสียเวลา อีกทั้งยังให้แผ่นฟิล์ม ไปรับรองแพทย์ ไปส่งตัวให้ไปตรวจรักษาต่อที่โรงพยาบาลในกรุงเทพฯ

ฉันต้องไปอยู่กับเพื่อนเพราะช่วยตัวเองไม่ได้ทุกอย่าง แม่แขนขวายังทำอะไรได้เหมือนเดิม แต่ขาดคู่ข้างซ้ายไปก็ไม่ถนัดนัก ฉันคงทำอาหาร อาบน้ำเองไม่ได้ในวันแรกๆ แม่แต่ถอดเสื้อก็ทำไม่ได้ ต้องผ่านไป ๒-๓ วัน ช่วงแรกต้องเซ็ดตัวและพยายามไม่ให้เหงื่อออกเพราะจะคัน ฉันซึ่งเป็นคนอยู่ไม่นิ่ง มีภารกิจวุ่นวายทั้งวัน ต้องฝึกลูกอยู่เนี่ยๆ ดูความอึดอัดขัดเคือง ไม่ได้ตั้งใจ เพราะทำอะไรเองไม่ได้เต็มที แม่เรื่องง่ายๆ ก็กลายเป็นเรื่องยาก เช่น หั่นผัก ปอกผลไม้ เปิดฝาขวดต่างๆ ที่เคยเปิดอยู่ทุกวันก็ไม่อาจทำได้ด้วยมือข้างเดียว

แม้แต่จะทำความสะอาดพื้นด้วยไหมขัดพื้นก็ต้องใช้สองมือจึงจะทำให้

บันไดก่อนซ่อม

สะอาด อาน้ำก็ถูรักไว้ได้ด้านเดียว โชคดีที่ไม่ได้ใช้สบู่มานานแล้ว ผมก็ตัดสั้นมาก ทำให้ทำความสะอาดง่าย เลือผ้าก็ต้องไปหาตัวที่ผ้าหน้าแขนสั้นจะถอดใส่ได้สะดวก เลือชั้นในจะใส่ก็ทั้งยากเพราะต้องติดตะขอหลัง ชีวิตประจำวันวุ่นวายทีเดียว วิธีใส่เสื้อนั้นมีเพื่อนส่งข้อความมาว่า ต้องใส่จากแขนข้างที่ใส่เฟือกก่อนแล้วค่อยใส่อีกข้าง ส่วนเวลาถอดให้ถอดจากด้านที่ไม่เจ็บก่อน สลับกับตอนใส่ ความรู้พวกนี้มีประโยชน์ดีค่ะ

เวลานอนเพื่อนที่เป็นหมอกายภาพสงไสยมาบอกว่า

- เวลานอนให้ตำแหน่งข้อมือที่

หักสูงกว่าระดับหัวใจ เช่น ตั้งคอกไว้แล้วพาดมือไว้บนหน้าอก หรือหมอนที่วางไว้ข้างๆ ตัวเรา อาการบวมจะดียุบเร็ว

- ขยับนิ้วมือ กำ-คลาย สลับกันบ่อยๆ อาการบวมจะยุบได้เร็วเช่นกัน

- ถ้าปลายนิ้วบวมมาก ปวดมาก แสดงว่าเฟือกแน่นไป ต้องใส่ใหม่

มีเพื่อนตีนี้ตีจริง ๆ นะ โดยเฉพาะเวลาเจ็บป่วย ระดมกันมาทุกทิศทางคนอยู่ใกล้ก็พาไปนอนบ้านเลย และปรนนิบัติทุกอย่าง มิเห็นแก่เหน็ดเหนื่อยที่อยู่ไกลก็โทรมา ไลน์มาถามไถ่อาการคนที่เคยล้ม มีประสบการณ์ตรงก็จะคอยให้กำลังใจ ในฐานะเคยเจ็บมาก่อน

ภาพบันไดที่ซ่อมแล้ว

เมื่อรู้ว่าคราวนี้ต้องหยุดยาว
พักผ่อนนาน คนไม่เคยพัก ไม่ค่อยอยู่นิ่ง
อย่างฉันก็ต้องเริ่มกันใหม่ ด้วยไฟลท์
บังคับกับการมีเพียงแขนเดียวนี้

ตอนล้ม ฉันยังคิดว่าดินะที่หัวไม่
พาด เกิดเป็นอัมพาตละ แยะเลย นี่ถือ
ว่าน้อยที่สุดเท่าที่ถึงคราวที่จะเจ็บได้
แล้ว อย่างน้อยการที่ฉันสิ้นลัมก็ยังมี
อานิสงส์เพราะเมื่อผู้บริหารของ
ห้องสมุดทราบข่าวนี้ ก็สั่งให้เปลี่ยน
กระเบื้องปูพื้นที่ใช้ผิประเภนี้ด้วน
อันที่จริงมีคนเคยสิ้นเคยลัมมาแล้ว แต่
ทางห้องสมุดยังไม่ได้จัดการอย่างใด จน
ฉันมาลัมกระดูกข้อมือหักเข้าอีกคน
(สงสัยจะรอให้มีจำนวนเสียหายมากพอ
เสียก่อน) จึงยอมเปลี่ยน ช่างเป็นการ
กระทำที่ตรงกับคำว่า “วิเวหายล่อม
คอก” อย่างแท้จริง

นับเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำ ไม่ควร
เกิดแต่แรก แต่เพราะความประมาทของ
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่นำกระเบื้องมาใช้
ผิประเภท จึงทำให้เกิดความเสียหาย
ขึ้นได้เช่นนี้ และบวกกับวิบากกรรม
ของตนเองด้วยจึงสิ้นลัมกระดูกหัก

อาคารสาธารณะต่างๆ ต้องมี
ความรอบคอบ ระมัดระวังมากกว่านี้ใน
การก่อสร้างและเลือกใช้วัสดุ

สำหรับที่ห้องสมุดประชาชน
สงขลาแห่งนี้

ขออย่าให้ผู้อื่นสิ้นลัมอีกเลย

ขอให้ฉันเป็นคนสุดท้ายก็แล้วกัน

บุญแจ

สำคัญในการพัฒนาและเพิ่มพูนคุณค่าพื้นฐาน ของความเป็นมนุษย์

ความรู้สึกเอื้ออาทรต่อกัน เป็นความเมตตาของมนุษย์ เป็นความรู้สึกใกล้ชิดต่อกัน คุณลักษณะเช่นนี้มีอยู่ในตัวเราตั้งแต่เริ่มชีวิต นักวิทยาศาสตร์การแพทย์อธิบายว่า ทารกที่ยังไม่เกิดออกมาดูโลก จำเสียงแม่ของตัวเองได้ เป็นดัชนีบ่งชี้ว่า แม่ทารกก็รู้สึกถึงความใกล้ชิดและความรักต่อมารดา เมื่อทารกเกิดก็จะรู้จักดูตนเอง มารดาเองก็รับรู้ความรู้สึกใกล้ชิดแนบแน่นกับลูกของตน และด้วยเหตุนี้ น้ำนมของเธอก็หลังไหลโดยธรรมชาติ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดความรู้สึกใกล้ชิดอบอุ่นเด็กจะเอาชีวิตไม่รอด

เราแต่ละคนเริ่มต้นชีวิตของเรามาในลักษณะนี้ หากปราศจากความรักของมนุษย์เสียแล้ว เราต่างจะไม่รอดชีวิตมาได้

วิทยาศาสตร์การแพทย์ยังให้ข้อมูลเราต่อไปอีกว่า อารมณ์มีบทบาทสำคัญต่อสุขภาพ ความโกรธ ความเกลียด เป็นสิ่งเลวร้ายสำหรับเรา เวลาที่เรามีอารมณ์เชิงลบรุนแรง สมองบางส่วนจะถูกปิดกั้นไม่ทำงาน ปัญญาของเราก็ทำงานได้ไม่เต็มที่ เราจะเห็นได้จากประสบการณ์ในแต่ละวัน ว่าอารมณ์เชิงลบนี้จะทำให้เราไม่สบาย และเครียด นำไปสู่อาหารไม่ย่อย และนอนไม่หลับ ทำให้เราบางคนต้องหันไปพึ่งยากล่อมประสาท ยานอนหลับ แม้อัลลอกอฮอลล์หรือยาเสพติด

ยิ่งไปกว่านั้น เวลาที่อารมณ์เชิงลบแก่กล้าขึ้น มันก็จะทำให้ร่างกายของเราเสียสมดุลทางธรรมชาติ เป็นผลให้ความดันโลหิตสูง และโรคภัยไข้เจ็บอื่นตามมา งานวิจัยทางการแพทย์ให้ข้อมูลว่าในการประชุมใดๆ คนที่ใช้คำพูดว่า “ฉัน” “ของฉัน” มากเพียงใด ก็จะมีผลเสียต่อการเป็นโรคหัวใจมากเพียงนั้น

ถ้าคิดว่าตัวเรามีคุณค่าและเป็นที่สุด จิตใจของเราก็จะหมกมุ่นอยู่กับจุดแคบๆ และจำกัด แม้ปัญหาเล็กๆ ก็ดูจะทนไม่ได้ แต่หากเราคิดเชิงองค์รวมมากขึ้น คิดถึงประโยชน์ตน ประโยชน์ท่านมากขึ้น จิตใจเราก็จะค่อยๆ เผยออก ถึงตอนนั้นแล้วแม้ปัญหาของเราก็ดูจะไม่สำคัญนัก และเราจะเผชิญได้ง่ายขึ้น

อานิสงส์ที่แท้จริงของการเจริญเมตตากรุณาและเอื้ออาทรต่อคนอื่นนั้น แท้จริงตกอยู่ในตัวเราเอง เราอาจรู้สึกว่ามีผู้ได้รับผลจากการเจริญความกรุณา คือผู้รับปลายทาง มันเป็นความเข้าใจผิด ผลประโยชน์แห่งการให้ความกรุณาที่เกิดขึ้นโดยตรงทันที คือได้แก่ผู้ให้นั่นเอง

จิตของเราจะกว้างขวางขึ้น เราจะรู้สึกสบายใจขึ้น เมื่อเราคิดถึงมนุษยชาติและประโยชน์สุขของคนอื่น เราสามารถจะแผ่ทำที่ทางจิตแบบนี้ ไม่ว่าพบปะกับใคร เราจะรู้สึกว่าได้พบพี่น้องเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รู้สึกทันทีว่าสามารถ

พูดคุยได้อย่างง่ายดาย แต่ถ้าวคิดลำพังเฉพาะตัวเราเอง ประตุนใจของเรา ปิดเสียแล้ว ก็ยากที่จะติดต่อกับเพื่อนร่วมโลกของเราได้

การเพื่อแผ่ความเมตตากรุณาและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ทำให้เราเกิดความมั่นคงและเกิดศานติสุขภายใน แม้ละ เราเป็นผู้ทำ เราเป็นผู้ได้เอง ชัดเจนแล้วว่า ถ้าเราห่วงอนาคตและความสุขในชีวิตของเราจริงๆ เราจะต้องพัฒนาท่าทีของจิตที่จะเอื้อให้ความกรุณามีบทบาทหลัก บางที่อาตมภาพก็พูดอย่างติดตลกว่า ถ้าเราอยากเห็นแก่ตัวจริงๆ จะต้องรู้จักเห็นแก่ตัวอย่างชาญฉลาด ดีกว่าที่จะเห็นแก่ตัวแบบโง่ๆ

ฝากข้อคิดจากท่านดาไลลามะ

เมื่อมีผู้ถามว่า เราควรจะทำอะไรสักอย่างเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อจักรวาล

ท่านดาไลลามะทรงตอบว่า อย่างหนึ่งที่เราจะทำได้ในฐานะปัจเจกชน คือ การที่เราคอยดูว่า ความสนใจในสิ่งแวดล้อมนั้นกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเรา อาตมภาพเองไม่เคยอาบน้ำในอ่างน้ำ แต่จะอาบกับฝักบัว เพราะการอาบน้ำในอ่างจะต้องใช้น้ำจำนวนมาก ในขณะที่บางส่วนของโลกกำลังขาดแคลนน้ำดื่ม นอกจากนั้นก็ต้องช่วยประหยัดไฟ ทุกครั้งที่ออกจากห้องจะปิดไฟ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต กระทำโดยไม่ต้องคิด อาตมภาพฝึกตนให้ดูแลสิ่งแวดล้อมในเรื่องเล็กๆ ใกล้ตัวก่อน

(คัดบางตอนจากหนังสือประทีปส่องโพธิมรรค
สมเด็จพระแท่นชินเกียรติ์ ดาไลลามะองค์ที่ ๑๔ แห่งทิเบต
แปลอังกฤษโดย เกเซ ทูปเด็นจินปา
แปลไทยโดย ธัมมนันท์ทาทิกษุณี
สำนักพิมพ์มูลนิธิพันดารา ๑๒๙/๙๐๘ หมู่ ๓
ต.บางรักน้อย อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐)

ธรรมะ

กำมือเดียวเท่านั้น.... กำอื่นไม่เกี่ยว!

ณ ปาประตูลาย พระพุทธองค์ตรัสสอนสาวก ธรรมะมีมากมาย แต่เนื้อๆ นั้นอยู่แค่มือพระพุทธรองค์!

หมายความว่าความรู้นั้นมีมากมายมหาศาล แต่ความรู้ที่ต้องให้พระพุทธรองค์ ลงมาสั่งสอนมีนิดเดียว แค่มือไม้ในกำมือ!

กำอื่นๆ พระพุทธรองค์ปฏิเสธที่จะสอน!

“กำมือเดียว” มิใช่ “คำตอบเดียว” แต่นักแสวงหามากมายก็ยังไม่ฟัง

ที่จะได้ปฏิบัติหริย!

“เพียงคำตอตอบเดียว” โลกก็
ประจักษ์แจ้ง สว่างไสว!

เราอาจคิดได้ แต่ความเป็นจริงนั้น
อีกเรื่องหนึ่ง แท้จริงแล้ว “คนมีบารมี”
หากปฏิบัติตามขั้นตอนก็จะก้าวหน้า
อย่างรวดเร็ว

แต่ถ้า “บารมีน้อย” ก็จำต้องอดทน
ขมฝืน พากเพียร ล้มแล้วลุกๆๆ

“ธรรมกำมือเดียว” คนใจร้อน คน
ขี้โง่อยากได้ไวๆ ย่อมยากจะประสบ
ความสำเร็จ

พุทธธรรมของพระพุทธองค์ แท้
จริงแล้วมีลำดับขั้น มีเบื้องต้น มี
ท่ามกลาง มีบั้นปลาย

ไหลต่อเนื่องไม่ขาดสาย

แล้วเราจะค้นหา “สังฆธรรมกำมือ
เดียว” ได้อย่างไร ท่ามกลางหลัก
วิชาหลากหลายสำนัก มากมาย
นักปราชญ์?

“วันมาฆบูชา” คือคำตอบ

วันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ ที่มีเอหิภิกขุ
๑,๒๕๐ รูป มาประชุมพร้อมกันโดย
มิได้นัดหมาย

วันนั้นพระพุทธองค์แสดงธรรม
“โอวาทปาติโมกข์”

หลักธรรมอันเป็นแก่น เป็นเนื้อๆ มี
๒ บทใหญ่

บทที่ ๑

-ขันติคือความอดทน เป็นตบะ
อย่างยิ่ง

-พระนิพพาน พระพุทธเจ้า
ทั้งหลายกล่าวว่าสูงสุด

-ผู้ยังทำร้ายผู้อื่นอยู่ไม่นับว่าเป็น
บรรพชิต

-ผู้ยังเบียดเบียนผู้อื่นอยู่ไม่นับว่า
เป็นสมณะ

-การไม่ว่าร้ายเขา การไม่เบียดเบียน
เขา

-การเคร่งครัดในระเบียบวินัย

-การรู้จักประมาณในการบริโภค

-การอยู่ในสถานที่สงบสงัด

-และการฝึกจิตให้มีสมาธิอย่างสูง

เสมอ

นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย

บทที่ ๒

การไม่ทำชั่วทั้งปวง

การทำความดีให้ถึงพร้อม

การทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว

**นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย**

สรุปความก็คือ พระพุทธเจ้าก็
องค์ๆ ก็จะสอนแนวนี้ เนื้อหาอย่างนี้ๆ

น่าแตกตื่นกันใหม่ มหาบุรุษของ
โลกต่างเน้นการพัฒนาชีวิต ต้องอย่าง
นี้ๆ

แล้วโยมมนุษย์จึงตื่นตื่นค้นหา
คำตอบนอกกรอบกันวินาศสันตะโร?

เพราะอดีตตัวตนของเราจึง
อหังการ-อวดดี-หยิ่งยโส-กระด้าง-
กระตือรือร้นต่อคำสอนที่ยิ่งใหญ่ของ
พระพุทธเจ้าทุกพระองค์!

คุณเป็นใคร...Who are you?

**หากต้องเลือก...ต้องตัดสินใจ เรา
พร้อมหรือยังบนเส้นทางมนุษย์
ระหว่างปุถุชนกับอาริยะ**

**เส้นทางหนึ่ง แสวงหา-กอบโกย
มีความสุขเป็นเป้าหมาย!**

**อีกเส้นทางหนึ่งเสียสละ-ลดละ-
เป็นผู้ให้ ความสุขมิใช่เป้าหมาย!**

โอวาทปาติโมกข์นั้นมีทั้งหลักการ

และวิธีการพาฝึกฝน

มีทั้งเรือ มีทั้งหางเสือ มีทั้งฝีพาย
เพื่อให้ถึงฝั่ง

หากยังตีความไม่สำเร็จ พระ-
พุทธองค์ก็จะแจกแจงรายละเอียดการ
ปฏิบัติออกเป็น “ศีล-สมาธิ-ปัญญา”

เริ่มจากกฎเกณฑ์ข้อห้าม รมัต-
ระวังการเบียดเบียน ทำร้ายทำลายผู้อื่น
ในทุกมิติด้วย **ศีล ๕**

ทำร้ายทำลายตัวเองด้วย **ศีล ๘** เอา
ชนะรูป รส กลิ่น เสียง ให้สำเร็จ

และบินผงาดฟ้าด้วยการ **ฝึกไม่
โกรธ** เอาชนะอดีตตัวตน

ด้วยการหัดเอาชนะอารมณ์โทสะ
ทุกรูปแบบให้สำเร็จ

เมื่อเราไม่ฝึกร้ายด้วย **“ศีล”** (ทำร้าย
ผู้อื่น-ทำร้ายตัวเอง)

จัดการกับอารมณ์ด้วย **“อภัย”** (ไม่
ถือสา-ไม่ถือโทษ)

ขณะเดียวกันก็พากเพียรช่วยเหลือ
ผู้อื่น มีน้ำใจ มีจิตใจเมตตาเอื้อเฟื้อ เป็น

“ทานบารมี”

สูตรสำเร็จจึงคือ

“หักห้ามใจ-ฝึกลดละ-ฝึกรู้

เท่าทัน-ฝึกปล่อยวางและฝึกให้

มาถึงขั้นนี้ก็คงกระจ่างแจ้งในคาถาธรรม “เอหิภัสสิโก-โอบนนิโก-ปัตตัจจัง” จริงแท้ๆ

แนวปฏิบัติมีหลักการเช่นนี้ๆ จึงมิได้ขัดแย้งกับพระเกจิช ท่านใดเลยจริงๆ

โดยสรุปรวม เส้นทางแห่งมนุษยชาติมิให้เลือกแค่ ๒ เส้น คือ “ขาวกับดำ”

หากเลือก “ขาว” ก็จะต้องมีศีล ต้องฝึกกลดละ กิณน้อยใช้น้อย ฝึกจัดการกับอารมณ์

มีศีล-มีประมาณ-มีอภัย

มีความสุขจากการได้ “ฝึกตน”

รู้แล้วว่า “ความสุข” มิใช่เป้าหมายของชีวิต

“ความสุข” เป็นเพียงภาพลวงตา เป็นสิ่งหลอกลวง (อัลลิกะ) เป็นแค่เหยื่อล่อให้มนุษย์ติดกับดัก!

เส้นทางสีขาวจะเบา-ว่าง-เบิกบาน-พ้นทุกข์-มีชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

แต่ถ้าเลือก “ดำ” ก็จะมีแต่การ

กอบโกย มีความสุขที่ได้บริโภค ได้สะสม แต่สุดท้ายก็จะพบแต่ความเศร้าหมอง ความทุกข์ระทมตลอดกาลนาน!

เส้นทางชีวิตจึงต้องตัดสิ้นใจ “เลือกข้าง”

จะเป็นความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด (กรวยหงาย) หรือลดความต้องการของชีวิตลงไปเรื่อยๆ (กรวยคว่ำ)

ชีวิตที่เริ่มหลุดพ้นก็จะเริ่มเบา-ว่าง-สบาย

เครื่องอุปโภคบริโภคลดลง

อารมณ์ชุ่มมัวจางลง

มองสังคม มองคนอื่นอย่างเห็นใจอย่างเข้าใจ

เมื่ออภัยทานงอกงาม เมตตาธรรมก็ค่อยๆ อุบัติขึ้น โตขึ้นๆ ไม่หยุดยั้ง

ชีวิตนี้มีแต่ประโยชน์ท่าน
ความวุ่นวายในประโยชน์ตนลดลง
บริการตนเองลดลง บริการผู้อื่น
มากขึ้น

นี่แลสะอาด -สว่าง-สงบ จริงแท้
๒,๕๐๐ กว่าปี ภาษาศาสตร์พุทธกาล
ย่อมยากจะเข้าใจ บ้างก็ตีความแตก
ขยายตามทฤษฎีแห่งตน

การตีความใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา
พระสูตรเดียวกัน ยุคสมัยต่าง พระ
เถระ พระเกจิท่านต่างก็อธิบายจาก
ประสบการณ์การปฏิบัติแห่งตน

ด้วยปรารถนาดี ด้วยจิตเมตตา
แต่เมื่อพวกเราเอามาใช้ เราต่าง
อธิบายตามทฤษฎี โลกะ-โทสะ แห่งตน
จนไกลจากหลักธรรมที่ถูกต้อง ด้วย
ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

นั่นคือกฎแห่งอนิจจัง เป็นปกติแห่ง
ยุคสมัย

**ความมากมายแห่งบทปฏิบัติ
หลักคำสอนในโอวาทปาติโมกข์จะ
เป็นเสาหลักมิให้สับสน**

ละชั่ว-ทำดี-ฝึกจิต

ทำทั้ง ๓ ส่วนไปด้วยกัน

เรียนรู้มิติแห่งชั่วแล้วเลิกเสีย
เรียนรู้มิติแห่งดีแล้วรีบทำ
เรียนรู้อารมณ์ เรียนรู้ตัดตาตัวตน
แล้วแก้ไข

๓ วิชาแห่งโลกุตรจะต้องเรียนให้
ครบ มิใช่สำคัญผิด เรียนวิชาเดียวแล้ว
จะพารอดปลอดภัย!

ชีวิตนั้นน้อยนัก...สั้นนัก
ประดุจพยับแดด...หยาดน้ำค้าง
พอสายก็พลันสูญสลาย...ว่าง
เปล่า

ไม่เหลือสิ่งใด...ไม่เหลือสิ่งใด
จะเป็นก้อนชีวิตไหลไปตาม
ยถากรรม สุขๆ ทุกข์ๆ ...ทุกข์ๆ สุขๆ
หรือฝึกฝนพัฒนาตัวเอง

เรียนรู้กรรมชั่ว...เรียนรู้บาปกรรม
เรียนรู้ข้อบกพร่องแล้วแก้ไข แล้วเลิก
เสีย

มีชีวิตเพื่อคนอื่น...มิใช่ตัวเอง
ทางสีขาวกับทางสีดำ...ขอให้เลือก
คุณละ...ตัดสินใจอย่างไร?

หน้าต่างความคิด

ทิม สมอ.

...อารมณ์น้อยใจอยู่ที่ภาวะใด?

...พฤติกรรมชี้แจงเป็นอย่างไร?

...ป็น..ทำร้ายใคร?

ถาม

สงฆ์น้อยใจได้กำเริบมาก บาบได้ยังไง?

ตอบ

ถ้าที่คุณเรียกมันนั้นก็บาปแล้ว ถ้าที่ว่ามันคือกำไรของปุถุชน ถ้าไรก็ได้เปรียบเขา เอาเปรียบเขาได้มากก อีกนั่นแหละคือความเป็นบาป ชาดทุน เพราะไม่มีคุณค่าอะไรเหลืออยู่อีกเลย ทฤษฎีนี้ทำลายสังคมอย่างมหาศาล เป็นทฤษฎีของระบบทุนนิยม เอาัดเอาเปรียบกันทั้งหมด

ถาม

เห็นคนทำไม่ดีแล้วตำหนิได้ไหม

ตอบ

ต้องดูที่จิตของเรา ถ้าเราตำหนิผู้อื่น โดยการตำหนินั้นทำด้วยความเอ็นดูหรือความเข้าใจ สงสาร มีเมตตา อันนี้ทำได้ แต่ถ้าจิตของเรามีโลภะประกอบ มีโทสะประกอบ อันนั้นบาป หรือตำหนิผู้อื่นผิดๆ นั่นก็ไม่ถูกต้อง ก่อนตำหนิจึงต้องยับยั้งชั่งใจก่อน อย่าเพิ่งตำหนิใครง่าย

ถาม

จุดเกิดของอารมณ์น้อยใจอยู่ที่ภาวะใด

ตอบ

ภาวะเห็นแก่ตัว อารมณ์น้อยใจนั้นเพราะหลงอัตตา เขาไม่ทำอะไรให้สมใจเรา อย่างนี้ก็ไม่ไ้เรา ก็น้อยใจ ใจก็คือใจธรรมดา ไปทำให้มันแว้มนั่นแหละ

ไปเสียไปตกทำไม ให้อใจมันเต็มๆ ซิ เขาทำกรรมกริยาอย่างไรก็ดูเขา แล้วก็มา
สัมพันธ์กับเรา กระทบกับเรา กระทบก็กระทบไป เขาจะไม่ทำตามใจเรา ก็รู้ว่าเขา
ไม่ทำตามใจเรา ก็จบแล้วนี่

หรือน้อยใจ เขามาว่าเรา ก็ควรจะให้ว่าไหม ยิ่ง
ถ้าเราไม่ใช่ว่าที่เขาว่าละก็อ ยิ่งไม่มีสิทธิ์น้อยใจ กราบ
เขาซะ อัย! ตีจริง อุตส่าห์ตึงเตือน

แม้จะไม่เป็นอย่างเขาว่า เขาก็อุตส่าห์มาดูแล ให้
๕๐๐ ล้านก็จ้างไม่ได้ ขอขอบคุณนะ แล้วมาดูแลเราก็ไม่
ถูกชะด้วย คุณก็คิดๆ ถ้าพอจะบอกได้ก็บอกไป ถ้าไม่
อยู่ในฐานะพอจะบอกได้ก็ปล่อยไปเถอะ สดวิสัยทำใจได้
อย่าไปน้อยใจ ให้อมันทุกซี้ใจ โธ่ มหา อภินิรันดรโง่ จูด

จะเกิดอารมณ์น้อยใจคือเราโง่ ไม่เข้าใจสัจจะ

ถาม ไนนาชเนที่มิคนทำทำให้เราโกรธ ทำให้เราเจ็บไข้มาก เธอไม่ได้ผิด ถ้า
เธอสำมาชดให้อภัยเขาได้ ถือว่าเธอได้ลตอ้ตตามาณะตัวอโย้ให้หม

ตอบ ใช่ แต่คนที่เจริญจริงแล้ว ไม่มีใครทำให้เราโกรธหรือ เราโกรธของ
เราเอง เราโง่ของเราเอง คนอื่นทำอย่างไร เขาก็ทำของเขา แต่เรายังอ่อนแอ
ยังมีกิเลส พระอรหันต์ไม่มีใครทำให้ท่านโกรธได้ ใครทำยังไง ท่านก็ไม่โกรธ ฉะนั้น
อย่าไปโทษคนอื่นว่า คนนั้นคนนั้นทำให้เราโกรธ อย่าไปโทษคนอื่น ตัวเองนั่นแหละ
ทำตัวเองให้โกรธเอง นี่คือสัจจะ

ถาม พตติกาชดม “จีเกียช” เป็นอย่างไร

ตอบ ๑. ไม่ทำอะไรเลย แม้แต่คิด

๒. มีเวลา มีโอกาส ไม่ติดงานอะไร แต่ไม่คิดอ่านทำงานทำ

๓. มึงงานต้องรับผิดชอบ หรือไม่รับผิดชอบก็ตาม มีสิ่งที่คุณควรจะทำยิ่งกว่านั้น แต่ไม่ทำ กลับไปทำสิ่งที่ตนอยากทำ โดยเอาความชอบ ไม่ชอบ มาเป็นเหตุผล

๔. ทำงานเบาๆ ทำ เพื่อจะได้ไม่ต้องทำหน้าที่ที่หนักกว่านั้น

๕. งานมีทำ แต่ไม่ยอมทำคือๆ ตรงๆ ใครจะทำไม

๖. นอนเกินกว่าควร พักเกินกว่าควร เล่นเกินกว่าควร เริงรรมย์เกินกว่าควร อยู่ว่างๆ เกินกว่าควร

ถาม คนที่ทำไม่ผิดแล้ว แต่ก็ยังอึดอัดใจกับงานอยู่ได้ เหมือนไม่มีความสุขเกิดขึ้น เขาเป็นเช่นคนเช่นไร

ตอบ ภาษาของท่านเรียกว่า พวกอลัชชี พวกหน้าด้าน พวกทำชั่วแล้วยังทำหน้าที่เป็น ไม่รู้ว่าถ้าทำผิดแล้ว อย่างน้อยก็ต้องไม่ทำน่าเกลียด ไม่ทำหน้าด้าน เราทำผิด เราต้องสังวรตัว ถ่อมตัว

พระสงฆ์ที่อยู่กรรม ในศาสนาพุทธมีวินัย ผู้ที่อยู่กรรมคือผู้ผิด ต้องถ่อมตน ต้องทำตัวน้อยตัวเล็กให้เขาว่า ให้เขาโงก ให้เขาลับ ต้องยอมลดอัตตามานะให้ได้เพราะเราผิด นี่ผิดแล้วทำเสนอนหน้า ยิ้มแป้นแล่น ไม่แคร์ มั่นอลัชชี เรียกหน้าด้าน เขาก็จะเป็นคนเช่นนั้นแหละ

ถาม ปีน...ทำชั่วไ้ใคร

ตอบ ในชีวิตของอาตมา ไม่เคยคิดซื้อปีนเลย ซื้อมาทำไมปีน เชื่อใหม่ว่าปีนนี้ไม่ได้ใช้ยังใจเท่าไรหรืออก เอามาใช้ยังตัวเองนั่นแหละมาก หรือไม่ก็ทำร้ายคนใกล้ชิด อาตมาว่าไม่ควรจะมีการขายปีนให้ประชาชน

จิตอาสา จากชิคาโก

● กฤษพร สุริยจันทร์

วัยเด็ก

ตอนเด็กๆ ฉันค่อนข้างสบาย พ่อเป็นวิศวกรและรับเหมาก่อสร้าง มีบ้านสามหลังในละแวกเดียวกัน ฉันมีพี่ชายหนึ่งคน ที่บ้านเรามีพี่เลี้ยงสองคนและมีคนขับรถไปส่งที่โรงเรียน พ่อเปิดร้านเสริมสวยและร้านขายของชำให้แม่ ดูเหมือนชีวิตมีความสุขดี จนกระทั่งพ่อป่วยเป็นอัมพฤกษ์ตอนที่ฉันอายุได้เจ็ดขวบ แม่พาพ่อไปรักษาทั้งแพทย์แผนปัจจุบัน แผนไทย โสยศาสตร์ ใครว่าที่ไหนดีแม่ไปหมด แต่อาการของพ่อไม่ดีขึ้นเลย พ่อไม่ได้ไปทำงานสองปี หมดเงินไปกับค่ารักษาพยาบาลจนต้องขายบ้าน ขายกิจการ จนวันหนึ่งพ่อตัดสินใจยิงตัวตายที่ห้องพระในบ้าน เพราะไม่ต้องการเห็นพวกเราทุกคนลำบาก แม่เล่าว่าตอนนั้นแม่มีเงินติดกระเป๋าแค่สามร้อยบาท ไม่พอนี่จะทำศพ โชคดีที่พ่อมิคนรักมาก ทั้งเพื่อนร่วมงานและเจ้านายต่างช่วยกันจัดงานให้เสร็จสิ้นไปด้วยดี หลังจากที่พ่อตาย ฉันกับพี่ต้องช่วยแม่ทำงาน แม่กลับมาเปิดร้านเสริมสวยอีกครั้งโดยดัดแปลงหน้าบ้านเป็นร้าน พวกเราไม่เคยไปเที่ยวไหนกันเลย และก็ไม่มี暇ไปไหนอยู่แล้ว เพราะการไปเที่ยวไหนๆ หมายถึงแม่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

แม่

แม่เป็นต้นแบบของความดีงาม ปลูกฝังและถ่ายทอดแต่สิ่งที่ดีๆ ให้ลูก กิจวัตรประจำวันของแม่คือ ตื่นตีสี่ครึ่ง เตรียมของทำกับข้าวใส่บาตรพร้อมๆ กับฟังเทศน์ทางสถานีวิทยุ

ฉันไม่เคยเห็นแม่ขาดจากการใส่บาตรเลยแม่แต่วันเดียว ยกเว้นแม่ป่วย กับข้าวใส่บาตรแม่ต้องทำเอง เพราะจะได้แน่ใจว่าของที่ใส่เป็นของที่ดีที่สุด พอใส่บาตรเสร็จ แม่จะไปสวดมนต์และนั่งสมาธิต่ออีกหนึ่งชั่วโมง ก่อนจะมาเปิดร้านตอนเก้าโมงเช้า ทำผมไปเรื่อยๆ จนถึงสามทุ่ม แม่จะสวดมนต์แม่จะนั่งสมาธิต่ออีกหนึ่งชั่วโมง ทำแบบนี้ทุกวันไม่เคยขาด แม่บอกว่านี่เป็นเสบียงบุญที่แม่เตรียมไว้เมื่อลาจากโลกนี้ไปแล้ว หลังพ่อตาย แม่รับหลานๆ จากศรีสะเกษ บ้านเกิดของแม่ ให้มาเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ หลายต่อหลายรุ่น รวมกันเกือบสี่สิบคนน่าจะได้ แม่บอกว่าชีวิตคนเราไม่แน่นอน มีการศึกษาติดตัวจะได้ไม่ลำบากเหมือนแม่ แม่จะต้องรับภาระเพิ่มมากขึ้น แต่แม่ไม่เคยบ่น ตอนนี้อะไรๆ ทุกคนต่างก็เติบโต แยกย้ายกันไปทำงานหมดแล้ว ทุกสิ้นปี หลานๆ จะกลับมาหาแม่ บ้างก็เอาเงินโบนัสมาให้ บ้างก็เอาของขวัญมาให้ แล้วกราบขอพรปีใหม่จากแม่ ถ้าไม่ได้แม่ ชีวิตพวกเขาจะลำบากกว่านี้ แม่บอกว่า “ผู้ให้ย่อมเป็นที่รักของผู้รับเสมอ”

ศึกษาธรรมะ

แม่ไม่เคยบังคับลูกให้ต้องมาปฏิบัติธรรมเหมือนแม่ แต่แม่ปฏิบัติให้เราดูเป็นตัวอย่าง เช่นเดียวกับที่ยายเป็นต้นแบบให้แม่ แม้ว่าธรรมะต้องมาจากใจที่ศรัทธา

ไม่ใช่การบังคับ พอฉันอายุได้ประมาณสิบห้าสิบหก แม่ลดการทำงานลงเพราะเห็นว่าลูกช่วยตัวเองได้แล้ว และไปปฏิบัติธรรม โดยอยู่ที่วัดครั้งละสามวันบ้าง ห้าวันบ้าง ฉันมีโอกาสไปกับแม่ด้วยบ่อยๆ แต่ยังไม่เข้าใจมากนัก วันหนึ่งป่าข้างบ้านเอาหนังสือกฎหมายแห่งกรรมรวมเล่มของหลวงพ่ोजรัญ วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรีมาให้ยืมอ่าน ขนาดหนังสือเท่ากับครึ่งหนึ่งของสมุดหน้าเหลือง แม่บอกหนัก ยกอ่านไม่ไหว ฉันเลยอ่านให้แม่ฟัง แม่อดเสียงอ่านของฉันส่งไปให้ป่าที่ศรีสะเกษฟังด้วยสมัยนั้นยังเป็นเทปคาสเซต นับเป็นครั้งแรกที่ฉันเข้าใจธรรมะมากขึ้น และสนใจการปฏิบัติธรรมมากขึ้นด้วย อีกทั้งยังเข้าใจว่า ชีวิตของเรา นั้นเป็นไปตามกรรมกำหนด หากอยากเจอสิ่งที่ดีๆ ก็ต้องทำความดี และการสร้างความดีที่ง่ายที่สุดคือการดูแลพ่อแม่ที่เป็นพระอรหันต์ในบ้านของเรานั้นเอง เห็นจะจริงเพราะเวลาฉันจะสอบแข่งขันหรือไปสมัครงานที่ไหนๆ ก็ตาม จะขอพรจากแม่ แม่จะสวดบทชัชวมงคลคาถาและให้พรมายาวเหยียด ผลก็คือประสบความสำเร็จดังใจหวังทุกทีไป น่าอัศจรรย์จริงๆ

โรบินสู๊ดที่สหรัฐอเมริกา

ตอนเด็กๆ ฉันไม่ชอบเรียนหนังสือเลย คิดว่าการไปโรงเรียนคือการไปเที่ยวพักผ่อนอย่างหนึ่ง ไม่เคยตั้งใจเรียนเลย ผลที่สุดก็ไม่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ รู้สึกผิดเหมือนกันที่ทำให้แม่ผิดหวัง จึงมาเรียนที่รามคำแหง การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบาก จากบางกรวยไปบางนา ต้องนั่งรถถึงสามต่อ ค่าเดินทางไปกลับเกือบร้อยบาทต่อวัน รู้สึกสงสารแม่มาก คิดอย่างเดียวว่า ต้องรีบเรียนจบให้เร็วที่สุด จะได้ออกมาช่วยแม่ทำงาน ในที่สุดก็จบคณะมนุษยศาสตร์ เอกภาษาอังกฤษ ใช้เวลาเรียนสามปีครึ่ง เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ตั้งใจเรียนมากจริงๆ พอเรียน

จบ เพื่อนบอกว่ามีโครงการ Work & Travel เป็นโครงการแลกเปลี่ยนไปทำงานที่สหรัฐอเมริกา เอาโหม (สมัยนั้นคือปี ๒๐๐๒ คนยังไม่ได้สมัครกันมากเหมือนสมัยนี้ ตอนนั้นที่ฉันมักันมีแค่สิบหกคนเอง) ฉันรีบตอบตกลงทันที แม่ต้องไปยืมเงินเพื่อน ๆ รวบรวมเป็นค่าเดินทางให้ฉัน ตอนนั้นฉันมีเงินติดตัวมาแค่สองร้อยเหรียญ กะว่าจะหาเอาตาดหน้าก็แล้วกัน มาถึงก็มาทำงานสวนสนุกแห่งหนึ่งในรัฐ Illinois ชื่อ Six Flags Great America พอสิ้นสุดสัญญาจ้างสี่เดือน คนอื่นๆ กลับบ้านกันหมด ฉันกับเพื่อนอีกคนตัดสินใจอยู่ต่อ กลายเป็นโรบินฮู้ด¹ เต็มขั้น โชคดีที่ได้รู้จักกับคุณป้าคนไทยท่านหนึ่ง ชื่อป้ามีมี ท่านให้ฉันกับเพื่อนพักที่บ้านนานหลายปี แถมหางานให้ด้วย ก็ได้ป้ามีมีนี่แหละช่วยทั้งๆ ที่ไม่ได้เป็นญาติอะไรเลย นึกถึงตรงนี้ก็คงเป็นบุญที่แม่เคยช่วยหลานๆ ให้มาอาศัยอยู่ที่บ้าน จึงได้มาพบกับป้ามีมี ถ้าไม่ได้ป้าท่านนี้ช่วยไว้ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าชีวิตจะไปทางไหน ฉันเริ่มทำงานที่ร้านอาหารไทยก่อน แล้วก็ส่งเงินกลับบ้านไปให้แม่ด้วย มาตอนหลังรู้สึกที่ภาษาอังกฤษไม่พัฒนาเลยก็เคยคิดอยากจะไปทำงานกับร้านฝรั่งดูบ้าง วันหนึ่งไปเดินเล่นแถว Navy Pier² เห็นมีเรือสำราญลำใหญ่จอดเทียบท่าอยู่หลายลำ³ แล้วเห็นผู้ชายคนหนึ่งกำลังเดินขึ้นไปบนเรือเลยไปถามเขาว่าถ้าฉันว่ายน้ำไม่เป็นจะสมัครงานที่นี่ได้ไหม เขาบอกว่าลองมาสมัครดูก็ได้ หารู้ไม่ว่าผู้ชายคนนั้น

¹ Robinhood มาจากนิทานคลาสสิก ว่าด้วยเรื่องโจรป่าผู้มีชื่อเสียงปล้นคนรวยมาช่วยคนจน เขาเป็นหัวหน้ากลุ่มโจรที่ต้องใช้ชีวิตหลบซ่อนในป่า ต่อมาคนไทยนำมาใช้เรียกคนที่เข้ามาอยู่แบบผิดกฎหมายที่ต้องอยู่แบบหลบๆ ซ่อนๆว่าเหมือนโรบินฮู้ด

² Navy Pier เป็นสถานที่ๆคนนิยมมาเที่ยว โดยเฉพาะหน้าร้อน ตั้งอยู่ริมทะเลสาบมิชิแกน มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก คอนเสิร์ตและกิจกรรมต่างๆมากมาย นักท่องเที่ยวนิยมมาลองเรือสำราญรับประทานอาหารเช้าและชมทัศนียภาพรอบๆนครชิคาโก

³ Dinner Cruises คือการล่องเรือรับประทานอาหารเช้าที่นอกเหนือจากการบริการอาหาร ยังมีการแสดงดนตรีสด การเต้นรำ สนุนราคาเริ่มต้นที่ \$125- \$ 300 ต่อรอบ ขึ้นอยู่กับระดับความหรูหราและบริการของเรือแต่ละลำ

คือ CEO ของกิจการเรือสำราญทั้งหมดที่จอดอยู่นั่นเอง (เรือสำราญไม่ได้ล่อง ออกนอกชิคาโก อยู่แต่เฉพาะในทะเลสาบมิชิแกน การล่องเรือแต่ละเที่ยวใช้เวลา สามชั่วโมง เป็นเรือระดับห้าดาว มีเล็ร์ฟอาหารมื้อกลางวันและมื้อเย็น) ฉันลอง ไปสมัครและได้งานเป็นผู้ช่วยเล็ร์ฟ ทำอยู่สี่ปีจนได้เลื่อนตำแหน่งเป็น Captain Floor ซึ่งเป็นตำแหน่งหัวหน้าพนักงานเล็ร์ฟทั้งหมด ทำงานที่นี้ภาษาอังกฤษของ ฉันพัฒนาไปเร็วมาก โดยเฉพาะทักษะการพูด และเจ้านายก็นิสัยดีมาก หนึ่งใน นั้นเป็นคนเขียนใบรับรอง (Letter of Recommendation) ให้ฉันตอนสมัคร เข้าเรียนต่อปริญญาโทด้วย แต่ฉันก็ต้องลาออกมาทำงานที่โรงแรมสี่ดาวแห่งหนึ่ง มาเป็นพนักงานทำความสะอาดห้อง (Housekeeper) สาเหตุมาจากเวลาหน้าหนาว ของชิคาโก ทะเลสาบกลายเป็นน้ำแข็งจึงไม่สามารถล่องเรือได้ ทำให้ขาดรายได้ ไปมาก ฉันจึงต้องหางานใหม่ งานทำความสะอาดห้องในโรงแรมเป็นงานที่หนัก มาก แต่ทำอย่างไรได้ ในเมื่อเราเป็นโรบินฮู้ด ไม่มีสิทธิ์บ่นอยู่แล้วนี่ ตลอดสิบสอง ปีในชิคาโก ฉันไม่ได้กลับบ้านไปหาแม่เลย ได้แต่ส่งเงินไป กับคุยกันทางโทรศัพท์ แม่ยิ้มเสมอว่า “อย่าละทิ้งการปฏิบัติธรรม”

การศึกษาและงานจิตอาสา

ฉันได้มาสวดมนต์ทำวัตรเย็นที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุในชิคาโกบ่อยๆ และ เริ่มมาช่วยงานวัดตั้งแต่ปี ๒๐๐๙ โดยเริ่มจากล้างจานและทำความสะอาดห้องน้ำให้ วัด การล้างห้องน้ำมีข้อดีอย่างหนึ่ง คือการช่วยให้เรารู้จักการปลงอสุภะ⁴ ได้ง่ายขึ้น ของเสียที่ออกมาจากร่างกายของเรา ล้วนแล้วแต่มีในร่างกายเราทุกคน เมื่อ

⁴ อสุภะกรรมฐาน คือการพิจารณาร่างกายของตนและคนอื่นว่าเป็นของไม่งาม ไม่น่า ยึดมั่น เป็นของน่าเกลียดโสโครก ปลงอสุภะกรรมฐานเป็นเครื่องกำจัดราคะให้เกิดความ เบื่อหน่าย คลายความยึดถือร่างกาย คลายความหลงรูป หลงสวยงามหลงได้

มันอยู่กับเรา เราไม่ได้นึกถึงกิจจ จนกระทั่งถูกขับออกมาเป็นน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง น้ำลาย ทุกคนกลับรังเกียจขยะแขยง แปลว่าร่างกายของเรานั้นมีแต่ความสกปรกเน่าเสีย แลมหอาหารที่เรากินเข้าไปก็ล้วนแล้วแต่เป็นซากศพ ไม่ว่าจะเป็นซากศพหมู ไก่ เบ็ดทั้งนั้น ครั้งหนึ่งหลวงพ่อกฤษีลิงดำเคยเทศน์ว่า “อย่าไปสนใจในความสวยงาม

ของร่างกาย แต่ควรบำรุงรักษาสุขภาพ เพราะมันเป็นประโยชน์ให้เราได้ใช้ทำความดีต่อไป” ที่วัดแห่งนี้เอง ฉันได้พบกับสามี (ดร.พิบูลย์ อภิรัชวรพินิต) ที่มาสวดมนต์และเป็นอาสาสมัครเช่นกัน หลังจากคบหาดูใจกันสองปีก็ตกลงแต่งงานกัน

หลังแต่งงาน ฉันตัดสินใจลาออกจากงาน มุ่งมั่นเตรียมตัวสอบเข้าปริญญาโท ในที่สุดก็ได้เรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์⁵ เอกนโยบายและการวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชน ณ มหาวิทยาลัยชิคาโก⁶ ฉันเลือกเรียนในสิ่งที่ฉันรักมากกว่าคิดถึงเรื่องเงินทองหรือค่าตอบแทน ฉันหวังว่าจะนำความรู้ที่ได้มาเป็นผู้นำใน

⁵ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในอเมริกา เปิดสอนกันอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันมีนักศึกษานิยมมาเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะจำนวน Nonprofit organizations มีมากถึง 1.5 ล้านแห่งทั่วประเทศ ข้อมูลจาก The National Charitable Statistics (NCCS)

⁶ มหาวิทยาลัยชิคาโก ปัจจุบันได้รับการจัดอันดับให้เป็นมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดอันดับที่สี่ของสหรัฐในการจัดอันดับปี 2558

ข้อมูลจาก U.S. News & World Report/ Education National Universities Rankings 2558

การเปลี่ยนแปลงชุมชนที่เราอยู่ให้ดีขึ้น การเขียนแผนหรือวางนโยบายนั้นต้องให้ครอบคลุมถึงผู้ที่ต้องการโดยไม่ขัดกับวัฒนธรรมหรือความเป็นอยู่ของสังคมนั้นๆ ในภาคปฏิบัติ พวกเราทุกคนต้องเลือกไปฝึกงานกับองค์กรในแผนกที่ตัวเองสนใจ ในปีแรก ฉันเลือกไปทำที่ Howard Brown Health Center⁷

ซึ่งเป็นองค์กรที่รักษาผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ (HIV/AIDS) ที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคส่วนกลางของสหรัฐฯ ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ปัจจุบันมีผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี (HIV/AIDS) ในอเมริกาสูงถึงหนึ่งล้านสองแสนคน

ที่ฉันเลือกมาทำงานกับผู้ป่วยโรคเอดส์ ก็เพราะว่าครั้งหนึ่ง เมื่อปี ๒๕๔๒ ก่อนที่ฉันจะมาสหรัฐอเมริกา พระอาจารย์อลงกต^๘ เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ มาบิณฑบาตแถวบ้านฉัน ครั้งนั้นฉันได้ไปตักบาตรท่าน และสัมผัสได้เลยว่า พระองค์นี้ไม่ธรรมดา กระแสเมตตาธรรมที่ท่านส่งมาให้ฉันนั้น ไม่อาจสัมผัสได้ด้วยตา ความรู้สึกนั้นไม่อาจอธิบายได้เป็นคำพูด แต่ฉันคิดว่าท่านเป็นพระที่ดีมากองค์หนึ่งเลยที่เดียว ฉันจึงชวนแม่ไปที่วัดพระบาทน้ำพุ จ.ลพบุรี รู้สึกตกตะลึงกับภาพ

⁷ Howard Brown Health Center รับรักษาผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS มากกว่า 27,000 คน ต่อปี ข้อมูลจาก www.howardbrown.org

⁸ ท่านอลงกตปัจจุบันท่านเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า “พระอุดมประชากร” เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ ผู้ให้การช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอดส์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2534

ที่เห็น ผู้ป่วยนอนเรียงรายกันน่าสงสารมาก ฉันกับแม่เอาลองกองไปเดินแจกตาม
เตียง ทุกคนยกมือไหว้ฉันหมดเลยทั้งที่ฉันเด็กกว่า ฉันได้แต่ตั้งคำถามอยู่ในใจว่า
เหตุใดคนเหล่านี้จึงต้องถูกแยกออกจากสังคม ทำไมสังคมต้องโยนความผิดมาให้
ผู้ป่วยเป็นฝ่ายรับเคราะห์ ทั้งๆ ที่พวกเขาก็เป็นคนเหมือนกับเรา โทษจะต้องทน
ทุกข์เวทนาจากความเจ็บป่วย และยังคงต้องถูกรังเกียจแทนความเห็นอกเห็นใจ
ฉันรู้สึกฝังใจกับภาพที่เห็นมากจนกระทั่งมหาวิทยาลัยให้เลือกว่าจะไปฝึกงาน
ที่ไหน ฉันจึงเลือกไปฝึกงานกับผู้ป่วยโรคเอดส์เป็นตัวเลือกแรก

ที่นี่ รัฐบาลสหรัฐฯ^๑ ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินและสวัสดิการมหาศาล
แก่ผู้ป่วยโรคเอดส์ รัฐบาลออกกฎหมาย Ryan White Care Act^๑ เพื่อช่วยเหลือ
ผู้ป่วยโรคเอดส์โดยตรง องค์กรที่ฉันทำงานด้วยนี้ เป็นองค์กรที่ดีมาก ทุกคนดูแล
ช่วยเหลือผู้ป่วยในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ขั้นตอนการรักษาพยาบาล ทั้งทางร่างกายและ
จิตใจ มีทีมแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ทำงานร่วมกันเป็น
ทีม เพื่อให้บริการที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วย อีกทั้งมีทีมทนายความคอยให้ความช่วยเหลือ
แนะนำทางด้านกฎหมายในกรณีที่ผู้ป่วยถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง หรือถูก
ดูถูกเหยียดหยามจากเพื่อนร่วมงาน อันที่จริง เราทุกคนควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน
มองว่าเขาคือมนุษย์ทัดเทียมกันกับทุกคน ความเจ็บป่วยเป็นธรรมดาของโลกที่เกิด
ขึ้นได้กับทุกคน องค์กรของเราพร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือให้เขามีสุขภาพและ

^๑ กฎหมาย Ryan White Care Act ผ่านครั้งแรกในปี ค.ศ.1990 ตั้งตามชื่อของเด็กชาย
ชาวอเมริกันผู้ได้รับเชื้อเอชไอวีผ่านการเปลี่ยนถ่ายเลือด ในตอนนั้นสังคมยังไม่ยอมรับผู้ป่วยที่
ติดเชื้อเอชไอวี แม่ของโรอัน ต่อสู้เพื่อให้ลูกชายของเธอได้มีโอกาสกลับเข้าเรียนอีกครั้งจาก
การต่อสู้อันยาวนาน ทำให้เขามีชื่อเสียงระดับชาติ จนรัฐบาลหันมาให้ความสนใจในและ
ตระหนักถึงการระบอบอย่างรวดเร็ว รัฐบาลกองเกรสผ่านกฎหมายฉบับนี้สี่เดือนหลังจากการ
เสียชีวิตของโรอันและรัฐบาลสหรัฐฯ พุ่มเงินมหาศาลเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี

ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และนั่นคือเป้าหมายหลักขององค์กรเรา

เมื่อสิ้นสุดภาคฝึกงาน ฉันตัดสินใจสมัครทำงานเป็นอาสาสมัครต่อไปอีก อาทิตย์ละสองวัน ฉันรู้สึกสุขใจทุกครั้งเวลาที่ผู้ช่วยส่งอีเมลมาบอกว่าเขาสบายดี และสามารถกลับไปทำงานได้อีกครั้ง ส่วนในปีการศึกษาที่สอง ฉันได้รับโอกาสไปฝึกงานที่ Northern Tier Anti Trafficking Consortium¹⁰ ซึ่งเป็นองค์กรช่วยเหลือและต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะกับเด็กและผู้หญิง การที่ฉันได้มีโอกาสเข้ามาทำงานตรงนี้ สามารถให้ฉันเข้าถึงกลุ่มผู้เสียหายได้ง่ายขึ้น และยังช่วยเป็นกระบอกเสียงแก่พวกเขาให้ได้รับความเป็นธรรม และรับโอกาสทางสังคม การที่ฉันได้เข้าไปให้ความรู้ และพัฒนาศักยภาพของคนเหล่านี้ก็เพื่อช่วยให้เขาได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อีกครั้ง

เป้าหมายในชีวิต

ฉันต้องการใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทั้งหมดที่มี สร้างแนวทางเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีกับชุมชนที่เราอยู่ ให้เป็นสังคมที่ดีขึ้น แต่ฉันไม่สามารถจะทำคนเดียวได้ การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาชุมชน ต้องมาจากความร่วมมือร่วมใจจากผู้คนในชุมชนนั้นๆ รวมถึงเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน ทุกคนควรตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชนและสังคมที่ตนเองอยู่ หากพวกเราทุกคนใส่ใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและไม่นิ่งนอนใจ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ก็เกิดขึ้นได้ไม่ยาก เมื่อนึกย้อนไปถึงช่วงชีวิตสามสิบห้าปีที่ผ่านมา นับว่า

¹⁰ Northern Tier Anti Trafficking Consortium (NTAC) by Heartland Human Care Services (HHCS) เป็นองค์กรที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และเด็กที่ถูกทารุณกรรม นอกเหนือจากให้การช่วยเหลือด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน องค์กรนี้ยังสนับสนุนด้านการศึกษา ศูนย์ฝึกวิชาชีพ ให้ความรู้ด้านกฎหมาย จุดมุ่งหมายเพื่อให้โอกาสแก่ผู้เสียหายสามารถกลับมาใช้ชีวิตที่ดีในสังคมได้อีกครั้ง

สั้นมาก ฉันพยายามใช้ชีวิตที่เหลืออยู่ให้เกิดประโยชน์กับตัวเองและสังคมให้มากที่สุด ฉันไม่เคยคิดว่าตัวเองต้องตายตอนแก่ ไม่เคยประมาทกับชีวิต เพราะไม่มีใครรู้ว่าวันสุดท้ายของชีวิตจะมาถึงเมื่อไหร่ เป็นเวลากว่าหกปีแล้วที่ฉันมาล้างห้องน้ำให้วัดทุกๆ สัปดาห์ เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมที่ทางวัดจัดขึ้น ช่วยพระแปล/เขียนเอกสารต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ ช่วยประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมต่างๆ ของทางวัด จัดระดมทุน ปลูกต้นไม้

ปรับปรุงห้องสมุดใหม่ รวมทั้งการนำเสนอพุทธประวัติและที่มาของวันสำคัญทางพุทธศาสนา ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษในเทศกาลวันสำคัญที่มีตลอดปี

เมื่อต้นปี ๒๕๕๗ ฉันจัดระดมทุนโดยเริ่มขอรับเงินบริจาคจากกัลยาณมิตรที่นครชิคาโก โดยฉันจัดทำโครงการนี้เป็นโครงการนำร่องซึ่งรวบรวมเงินได้หนึ่งแสนสองหมื่นแปดพันบาท โดยเงินจำนวนนี้นำไปช่วยเป็นทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน บริจาคที่วัดพระบาทน้ำพุ ช่วยเหลือเป็นค่ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลสงฆ์ และเลี้ยง

อาหารเด็กพิการที่บ้านราชวดีหญิง หลังจากทีโครงการแรกผ่านไปด้วยดี ในปี ๒๕๕๘ นี้ฉันตั้งใจจะจัดระดมทุนอีกสองโครงการ คือ ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนและสร้างพระประธานให้แก่วัดที่ขาดแคลน ให้ทุนการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ ใน

ขณะเดียวกันก็ต้องทำควบคู่ไปกับการ
ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ฉันตั้งใจว่าจะจัด
โครงการแบบนี้ทุกปีเพราะฉันเชื่อว่าสังคมจะ
อยู่ได้ถ้าเราทุกคนรู้จักการแบ่งปัน

และทุกๆ สองถึงสามปี ฉันจะบริจาค
ผมให้กับโครงการ Locks of Love¹¹ และ Wigs for Kids¹² เพื่อนำไปใช้ทำวิกให้
กับผู้ป่วยโรคมะเร็งที่สูญเสียผมจากการทำคีโม ฉันคิดว่าจะบริจาคไปเรื่อยๆ จน
กว่าเขาจะไม่รับ หรือจนกว่าฉันไม่มีผมที่จะบริจาค ที่เล่ามาทั้งหมดนี้มิได้มีเจตนา

¹¹ Locks of Love เป็นโครงการขอรับบริจาคผมความยาวตั้งแต่สิบนิ้วขึ้นไป เพื่อทำวิก
ผมให้ผู้ป่วยมะเร็งที่สูญเสียเส้นผมจากการรักษา ที่ประเทศไทยสามารถบริจาคได้ที่สถาบันมะเร็ง
แห่งชาติและโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

¹² Wigs for Kids เป็นโครงการแบบเดียวกับ Locks of Love

จะโอ้อวดสิ่งที่ตนเองทำ หากแต่เป็นการแบ่งปันประสบการณ์การทำงานเพื่อสังคม และเพื่อเป็นการเตรียมเสียบัญญูไว้ใช้เมื่อฉันทจากโลกนี้ไป อย่างน้อยที่สุดฉันก็แน่ใจตนเองว่า ฉันไม่ได้ปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์ ใช้ชีวิตที่เกิดมาคุ้มค่า ให้สมกับความยากในการที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ฉันตั้งปณิธานว่าจะใช้เวลาในชีวิตที่เหลืออยู่อุทิศตนเพื่อพุทธศาสนา และจะใช้ความรู้ที่ร่ำเรียนมาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมเท่าที่ฉันจะทำได้

ผู้เห็นความจริง จริงว่า “ชีวิต” มันคือความเกิด แล้วมันก็จะแก่ และมันก็มีความเจ็บ ที่สุดมันก็จะมีความตาย ดังนั้นจึงเฉยได้-วางใจเย็นสบายได้ต่อความเกิด-แก่-เจ็บ แม้ที่สุดจะ “เฉยสนิท” ได้ อย่างเห็นเป็นธรรมดาฯ จนขณะเวลากำลังจะตาย จึงค่อยสังเกตตนเกิดว่า เราเฉยได้ ไม่ทุกข์ไม่สุขกับความแก่ ไม่กังวล ไม่อึดอัด ไม่สุข ไม่ทุกข์กับความเจ็บ และไม่ตกใจ ไม่แบลกลใจ ไม่กริ่งเกรงหวั่นไหวกับอุปสรรคแม้ใหญ่โตที่ “เกิด” มาประสบกับเรา อย่างมั่นคงเที่ยงแท้ จงจับจิตเรา อ่านให้รู้แจ้งในจิตเรา ถ้าเราแน่ใจว่า เราเป็นดังนี้ได้ นั่นคือผู้นั้น “ตายแล้ว” หรือแม้จะตาย ผู้นั้นก็จะ “เฉยสนิท” ได้อย่างไม่ต้องสงสัยเลย นี่คือการพ้นทุกข์เพราะรู้จริง รู้แจ้งในอาริยสังแก่ ผู้ทำได้จริงแท้คือผู้ “นิพพาน”

● สมณะโพธิรักษ์

คนไม่ทำอะไร ยอมไม่มี ข้อบกพร่อง!

สังคมมนุษย์...จิตใจผู้คนนับวันแข็งแกร่งดั่ง

เมตตากรุณาอ่อนล้า

มองผู้อื่นอย่างแข็งแกร่งดั่ง

เหยียบย่ำเมื่อล้ม

ริษยาเมื่อได้ดี.....

เมื่อมีคำกล่าวว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน!”

การจะประพฤติดีจึงยาก จึงลำบากมากกว่าสมัยก่อนๆ

คนปากเบา...คนปากร้าย...คนปากสุนัขจึงเกลื่อนทั่วทั้งเมือง

วันคืนผ่านไป โอกาสสร้างบาปสร้างกรรมจึงเป็นไปได้สูง

อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด อยู่กับมิตรให้ระวังวาจา!

อยู่กับหลายคน โอกาสผิดศีล ๕ เป็นไปได้สูง ยิ่งข้อ ๔ เรื่องวจีกรรม สอบ

ตกเป็นทิวแถว

“คนไม่ทำอะไรย่อมไม่มีข้อบกพร่อง” เตือนตน เตือนจิต ไม่คึกคะนองวิพากษ์วิจารณ์

อาจเข้าข่าย “มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ!”

คนทำงานอย่างตั้งใจมีมาก แต่ความผิดพลาดย่อมเกิดได้เป็นธรรมดา

วิจารณ์เขาได้อะไร?

หรือแค่แสดงความเก่งของตัวเอง!

มีผู้คนจำนวนหนึ่งได้ดีเพราะวิจารณ์ข้อบกพร่องของผู้อื่น

บางคนยึดถือเป็นอาชีพ!

ตั้งสติก่อนสตาร์ท... ตั้งสติก่อนจะพูด

อย่าเป็นคนปากเบา อย่าเป็นคนชอบวิจารณ์

“พูดดีได้ดี พูดชั่วได้ชั่ว” เป็นกฎเหล็กแห่งจักรวาล เป็นความลับของฟ้า!

ชีวิตจะโชคดี ชีวิตจะประสบความสำเร็จ ความสุข พังระมัดระวัง คำพูด

“ความเห็นเชิงลบ” ต้องพยายามหลีกเลี่ยง

พูดให้น้อย

พูดอย่างมีสติให้มากที่สุด

“คนไม่ทำอะไรย่อมไม่มีข้อบกพร่อง” ไม่เตือนใคร แต่เตือนตัวเองดีที่สุด

มีประโยชน์อะไร ดีแต่วิพากษ์วิจารณ์คนอื่นเขา

โปรดเห็นใจพวกพ้อง

โปรดเข้าใจคนทำงาน

เมื่อเคลื่อนไหวย่อมเกิดจุดอ่อน

ไม่มีสิ่งใดสมบูรณ์ เต็มเปี่ยมเพียบพร้อม

จงมองอย่างเห็นใจ

จงมองอย่างเข้าใจ

อย่าว่าแต่พูดออกมาเลย แม้แค่วิตใจก็เป็นบาปกรรมของชีวิต

อย่ามองเรื่องบกพร่องเป็นเรื่องใหญ่ แท้จริงเป็นเรื่องธรรมดาของการทำงาน

ใจกว้างได้ไหม ให้โอกาสทุกคนได้ฝึกฝนได้ฝึกปรือ?

ทำซ้ำ-ทำบ่อยก็ค่อยๆ เก่งขึ้นๆ

แต่เก่งอย่างไร ช้อบกพร่องก็ใช้ว่า
จะหมดสิ้น

น่าเศร้าจริงหนอ... ช้อบกพร่อง
ของเขา แต่กลับทำให้เรามีจิตอกุศล

น่าเศร้าจริงหนอ... ช้อบกพร่อง
ของเขา กลับทำให้จิตใจเรายังคับแคบ

สร้างบาปกรรมใส่ตัว!

เวรกรรมมีจริง

วิบากเป็นเรื่องของสัจจะ

เพียงปิดปากไม่พูดวิจารณ์

นรกก็ปิดประตู เข้าไม่ได้

ชีวิตเป็นเรื่องละเอียดอ่อน

บาป-บุญ เป็นเรื่องลึกซึ้ง

แค่ไม่ทำบาปก็ปลอดภัยไปครึ่ง

ค่อน

พอกันที่ขาม่าห์... พอกันที่วง
สนทนาที่ดีแต่จับผิด!

เตือนตัวเองบ่อยๆ วิจารณ์คน
ทำงานไม่แฟร์หรอกนะ

รู้หรือยัง ทำไมตัวเองโชคร้าย
บ่อยบ่อย!

วิบากของหนักและเบาของกรรมดีศีล๕

อย่างหนักคือทำให้ไปสู่นรก กำเนิด
สัตว์เดรัจฉาน เป็นเปรตวิสัย

อย่างเบาคือเมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์
ถ้าเคยทำผิดศีล ดังต่อไปนี้...

๑. ปาณาติบาต (ฆ่าสัตว์) ทำให้เป็น
ผู้มีอายุสั้น

๒. อทินนาทาน (ลักทรัพย์) ทำให้
โภคะ (สมบัติ) พินาศ

๓. กาเมสุมิฉฉาจาร (ประพฤติด
ในกาม) ทำให้มีศัตรู และเวร

๔. มุสาวาท (พูดโกหก) ทำให้ถูก
กล่าวต่ด้วยคำไม่เป็นจริง

๕. ปิสุณาวาจา (พูดส่อเสียด) ทำ
ให้แตกจากมิตร

๖. ผรุสวาจา (พูดคำหยาบ) ทำให้
มีเสียงไม่น่าพอใจ

๗. ลัมผัสปลลาปะ (พูดเพ้อเจ้อ) ทำ
ให้มีคำไม่ควรเชื่อถือ

๘. ดิมน้ำเมาคือสุราและเมรัย ทำ
ให้เป็นบ้า

จากลัทธิพหุสสุต ๒๓/๑๓๐

วิลาล่า ปรม่า ญาตี

● กอง บ.ก.

เคยถามหญิงวัยรุ่นหลายคนที่น่าับถือศาสนาอิสลามว่า เวลาว่างทำอะไร เด็กๆ
ตอบว่า อ่านพระคัมภีร์

ทำไมถึงอ่าน ถูกบังคับหรือเปล่า หรือมีใครบอกให้อ่าน

อ่านเอง

อ่านแล้วได้ประโยชน์อะไรบ้าง

สบายใจ

ลองยกตัวอย่างที่ประทับใจให้ฟังหน่อย

เด็กยกตัวอย่างมาประโยคหนึ่ง เสียดยที่จำไม่ได้

ตอนนั้นมันแค่คิดถึงเด็กๆ ชาวพุทธ ทำอย่างไรจะให้เด็กๆ อ่านพระไตร-
ปิฎกกันบ้าง ทำอย่างไรชาวพุทธทั้งผู้ใหญ่และเด็กจะยินดีในการศึกษาภาษาบาลี
เพื่อจะได้อ่านพระไตรปิฎกต้นฉบับได้

ภาษาบาลี

การแจกวิภัตติคำนาม

ฉบับที่แล้ว เขียนถึงประโยค พุทฺธัง ภควันตัง อภิวาเทมิ และแจกวิภัตติ
กริยา ปัจจุบันกาลแล้ว คราวนี้มาดูคำว่า พุทฺธัง ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

คำนามภาษาบาลีจะเปลี่ยนรูปตามหน้าที่ในประโยค เช่น คำว่า พุทฺธ ถ้า
เป็นประธานของประโยค ใช้ว่า พุทฺโธ ถ้าเป็นกรรมของประโยค ใช้ว่า พุทฺธัง

ด้วยเหตุนี้ ในการเรียงคำเป็นประโยค ประธาน กริยา กรรม จะเรียงกันอย่างไรก็ยังคงความเดียวกัน เช่น

มนุสโส พุทฺธัง อภิวาเทติ

พุทฺธัง อภิวาเทติ มนุสโส

อภิวาเทติ พุทฺธัง มนุสโส

แปลเหมือนกันว่า มนุษย์ย่อมอภิวัตพระพุทธรเจ้า

สาเหตุที่ต้องมีการเรียงคำสลับที่กัน ก็เพื่อความไพเราะของเสียง หรือเพื่อให้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์หรือฉันทลักษณ์

การที่ทุกคำแสดงหน้าที่ในประโยคชัดเจน ทำให้ไม่มีปัญหาความกำกวม เช่น ในภาษาไทย สามวันจากนารี เป็นอื่น ไม่รู้ว่านารีเป็นอื่น หรือคนที่จากไป เป็นอื่น

ค่านามภาษาบาลีแจกวิภัตติได้ ๗ วิภัตติตามหน้าที่ในประโยค จะตัวอย่างการแจกวิภัตติค่านามที่มีเสียงสระ อะ ลงท้าย เพศชาย คำว่า พุทฺธะ ดังนี้

วิภัตติที่	เอกพจน์	พหูพจน์	คำแปล
๑ ปฐมวิภัตติ			
ประธาน	พุทฺโธ	พุทฺธา	อันว่า
๒ ทุตติยาวิภัตติ			
กรรม	พุทฺธัง	พุทฺเธ	ซึ่ง
๓ ตติยาวิภัตติ			
วิธี/เครื่องมือ	พุทฺเฐนะ	พุทฺเฐหิ พุทฺเฐหิ	ด้วย โดย อัน ตาม

๔ จตุตถีวิภักติ				
ที่ไป	พุทฺธายะ พุทฺธัสสะ	พุทฺธานัง	เพื่อ	แต่ สำหรับ
๕ ปัญจมีวิภักติ	พุทฺธา พุทฺธมหา			
ที่มา	พุทฺธัสมา	พุทฺเธหิ พุทฺเธภิ	จาก	แต่
๖ ฌฎฐีวิภักติ				
เจ้าของ	พุทฺธายะ พุทฺธัสสะ	พุทฺธานัง	ของ	แห่ง
๗ สัตตมีวิภักติ	พุทฺเธ พุทฺธมหา			
ที่อยู่	พุทฺธสมิง	พุทฺเธสุ	บน	เหนือ ใน
อาลปะนะ				
คำเรียก	พุทฺธะ พุทฺธา	พุทฺธา	แน่ะ	ดูกร ข้าแต่

อาลปะนะเป็นคำร้องเรียก ไม่ได้ลำดับวิภักติ เพราะไม่ได้ทำหน้าที่ใดในประโยค และไม่สัมพันธ์กับคำอื่น เช่น พุราหุณณ ภิกขุ เอว สีสสมุปนฺโน น กุโตจิ ภยฺ สมนุปลสฺสติ แปลว่า ดูกรพราหมณ์ ภิกษุสมบูรณด้วยศีลอย่างนี้ ย่อมไม่ประสพภัยแต่ไหนๆ เลย

ตัวอย่างประโยคอีกประโยคจะแสดงการใช้วิภักติที่ ๑ วิภักติที่ ๔ และวิภักติที่ ๖ แม้จะเป็นประโยคยาว แต่เรียงประโยคไม่ซับซ้อน ดูความหมายที่ละคำจะเข้าใจได้ไม่ยากเลย

เอกายโน อยฺ มคฺโค โสภปริเทวานํ สมติกกมาย ทุกฺขโทมนสุสานํ อตุ-
ถฺกมาย ฉายสฺส อธิคมาย นิพฺพานสฺส สจฺฉิกิริยาย แปลว่า ทางเอกนี้เป็น
ไปเพื่อความล่วงไปแห่งความโศกและปริเทวะ เพื่อความดับสูญแห่งทุกข์และโทมนัส
เพื่อความบรรลู่แห่งธรรมที่ถูกต้อง เพื่อการทำให้แจ้งแห่งพระนิพพาน

มกุโค เป็นวิภัติที่ ๑ (ปฐมวิภัติ) แปลว่า ทาง หรือ หนทาง
เอกายโน ขยายประธานคือ มกุโค จึงต้องแจกวิภัติเป็นวิภัติที่ ๑ ด้วย
แปลว่า เอก เดียว

อัย แปลว่า นี้

ข้อความส่วนที่เหลือเป็นส่วนขยาย มีองค์ประกอบเหมือนกัน คือ วิภัติ
ที่ ๔ + วิภัติที่ ๖ แต่ภาษาบาลีเรียงคำที่เป็นวิภัติที่ ๖ ก่อน เวลาแปล แปล
วิภัติที่ ๔ ก่อน

โสภปริเทวานํ สมติกุภมาย เพื่อความล่งไปแห่งความโสภและปริเทวะ

ทุกขโทมนสุสานํ อตถงคมาย เพื่อความดับสูญแห่งทุกข์และโทมนัส

ฉวยสุส อธิคมาย เพื่อความบรรลู่แห่งธรรมที่ถูกต้อง

นิพพานสุส สจฺฉิกิริยาย เพื่อการทำให้แจ้งแห่งพระนิพพาน

ศัพท์ธรรมะ

เมตตากรรณา

สถานการณ์บ้านเมืองและโลกของเราเวลานี้มีความรุนแรงด้วยประการต่างๆ
ทั่วไปไม่เว้นแต่ละวัน เนื่องจากผู้คนมีความแค้นเคือง เกลียดชัง ไม่พอใจกันง่าย-
ดายเหลือเกิน แล้วยังขาดความยับยั้งชั่งใจในการเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความ
เกลียดชังลงในหัวใจของเพื่อนมนุษย์ เพื่อสร้างความชุ่มฉ่ำเย็นเป็นเครื่องมือในการ
ลดระดับความเร่าร้อนจากความเกลียดชังนั้น ศัพท์ธรรมะจึงจะยกเรื่องเมตตากรรณา
มากล่าวต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่ง

ในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง เล่ม ๑๐ ข้อ ๘๕ พระพุทธเจ้าทรง

แสดงอธิพานิชกรรม ๖ คือ ธรรม ๖ ประการที่ปฏิบัติเพื่อความไม่เสื่อมของ หมู่กลุ่ม ดังนี้

๑. พวกภิกษุจักเข้าไปตั้งกายกรรมประกอบด้วยเมตตา ในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งในที่แจ้งและที่ลับ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๒. พวกภิกษุจักเข้าไปตั้งวจีกรรมประกอบด้วยเมตตา ในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งในที่แจ้งและที่ลับ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๓. พวกภิกษุจักเข้าไปตั้งมโนกรรมประกอบด้วยเมตตา ในเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งในที่แจ้งและที่ลับ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๔. พวกภิกษุจักเป็นผู้แบ่งปันลาภอันเป็นธรรม ที่ได้มาโดยธรรม โดยที่สุด แม้มาตรว่าอาหารอันนับเนื่องในบาตร คือเฉลี่ยกันบริโภคนับกับเพื่อนพรหมจรรย์ผู้มีศีลทั้งหลาย อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๕. พวกภิกษุจักมีศีลเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งในที่แจ้งและที่ลับ ในศีลอันไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ต่าง ไม่พร้อย เป็นไท อันวิญญูชนสรรเสริญแล้ว อันตณหาทิวฐิไม่ลูบคลำแล้ว เป็นไปเพื่อสมาธิ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญอย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

๖. พวกภิกษุจักเป็นผู้มีทิวฐิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งในที่แจ้งและที่ลับ ในทิวฐิอันประเสริฐนำออกไปจากทุกข์ นำผู้ปฏิบัติตามเพื่อความสิ้นทุกข์ โดยชอบ อยู่เพียงใด พึงหวังได้ซึ่งความเจริญ อย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น ฯ

ธรรมหมวดนี้เหมาะสำหรับสังคัม ชุมชน หรือกลุ่มคนทุกลักษณะ พระ-
พุทธองค์ตรัสสอนธรรมหมวดนี้แก่พระภิกษุสงฆ์ แต่ฆราวาสก็ปฏิบัติตามได้ กล่าว
คือ ปฏิบัติต่อกันด้วยความเมตตา พุดจากันด้วยความเมตตา มีความคิดที่
ประกอบด้วยความเมตตา มีการแบ่งปัน มีหลักปฏิบัติหรือแนวทางดำเนินชีวิต
สอดคล้องกัน มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน

สังคัม ชุมชน หรือกลุ่มคนใดปฏิบัติได้ตามนี้ จะมีแต่ความเจริญ ไม่มีเสื่อม

คุยกับผู้อ่าน

ขอมหากๆ คือ จดหมายจากในหลวงถึงสมเด็จพระเทพรัตนฯ บทความ
ลักษณะนี้ควรเสนอทุกฉบับ ก็จะมีประโยชน์อย่างมาก

พ.ต.ท.รักษ์-นิภา สืบสิทธิ์/นุชเทพฯ

พยายามนำเรื่องของพ่อหลวง แม่หลวงลงมากๆ และเรื่องของพ่อครู-
สมณะโพธิรักษ์ด้วย

ประเทือง โภธิวัฒน์/ภาพสินธุ์

เรื่องดีๆ อ่านซ้ำก็ครั้งก็ยังประทับใจค่ะ

สภาอากาศไทย โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้ง
อยู่ในเขตใดของกรุงเทพมหานคร และตั้งขึ้นเมื่อใด

จ.ส.อ.สุรศักดิ์ กิมพ์ศิริจันทร์/นครนายก

ทั้งสามหน่วยงานตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

สภาอากาศไทย เดิมชื่อ “สภาอุณาโลมแดง” จัดตั้งขึ้นในวันที่ ๒๖

เมษายน ร.ศ.๑๑๒ (พ.ศ. ๒๔๓๖) ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (<http://www.redcross.or.th>)

การสร้างโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นการอนุโลมตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการจัดตั้งสภาอุณาโลมแดง สำหรับการรักษาพยาบาลผู้เจ็บไข้ได้ป่วย พระราชดำริดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จบริบูรณ์ในรัชสมัยของพระองค์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และบรรดาพระราชโอรสธิดา จึงทรงบริจาคทรัพย์สมทบกับทุนของสภาภาษาชด สร้างโรงพยาบาลขึ้น และพระราชทานนามตามพระปรมาภิไธยสมเด็จพระบรมชนกนาถว่า “โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์” เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงพยาบาล เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๕๗ (<http://www.chulalongkornhospital.go.th>)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ ขึ้นเป็น “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เมื่อ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ เพื่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์เฉลิมพระเกียรติพระบรมราชชนก (<http://www.chula.ac.th/about/history>)

๑. คอลัมน์แนะนำหนังสือดี หายไป รับเชิญ ฉบับนี้หายไป

๒. บ.ก. พูดถึง *Criminal minds* แล้ว *CSI*, *NCIS*, *Mentalist*, *Body of Proof* ละ บ.ก. ไม่คอมเมนต์บ้างหรือ

เทพนิธ ไซทอปต์/ปิตตานี

๑. มีเนื้อหาดีด้านอื่นมาเปลี่ยนบ้าง เพื่อความหลากหลาย

๒. เห็นว่าเป็นเรื่องสืบคดีเหมือนกัน เกรงว่าผู้อ่านจะเบื่อ

ขอเสนอให้นำเนื้อหาจากรายการทีวียูนิแยมมาลงให้ได้อ่านเทบทวน เช่น

สุขภาพดีด้วย ๘๐. ธรรมชาติเปลี่ยนชีวิต จากโลกีย์สู่โลกุตระ และอีกหลาย
รายการที่ไม่ได้นับมากแล้ว เพราะหนังสือเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย ไม่ซับซ้อน อ่าน
ได้ทุกที่ทุกเวลา

กาญจนา เด็ชรัดมนศิริ/กรุงเทพฯ

คัดลอกมาลงอยู่บ้างแล้ว ต้องหาคนถอดเสียงออกมาเป็นตัวหนังสือก่อน การ
ถอดเสียงนี้แหละใช้เวลามาก คนที่ทำชำนาญแล้วก็ยังมีงานเยอะ ได้ข่าวว่ามีโปร-
แกรมคอมพิวเตอร์ให้ใช้เพื่อการนี้แล้ว กำลังศึกษาอยู่ค่ะ วิธีการใช้โปรแกรมยัง
แปลกๆ อยู่ เราต้องฟังทีละประโยค แล้วพูดตามให้ปากตรงกับไมโครโฟนในเครื่อง
แล้วเว้นเวลาให้เครื่องพิมพ์ ก็คงไม่ประหยัดเวลากว่ากันเท่าไร นอกเสียจากว่า
เราจะหาวิธีเปิดเสียงจ่อตรงไมโครโฟนในคอมพิวเตอร์ได้เลย หรือไม่ก็รอกคนเขียน
โปรแกรม ให้ถอดเสียงในคอมพิวเตอร์ได้เลย

เวลาเราเขียนหนังสือจากคำพูด จะต้องเรียบเรียงใหม่ ทำให้เข้าใจง่าย เวลา
พูด บางทีพูดวกไปวนมา พูดไม่จบเรื่องก็เปลี่ยนเรื่องใหม่ บางทีก็ไม่ได้ให้ข้อมูล
รายละเอียดที่จำเป็น ฟังแล้วงงๆ อยู่ก็มี บางทีเราก็ไม่รู้ตัวหรอกว่าฟังไม่เข้าใจ
เพราะไม่ทันได้คิด ฟังตามไปเรื่อยๆ จะรู้ว่าฟังไม่รู้เรื่องก็ตอนที่คนมาถามว่าเรา
พูดเรื่องอะไร แล้วเราเล่าต่อไม่ได้ หรือมีคนถามรายละเอียดบางอย่าง เราก็ไม่รู้
เหมือนกัน คิดว่าตัวเองฟังพลาดไป

คนเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนต้องค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วย มากน้อยขึ้นอยู่กับ
คุณภาพของคำพูด เขียนเพิ่มเติมมากไปก็ไม่ได้ก็เพราะเขาไม่ได้พูด จะให้เขาปรับ
ผิดชอบว่าเป็นคำพูดของเขาก็ไม่ได้

ด้วยเหตุนี้ ถ้าจะรออ่านคงต้องนานหน่อย ขอแนะนำให้บันทึกเสียงเป็นไฟล์
ไว้ฟังซ้ำ ปัจจุบันอุปกรณ์ฟังเสียงที่ติดตัวไปได้สะดวกก็มีมากมาย ขนาดเล็กกว่า

หนังสืออีกนะคะ บันทึกไฟล์ได้เป็นร้อยเป็นพันไฟล์ คุณและบันทึกรายการทีวี บุญนิยมย้อนหลังได้ที่ www.facebook.com แล้วค้นหาคำว่า ทีวีบุญนิยม จะมี รายการทีวีย้อนหลังปรากฏขึ้นมาเยอะมาก เปิดดูแล้วความเพลิดเพลินมาเก็บไว้ในเครื่อง เล่น mp4 ติดตัวไปคุณและฟังได้ทุกหนทุกแห่งค่ะ

๑. ให้เข้ชมเนื้อหาสิ่งแวดล้อมโลก เช่น การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากต่างประเทศ ภัยจากสิ่งของเครื่องใช้ในีวิตประจำวัน

๒. ในเรื่องปฏิรูปการศึกษา ก็งานดอกหญ้าต้องค้นคว้าหาวิธีพัฒนาการเรียนในวิชาที่ด้อยของเด็กไทย โดยนำวิธีการจากต่างประเทศมานำเสนอในรูปแบบหนังสือ How to

จบเดช ไฉนที่ฉัน/นของบัลลังก์

เราสนใจทั้งสองเรื่องที่คุณจงเดชแนะนำ แต่ดอกหญ้าให้ความสำคัญเรื่องทีปฏิบัติได้ก่อน เช่น การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมก็จะเน้นบทบาทของประชาชนในการลดการบริโภคอุปโภคที่ไม่จำเป็นเพื่อลดการสร้างขยะ ส่วนการปฏิรูปการศึกษา ก็จะเน้นบทบาทคุณครูในการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้คุณครูเอาใจใส่ทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยใจรัก

หากเป็นไปได้ ก็ควรมีการต่อสัญญาจ้างครูทุกปี ถ้าผลงานครูไม่ถึงเกณฑ์ก็ไม่จ้างต่อ เกณฑ์ก็คือความสามารถในการสอน มีการสอบความรู้วิชาที่สอน วิชาครู และสอบสอน แล้วก็ดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปัญหาก็คือใครจะประเมินผลงานครู สมมติว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ทำอย่างไรให้ผู้บริหารรักษาคุณภาพในการจัดการประเมิน ก็ต้องมีการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาอีกที ประเมินกันไปตามลำดับขั้น ในที่สุดก็มาถึงขั้นสูงสุดคือกระทรวงศึกษาธิการ

คนที่ใส่ใจทุ่มเทในการทำงานจะพร้อมเสมอสำหรับการพัฒนาตนเอง จึงไม่กลัว
การประเมิน ขอเพียงให้การประเมินมีมาตรฐานและมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา
คุณครูโดยจริงใจ

*น่าจะมีคำถาม-คำตอบเรื่องธรรมชาติ หรือเคล็ดลับที่ไม่ลับนำมาเผยแผ่กัน
บ้าง อาหารที่เป็นยาอาหารอันตราย การใช้และสรรพคุณของสมุนไพร*

.....ดร.จรูญ มาอินทร์/พิษณุโลก

เรื่องเหล่านี้มีหมอนเวียนอยู่แล้ว ไม่ได้มีทุกฉบับ เพราะเนื้อหาที่อยากนำเสนอ
และที่ผู้อ่านอยากอ่านมีมากมาย ไม่อาจนำเสนอทุกเรื่องในทุกฉบับ ขอบคุณ
คุณครูที่ย้ำมาอีกที จะได้ไม่ลืมค่ะ

๑. ต้องการให้วิพากษ์หรือบทความวิจารณ์เรื่องการเมืองและสังคมบ้าง เช่น
เรื่องข่าวของแพง

๒. ต้องการให้วิพากษ์หรือกวีนิพนธ์เพิ่มเติมขึ้น

.....ณภัทร สิงนพันธ์/นครศรีธรรมราช

ข้อ ๑ ผাগคุณฟ้าเมือง ชาวหินฟ้า และคุณอุบาสก ชอบทำทาน ข้อ ๒
ผাগคุณอิสรา

ควรนำเทคโนโลยีเกิดใหม่ลงด้วย ประโยชน์ โทษ ราคา สมควรใช้หรือไม่ ข้อ
คิดการเลือกใช้เทคโนโลยี

.....ธงชัย รัตนศิลป์/ร้อยเอ็ด

เรื่องนี้สงสัยจะยาก เพราะพวกเราอ่อนค้อยมากๆ เรื่องเทคโนโลยี แปลกใจ ที่คุณธงชัย อายุ ๗๑ ปีแล้ว ยังสนใจเทคโนโลยี ถ้าผู้อ่านดอกหญ้าจำนวนมากเห็น ด้วยกับคุณธงชัย แจ้งให้เราทราบว่ายากรู้เรื่องเทคโนโลยีเหมือนกัน และไม่รู้จะ หาข้อมูลจากที่ไหน อยากให้ดอกหญ้านำเสนอเรื่องนี้ เราก็จะแสวงหาข้อมูลมา นำเสนอค่ะ

๑. เข้มแข็งหาการพึ่งตนเอง เช่น การปลูกผักกินเอง การทำอาหารง่ายๆ กินเองที่บ้าน

๒. อยากให้มีบทความเกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องขยะ การรักษาความสะอาด สำนักความเป็นไทย ชาตินิยม

๓. อยากให้มีนิทานสอนใจที่เนื้อหาอ่านได้ทุกวัย มีภาพประกอบที่ดี

ดำเนิน เอี่ยมสง่า/กรุงเทพฯ

สองข้อแรกพอเป็นไปได้ จะนำเสนอตามโอกาส ส่วนข้อ ๓ ก็อาจมีบ้าง นานๆ ครั้ง เพราะเรามีขาดกอยู่แล้ว เหมาะสำหรับวัยรุ่นจนถึงผู้ใหญ่ แต่ผู้ใหญ่ ก็นำไปดัดแปลงใช้ภาษาง่ายๆ เล่าให้เด็กฟังได้ ส่วนนิทานสำหรับเด็ก อ่านได้ใน นิตยสารดอกบัวน้อยค่ะ

๑. กระดาษพิมพ์ดีดไปใหม่คะ ทำให้สิ้นเปลือง เวลาจะเห็นสาระสำคัญจึงใช้ กระดาษดี ไม่นั่นก็ใช้กระดาษแบบเดิมก็ได้ ลดกระดาษหน้าธรรมดา แต่เน้นหน้า พิเศษ กระดาษดีค่ะ

๒. อยากอ่านบ่อยมากหน่อยคะ ทั้งระยะเวลาสั้นไปค่ะ

อาภรณ์ อินทมาตร์/นครราชสีมา

ควรจะออกทุก ๓ เดือนจะดีมาก

_____ ทรงศรี ธนาภรณ์

หนังสือออกช้ามาก น่าจะสามเดือนแล้วหนึ่ง

_____ รัตนา ศิริมี/กรุงเทพฯ

อยากให้ออกเร็วกว่านี้ รู้สึกรอนานมาก

_____ ตัก สุพรรณบุรี

ถ้าเป็นไปได้ อยากให้ออก ๒ เดือนต่อหนึ่งเล่ม

_____ อส.ชาญฉิมภ์ นราแฉิม/กรุงเทพฯ

อยากให้ออกหน้าออกทันเวลาทุกๆ ๒ เดือนเหมือนเมื่อก่อน (คงยากใช่ไหม

ครับ)

_____ นัจจุสมบัติ มูลมโห/เชียงใหม่

กำลังพยายามค่ะ ขอบขอบคุณนัจจุสมบัติที่รู้ว่ายาก และขอภัยทุกท่านที่ทำให้ต้องรอ

ธรรมะที่ทำให้คนสาธุ

๑. ถึงพร้อมด้วยศีล ไม่ติเตียนผู้อื่นเพราะอริศีล (ศีลที่สูงกว่า)
๒. พึ่งดูตนเอง ไม่เพ่งโทษผู้อื่น
๓. ไม่มีชื่อเสียง ย่อมไม่สะดุ้ง เพราะไม่มีชื่อเสียงนั้น
๔. ได้โดยไม่ยาก ไม่ลำบากซึ่งฉาน ๔
๕. กระทำให้แจ้งซึ่งเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติอันหาอาสวะมิได้

(จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๒ ข้อ ๑๐๖)

*ดีใจมาก หลากหลาย ใจแปด
คงแห้ว ไม่อาจ ถือได้
อาศัย พุทธองค์ ดลใจ
ยอให้ ดีเหลือ นิตเดียว.

ไม่ทอดย

(กัญจนขันธชาดก)

พระบรมศาสดา เมื่อประทับ

อยู่ ณ พระเชตวันมหาวิหาร ทรงปรารภ
ถึงภิกษุรูปหนึ่ง...

มีกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถีคนหนึ่ง เมื่อได้ฟังธรรมเทศนาของพระ
ตถาคตแล้ว ก็ศรัทธาถึงกับบวชถวายชีวิตอยู่ในพระศาสนา เมื่อเป็นภิกษุแล้ว
อาจารย์และอุปัชฌาย์ได้กล่าวสอนศีลแก่ท่านว่า

“บรรดาศีลทั้งหลายที่พึงศึกษาไว้ประพุดตินั้นมีมากอย่าง เช่น จุลศีล
-มัชฌิมศีล-มหาศีล ปาฏิโมกขสังวรศีล (สำรวจมงดเว้นสิ่งที่พระพุทธเจ้าห้าม
ไว้ในพระปาฏิโมกข์) อินทริยสังวรศีล (สำรวจมตา-หู-จมูก-ลิ้น-กาย-ใจ ระวังไม่
ให้กิเลสครอบงำ) อาชีวนปาริสุทธิศีล (ศีลที่ทำให้ความบริสุทธิ์ให้แก่การเลี้ยงชีพ)
ปัจฉยปฏิเสวนศีล (ศีลที่ใช้พิจารณาในการบริโภคปัจจัยคือ จีวร-บิณฑบาต-ที่
อาศัย-ยารักษาโรค โดยไม่บริโภคด้วยตัณหา)...”

ภิกษุรูปนั้นฟังแล้วถึงกับทอดย หมดใจเพียร บังเกิดความคิดขึ้นว่า

“โอ้โฮ...ศีลนี้ช่างมีมากมายยิ่งนัก เราคงไม่สามารถที่จะประพฤติปฏิบัติได้ถึงปานนั้น ก็แล้วการบวชที่ไม่อาจจะบำเพ็ญศีลให้บริบูรณ์ได้ จะมีประโยชน์อะไรกันเล่า เราควรกลับไปเป็นคฤหัสถ์ทำบุญ(ชำระกิเลส)ให้ท่านอยู่ครองเรือนจะดีกว่า”

คิดอย่างนี้แล้ว ก็บอกกับอาจารย์และอุปัชฌาย์ว่า

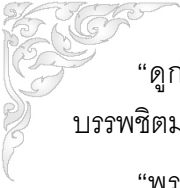
“ท่านอาจารย์ครับ ผมไม่อาจรักษาศีลมากมายเหล่านี้ได้ **เมื่อรักษาศีลไม่ได้ การบวชก็ไม่มีประโยชน์อะไร** ผมจะขอลาสิกขาไปรับบาตรและจีวรคืนไปเถิด”

อาจารย์และอุปัชฌาย์พยายามห้ามปรามไว้ แต่ก็ไม่สามารถทัดทานได้ จึงบอกกับภิกษุนั้นว่า

“ถ้าอย่างนั้น ท่านจงไปถวายบังคมกับพระศาสดาก่อนเถิด”

แล้วพาภิกษุนั้นไปที่ธรรมสภา เพื่อพบกับพระผู้มีพระภาคเจ้า

ณ ที่นั้น เพียงพระศาสดาทอดพระเนตรเห็นใบหน้าเศร้าหมองของภิกษุแล้ว ก็ตรัสขึ้นมาทันที

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอพาเอาภิกษุผู้ไม่ปรารถนาอยู่ในเพศบรรพชิตมาหรือ?”

“พระเจ้าข้า ภิกษุนั้นบอกว่า ท่านไม่สามารถรักษาศีลมากมายได้ จึงจะมอบบาตรและจีวรคืนให้ได้ **หมดความเพียรที่จะรักษาศีล** ข้าพระองค์ทั้งหลายจึงพามาเฝ้าพระพุทธองค์”

พระศาสดาแทนที่จะทรงกล่าวกับภิกษุนั้น กลับหันไปตรัสกับภิกษุผู้เป็นอาจารย์และอุปัชฌาย์

“ก็เหตุใดพวกเธอจึงได้บอกศีลแก่ภิกษุนั้นมากมายนักเล่า ที่จริงภิกษุนี้นี้สามารถรักษาศีลได้เท่าใด ก็ให้รักษาศีลเท่านั้นแหละ ฉะนั้นตั้งแต่นี้ไป พวกเธออย่าได้พูดศีลอะไร ให้ภิกษุนี้อีก ตถาคตเท่านั้นรู้อันจะบอกศีลอันควรแก่ภิกษุนี้นี้”

แล้วพระศาสดาก็หันมาตรัสกับภิกษุนั้น

“มาเถิดภิกษุ เธอจะต้องการศีลหลายๆ ไปทำไมกัน เพียงแค่รักษาศีล ๓ ข้อเท่านั้น เธอจะทำได้หรือไม่?”

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ถ้าแค่ศีล ๓ ข้อ เท่านั้น ข้าพระองค์ก็รักษาได้พระเจ้าข้า”

“ดีละ! ถ้าอย่างนั้นเธอจงถือศีลรักษาทวารทั้ง ๓ ไว้คือ ๑. กายทวาร อย่ากระทำชั่วด้วยกาย ๒. วาจาทวาร อย่ากระทำชั่วด้วยวาจา ๓. มโนทวาร อย่ากระทำชั่วด้วยใจ เพียงเท่านั้นเธอจงไปกระทำเถิด อย่าสีก่เลย จงรักษาศีล ๓ ข้อนี้เท่านั้นก็พอ”

พระพุทธองค์ตรัสอย่างนี้ ทำให้ภิกษุนั้นมีใจยินดียิ่งนัก รีบกราบทูลเร็วพลัน

“ดีเหลือเกิน ดียิ่งนักพระเจ้าข้า ข้าพระองค์จะรักษาศีล ๓ ข้อนี้เอาไว้ได้แน่ๆ”

จึงถวายบังคมพระศาสดา แล้วกลับไปพร้อมกับอาจารย์และอุปัชฌาย์
 ของตน ตั้งใจบำเพ็ญรักษาศีลทั้ง ๓ ข้อนั้นเป็นอย่างดี เมื่อปฏิบัติแล้ว จึงได้รู้
 ว่า

“ศีลที่อาจารย์และอุปัชฌาย์บอกแก่เรา รวมเข้าแล้วก็มีเท่านั้นเอง แต่ท่าน
 ไม่อาจทำให้เราเข้าใจได้ ไม่เหมือนพระศาสดาทรงสอนให้เราเข้าใจว่า ศีล
 ทั้งหมดนั้นรวมเข้าไว้ใน ๓ ทวารนี้เท่านั้น ทำให้เรารับรู้รับเอาไปได้ **พระองค์ทรง
 เป็นธรรมราชาชั้นยอด ทรงเป็นที่พึ่งที่อาศัยของเราโดยแท้**”

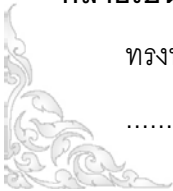
ภิกษุเหล่านั้นพากันเพียรบำเพ็ญเจริญวิปัสสนา (ฝึกอบรมปัญญาให้เกิดความ
 รู้แจ้งเห็นจริง) นับเวลาเพียง ๒-๓ วันเท่านั้น ก็สามารถดำรงอยู่ใน**พระอร-**
หัตตผลได้

บรรดาภิกษุพอทราบเรื่องนี้แล้ว พากันสนทนาในธรรมสภาถึงพระพุทฺธ-
 คุณของพระผู้มีพระภาคเจ้า

“ท่านทั้งหลาย ได้ยินว่าภิกษุเหล่านั้นในเบื้องต้นไม่อาจรักษาศีลทั้งหลายได้
 ปวารณาจะสึก แต่พระศาสดาทรงยับยั้งศีลทั้งหมดเหลือเพียง ๓ ข้อ ให้เขา
 รับไปปฏิบัติได้ จนสามารถบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ โอ... **ขึ้นชื่อว่า
 พระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นยอดอัจฉริยมนุษย์จริง ๆ**”

พอดีพระศาสดาเสด็จมา เมื่อทราบเรื่องที่ภิกษุสนทนากันแล้ว ก็ตรัสว่า
 “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มิใช่ในบัดนี้เท่านั้น **ที่เราสามารถรวมสิ่งแยกย่อย
 เข้าด้วยกันได้ แม้สิ่งที่รวมกันเป็นภาระหนัก เราก็สามารถแยกย่อยให้
 กลายเป็นเบาได้เช่นกัน** ดังบัณฑิตในกาลก่อนกระทำมาแล้ว”

ทรงนำเรื่องราวขึ้นตรัสเล่าแก่เหล่าภิกษุ

ในอดีตกาล มีชาวนาคนหนึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เขามีอาชีพทำไร่ไถนาเลี้ยงชีวิต

วันหนึ่ง ขณะที่เขากำลังไถนาอยู่ในเขตบ้านร้าง ซึ่งเคยเป็นที่อยู่อาศัยของเศรษฐีผู้มั่งคั่งร่ำรวยมาก่อน เศรษฐีได้ซุกซ่อนทองคำแห่งขนาดใหญ่ฝังดินไว้ก่อนที่จะตายไป โดยไม่มีใครได้รับรู้เลย

ชาวนาไถนาอย่างเพลิดเพลิน... พลันคันไถก็สะดุดหยุดชะงักลงกับที่ ไม่สามารถไถต่อไปได้ เขาจึงต้องขุดดินดูเพราะสาเหตุอะไร ในใจก็คิดว่า

“คงเป็นรากไม้ในดิน”

แต่พอคุ้ยดินลงไปดู **ปรากฏเป็นแท่งทองคำขนาดใหญ่ราวโคนขา ยาวถึง ๔ ศอก** เขาทั้งดีใจและตกใจรีบกลับดินไว้ตามเดิมทันที ทำเครื่องหมายจดจำตำแหน่งนั้นไว้ แล้วก็ไถนาต่อไปทั้งวัน

กระทั่งพลบค่ำอาทิตย์ใกล้จะลับขอบฟ้า ชาวนาจึงเก็บข้าวของเครื่องใช้ ทั้งแอกและไถไว้ในที่ที่เหมาะสมแห่งหนึ่ง แล้วคิดว่าจะแบกเอาทองคำแห่งใหญ่นั้นกลับบ้าน แต่พอขุดเจอทองคำแห่งนั้นแล้วหมายจะยกขึ้นมา ก็ไม่สามารถยกไหว เขาจึงต้องนั่งลงที่พื้นดินตรงนั้น ใช้มีดใช้ขวานตัดแบ่งทองคำแห่งออกเป็น ๔ ส่วน ด้วยหมายในใจว่า

“ส่วนหนึ่งเราจะใช้เลี้ยงปากท้อง อีกส่วนเราจะฝังดินเก็บไว้ อีกส่วนจะเอาไปลงทุนทำอาชีพต่อไป และอีกส่วนนั้นทำทานเพื่อเป็นบุญกุศลใส่ตน”

แท่งทองคำขนาดใหญ่หนานหนัก เมื่อโดนตัดแบ่งออกอย่างนี้แล้ว แท่งทองคำก็กลายเป็นของเบาทันที ชาวนาสามารถหยิบจอบแยกขนเอากลับบ้านไปได้อย่างสบาย เขาได้ทำสำเร็จสมตามความประสงค์ทุกประการ

.....

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงชาดกนี้จบแล้ว ตรัสว่า

“ชวานาผู้ได้แท่งทองคำในครั้งนั้น ได้มาเป็นเราตถาคตนี้เอง”

แล้วทรงเตือนสติแก่เหล่าภิกษุทั้งหลาย

“นรชนใดไม่ทอดย ไม้หดหู่ มีจิตเรื่อรongsว่างใสราวกับได้ทองคำ มีใจเบิกบานปราศจากนิวรรณ (สิ่งขัดขวางจิตไม่ให้บรรลุความดีคือ ๑. กามฉันท=ความพอใจในกามคุณ ๒. พยาบาท=ความคิดร้ายผู้อื่น ๓. ถีนมิทธะ=ความห่อหุ้มหดหู่ ๔. อุทธัจจกุกกุกจะ=ความฟุ้งซ่านรำคาญ ๕. วิจิกิจฉา=ความลังเลสงสัย) บำเพ็ญกุศลให้มากๆ เสมอๆ เพื่อจะได้บรรลุธรรมอันเป็นแดนเกษมจากโยคะ (กิเลสที่ผูกใจให้ติดอยู่ในกาม-ภพ-ทิฏฐิ-อวิชชา)

นรชนนั้นจะเป็นผู้บรรลุธรรม อันเป็นที่สิ้นสังโยชน์ (กิเลสที่ผูกมัดใจไว้กับทุกข์) ทั้งปวงได้โดยลำดับ”

● ถวมพุทธ

พุทธ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๖

(พระไตรปิฎกเล่ม ๒๗ ข้อ ๕๖

อรรถกถาแปลเล่ม ๕๖ หน้า ๙๐)

น้อยเนื้อต่ำใจทำไมเล่า
โศกเศร้าเสียใจทำไมหรือ
อยากเข้มแข็งแกร่งใกรให้ฝึกปรือ
หลงยึดถือสิ่งใดให้ปล่อยวาง

ยินดีเต็มใจไร้ปัญญา
ปรารถนาความสงบพบจิตว่าง
ลดละอัตตาตนพ้นหลุมพราง
อยู่อย่างเท่าทันนั้นแหละพุทธ

จิณฺร

ผลิตภัณฑ์คุณภาพ

- ★ น้ำจากทุเรียน พลัษชีวภาพ
- ★ น้ำจากดักกลิ้ง แฉวช้วน
- ★ กากน้ำตาล

ปลอดภัย

เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลิตโดย กองบุญนิยมฟาร์ม
 จัดจำหน่ายโดย บริษัท บุญนิยม (บุญนิยม) จำกัด
 เลขที่ ๖๔/๒๐-๒๑ ถนนนวนิพนธ์ ๔๔ แขวงคลองกุ่ม
 เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
 โทรศัพท์ ๐๒-๓๗๕-๔๕๒๐,
 ๐๒-๓๗๓๓-๖๖๗๐